

učitelská učebnice

Český jazyk

pro 1. ročník základních škol
genetická metoda

2. díl

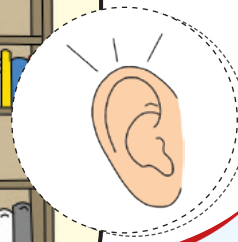
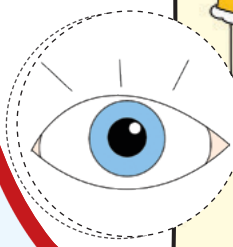
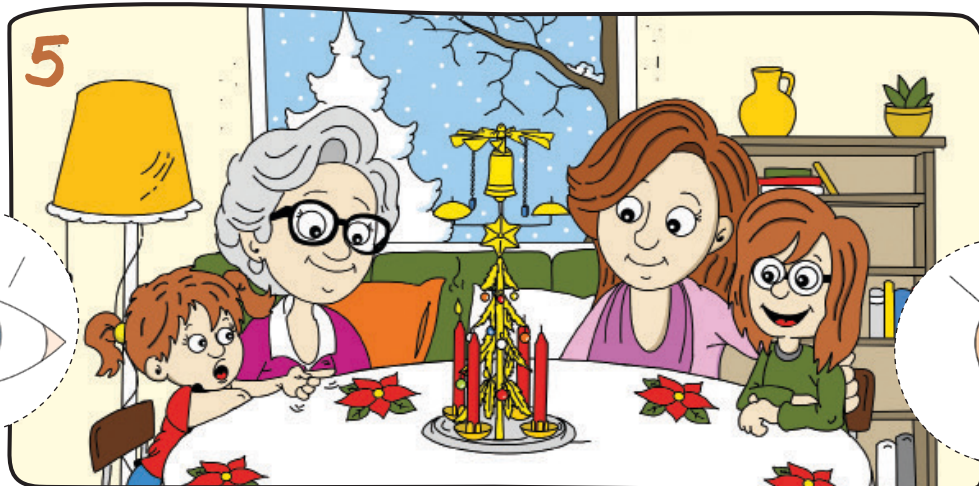
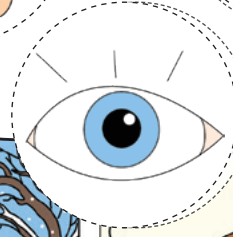
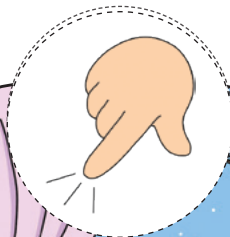
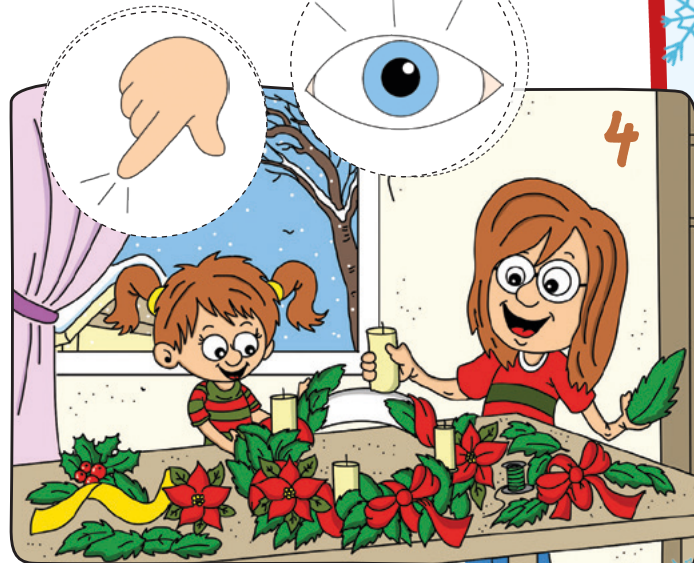
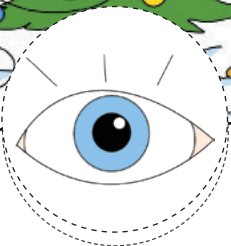
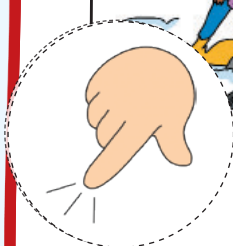
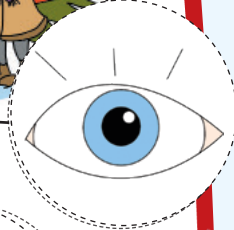
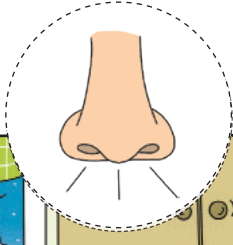
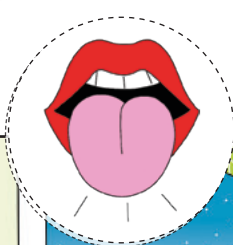
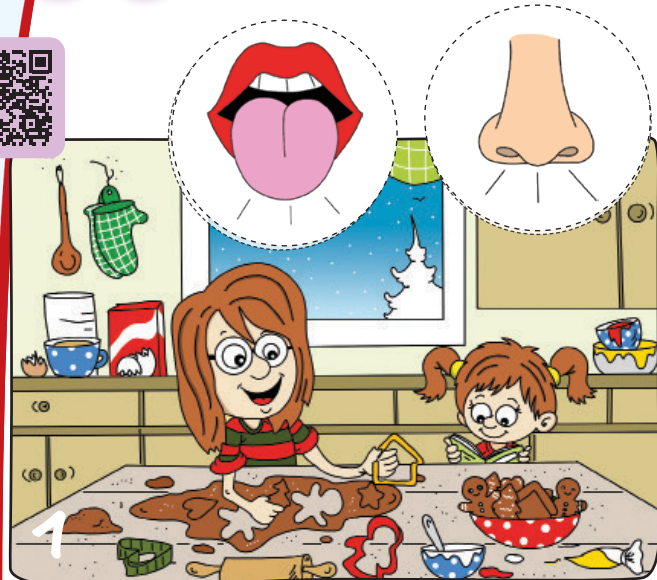
OBSAH

	strana v pracovní učebnici		strana v pracovní učebnici
LUCIAN A ANNIE – ADVENT A SMYSLY	4	NA SKOK KE KRMÍTKU	24
ZAHRAHA PLNÁ SLOV A VĚT – VÝZVY ADVENTU	5	ZAHRAHA PLNÁ SLOV, VĚT A PŘÍBĚHŮ – VÝZVY ZIMY	25
PÍSMENO Š	6	Q, W, X	26–27
PÍSMENO Ž	7	DI, TI, NI	28
PÍSMENO Ř	8	DĚ, TĚ, NĚ	29–30
STAROČESKÁ UHLÍŘINA	9	ZIMA	31
PÍSMENO CH	10	SNÍDANĚ S BABIČKOU	32
CHALOUPKA NA VRŠKU	11–12	POHÁDKY	33
ADVENTNÍ ČAJOVNA	13–15	MALÝ SPISOVATEL – BÁSNÍKŮV KOUTEK	34–35
PÍSMENO F	16	ZIMNÍ BÁSNIČKY	36
PÍSMENO G	18	LÉK PRO MLSNÉHO MRAVENCE	37
ROZTOČÍME GLÓBUS	19–21	LUCIAN A ANNIE – NO TAK HALÓ, JÁ JSEM TADY	38–39
PÍSMENA Ď, ť, ň	22–23		

ADVENT A SMYSLY

1. POZORNĚ SI PROHLÉDNI OBRÁZKY A NALEP SAMOLEPKY.

Advent a smysly

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení ve dvojici/skupině)
- KKU (porovnávání informací, čtenářské strategie)
- KOS (budování a udržování zdravých vztahů)
- KKT (význam kulturních tradic, rozvoj estetického citění)

CÍLE HODINY:

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž vyjadřuje myšlenky a pocity jednoduchými větami.
- Ž popisuje obrázky jednoduchými větami.
- Ž tvořivě pracuje s textem/poslechem.
- Ž rozvíjí aktivní slovní zásobu k tématu (advent, smysly, zvyky).
- Ž rozlišuje smysly a pojmenovává jejich funkce.
- Ž pracuje se slovy (určuje pozici hlásek a jejich počet, délku a počet slabik, tvoří věty).

POMŮCKY:

- pracovní učebnice str. 4
- elektronická učebnice

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky

(2.–10. min)

Forma: kruh

Pomůcky: obrázky k této straně v pracovní/interaktivní učebnici

Průběh: Práce se slovem ADVENT

Pozorně si prohlédněte uvedené obrázky a zamyslete se nyní nad tím, co obrázky obecně představují. Jak bychom mohli toto období nazvat? Co je to vlastně ADVENT? Co si o adventu připomínáme? Jaký je? Co všechno o adventu děláme? Které zvyky jsou spojené s adventem?

Jazykový úkol:

Na kterou hlásku začíná slovo ADVENT?

Z kolika hlásek se slovo skládá?

Napadá někoho věta se slovem ADVENT?

Věty je možné zapsat na tabuli, arch papíru a případně se v průběhu adventu ke slovům vracet a doplňovat o další, která Ž napadne, nebo mohou jen zapsat větu do školního sešitu a sdílet věty s ostatními mezi sebou.

Práce s ikonami lidských smyslů

Co jsou to lidské smysly? Které znáte? K čemu je člověk potřebuje, využívá? Dokážete je vyjmenovat? Pomoci vám mohou samolepky, které jsou k této straně k dispozici.

Jazykový úkol:

Na kterou hlásku začíná slovo SMYSLY?

Z kolika hlásek se slovo skládá?

Napadá někoho věta se slovem SMYSLY?

TIP Ž si mohou slovo ADVENT/SMYSLY a své jméno napsat na kartu a potom vždy připisovat, co všechno o adventu již kdo udělal. Můžete si vytvořit LAPBOOK.

Obrázkové příběhy

v pracovní učebnici

(11.–34. min)

U

Forma: v lavici, dvojice / samostatná práce / společná práce

Pomůcky: pracovní učebnice str. 4

Průběh: Proběhne společná evokace v kruhu: *Nejprve se na všechny obrázky společně podíváme a popíšeme si je.* U s Ž projde jednotlivé obrázky. U může využít možnost poslechu příběhů k jednotlivým obrázkům. Ž mohou sledovat obrázky v učebnici a jako podporu ve větším formátu na tabuli.

Pozorně si prohlédněte uvedený obrázek. Co všechno na něm vidíte? Napadá vás k obrázku nějaká otázka? Chtěl/a bys vědět něco dalšího? Pokud ano, co by to bylo? Který ze smyslů potřebujeme a v danou chvíli bychom využívali?

Návodné otázky: Co dělají děti a dospělí? Kde se scéna odehrává? Který smysl tady používají? (např. hnětou těsto – je to hmat, poslouchají koledy – je to sluch apod.)

Ž lepí ikony smyslů – samolepky – k jednotlivým obrázkům, následuje společné sdílení a zdůvodňování, kde by měla být která ikona. U některých obrázků mohou být ikony dvě nebo i tři. Možná navazující práce ve dvojicích: Každá dvojice si vybere jeden obrázek a připraví jeho popis. *Kdo je na obrázku? Co dělá? Který smysl používá?*

Další možnost práce:

- vyhledávání slov a určování pozice hlásek,
- určování počtu slabik slov a jejich délky,
- tvorba vět a určování počtu slov ve větách,
- zápis slov, vět,
- práce s textem, tvořivé činnosti k textu,
- poslech a podpora rozvoje čtenářských dovedností,
- tvorba lapbooku.

Reflexe

(35.–45. min)

R

Forma: kruh

Průběh: U rekapituluje: Které smysly jsme si dnes připomněli? Krátká pantomima – U nebo Ž předvádějí činnost, ostatní hádají smysl. *Co pro tebe bylo nové a zajímavé? Co tě překvapilo? Na co bys nerad/a zapomněl/a a proč? O čem by ses chtěl/a dozvědět více?* U znovu ukáže Ž všechny obrázky a Ž určují, který příběh, obrázek byl pro ně nejzajímavější. *Co si v adventu nejvíce užíváte vy? Vybavíte si vůni perníčků/skořice?*

Zahrada plná slov a vět

Výzvy adventu

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, formulace otázek)
- KPP (generování nápadů)
- KOS (společná tvorba, respektování názorů druhých)
- KRP (rozpoznávání problémových situací, hledání řešení)
- KOB (pozitivní vztah k přírodě, zájem o její ochranu, pomoc přírodě)

CÍLE HODINY:

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž podle obrázků popíše jednotlivé výzvy adventu.
- Ž pracuje se slovy (určuje pozici hlásek a jejich počet, délku a počet slabik, tvoří věty).
- Ž rozvíjí slovní zásobu, popisuje činnost, místo, zážitek.
- Ž tvoří jednoduché věty a otázky, sdílí své myšlenky.
- Ž poznává proměny přírody v zimě, péči o zahradu.
- Ž se učí ohodnotit svoji práci.

POMŮCKY:

- pracovní učebnice str. 5
- elektronická učebnice

Průběh: U začne otázkou: *Co všechno nám přináší zima? Co se dá v zimě zažít? Kdo nebo co se dá pozorovat?*

Ž jmenují nápady, formulují věty.

Následně U ukáže Ž obrázky: Pozorně si společně prohlédneme jednotlivé obrázky-výzvy a zamysleme se nad tím, o čem jsou. *Už někdo z obrázku pochopil, o kterou výzvu se jedná? Do plnění výzev se můžeme průběžně pustit společně, ale nejprve musíme vědět, jak bychom je měli plnit.*

1. DÝCHÁNEK S KNIHOU – BEZ KNIHY

Na obrázku si děti povídají o knihách, ukazují si v nich zajímavá místa a sdílejí své čtenářské zážitky. Jak se na takovém dýchánku děti cítí? Proč? Podle čeho tak usuzujete? O čem si mohou povídat a jak by takový dýchánek mohl vypadat u nás ve třídě / na zahradě? Dozvídáme se, že o knihách si můžeme povídat – i bez toho, že je musíme zrovna číst.

Velmi podstatné a smysluplné zejména s ohledem na podporu kladného vztahu ke knize a čtení je vzájemné sdílení četby, čtenářských zážitků a čtení spojené s jakoukoliv zajímavou činností.

Jazykový úkol:

Práce se slovem – DÝCHÁNEK

Na kterou hlásku začíná slovo dýchánek? • Vyhláskuj slovo DÝCHÁNEK. • Z kolik hlásek se slovo skládá? • Z kolika slabik se slovo DÝCHÁNEK skládá? • Jaká je jejich délka? Vyznač.

2. PŘÍBĚH STROMU

Každý z nás má nějaký příběh a stejně tak má svůj příběh i každý strom. O čem by nám mohl strom vyprávět? Jaký by mohl být jeho příběh? Co zažil?

Napadají vás otázky, na které byste se ho chtěli zeptat? Zapište je na lístek a připevněte na určené místo na nástěnce – např. na parkoviště otázek.

Jazykový úkol:

Napiš do sešitu tři otázky nebo informace o stromech.

T!P Parkoviště otázek = určené místo ve třídě, kam Ž připevňují otázky, na které by chtěli znát odpověď.

Člověk a jeho svět: části a druhy stromů, stromy a zima
Práce s knihou: Kamila Bolfová, Jan Kršňák – Kdyby lidi byli stromy, Martin Vopěnka – Sofinka a paměť stromů
Hudební výchova: Bedřich Ludvík – Paměť stromů, Jaroslav Uhlíř, Zdeněk Svěrák – Stromy

3. PĚTILÍSTEK ZAHRADY

Pozorně si prohlédni uvedený obrázek výzvy. Která slova mohou Vítka a Natálku napadat? Zahrada v zimě mlčí, ale hodně toho ukazuje. Ž popisují obrázek, vymýšlejí slova, která děti na obrázku napadají.

Jazykový úkol: společná tvorba ústního PĚTILÍSTKU – Zahrada v zimě

Jaká je zahrada v čase adventu, zimy?

Co všechno dělá?

Vymysli větu o čtyřech slovech o zahradě v adventu.

Jak jinak řící zahrada v adventu?

Případně můžete hned danou výzvu splnit nebo zahrnout její plnění jako součást zimní vycházky, činností na zahradě. Ke stažení je pracovní list.

4. VĚTA A MÍSTO

Každé místo ukrývá řadu vět, pocitů a myšlenek. Vyberte místo zahrady a vytvořte k němu větu. Proto také název úkolu: VĚTA A MÍSTO.

Větu zapište na list papíru a poskytněte na místě ke čtení ostatním. Společně pak můžete procházet zahradou a číst VĚTY O MÍSTĚ přímo na daném místě.

Jazykový úkol:

Jaká věta tě napadá? Dokážeš větu zapsat? Z kolika slov se věta skládá?

Člověk a jeho svět: POCITOVÁ MAPA školní zahrady: do plánu zahrady vyznačí každý místo, které má v zimě na zahradě nejraději. GALERIE VĚT o zahradě v zimě: zapsané věty nalepte na velký arch papíru a vyvěste v galerii.

Pracovní činnosti a polytechnická výchova: tvorba pocitové mapy

5. ZVÍŘECÍ RESTAURACE

Zima je pro zvířata těžká. Co jim můžeme nabídnout?

Napadá vás důvod, proč zrovna v adventu připravit ZVÍŘECÍ RESTAURACI? Co by v takové restauraci nemělo chybět a proč?

Jazykový úkol:

Sepište vše, co potřebujeme k přípravě ZVÍŘECÍ RESTAURACE. Připravte pracovní postup přípravy nějakého pokrmu do restaurace. Zvládnete to? Kdo nebo co by vám mohlo pomoci?

Člověk a jeho svět: zvířata v čase adventu na zahradě, péče o zvířata v zimě – správné dokrmování

Pracovní činnosti a polytechnická výchova: příprava pokrmů do zvířecí restaurace

T!P PLNĚNÍ VÝZEV

Připravte rozpis plnění výzev: kterou budou Ž dělat první a na kterou půjdou později. Je možné úkol zadat i do skupin, kdy si každá skupina vytvoří vlastní návrh plnění. Není nutné plnit vždy se všemi stejně. Stačí jen dát Ž prostor k samotnému plnění. Na konec je důležité sdílení plnění výzev.

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: kruh

Průběh: Otázky k zamyšlení: *Která výzva tě nejvíc zaujala a proč? Která byla snadná a která náročná? Co nového ses dnes naučil/a? Co bys chtěl/a udělat příště jinak?* Společně můžeme zapsat slova, která si Ž zapamatovali, vytvořit slovní oblak zimních výzev nebo začít tvořit lapbook s názvem *Deník zimních výzev*.

ZAHRADA PLNÁ SLOV A VĚT

VÝZVY ADVENTU

DÝCHÁNEK S KNIHOU –
BEZ KNIHY

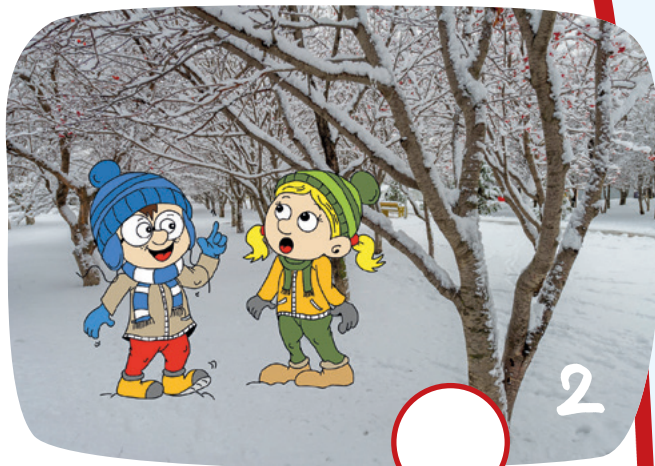
PĚTILÍSTEK ZAHRADY

ZVÍŘECÍ RESTAURACE

PŘÍBĚH STROMU

VĚTA A MÍSTO

Nejkrásnější Šereda

Ve velké zámecké zahradě žila spousta skřítků. Byli maličcí, nosili čepičky z okvětních lístků a milovali práci na záhoncích. Každý měl svůj úkol – někdo rosil sedmikrásky, jiný leštil listy jitrocele a další vyháněl slimáky z jahod.

V té zahradě byl ale jeden kout, kam se žádný skřítek neodvážil. Byl zarostlý, tmavý a trochu to tam páchlo po mechu a tlejícím listí. A hlavně – každou noc se odtamtud ozývaly prapodivné zvuky. Ne bzučení, ne mňoukání, ale dlouhé, divné skřeky, ze kterých skřítkům naskakovala husí kůže.

„To musí být nějaká příšera!“ šeptali si večer u hrníčku pampeliškového čaje.

„Určitě má zelené zuby!“ dodával skřítek Klásek.

„A tři oči a šupiny na bradě!“ přidávala Silenka.

A tak tomu strašidlu dali jméno – Šereda. Protože jak říkali: „Když tak vríská, to musí být určitě pěkně šeredná!“

Jednoho dne se nejmladší skřítek Bojínek rozhodl pro odvážný krok. „Já se na tu Šeredu půjdu podívat!“ prohlásil.

„Nechceš si vzít sítku na motýly?“ navrhla Silenka.

„Nebo aspoň količek na nos?“ strachoval se Klásek.

Ale Bojínek jen popadl batůžek a vyrazil do tajem-

Oblouk vlevo, oblouk vpravo
a nad to vše háček.

Písmeno Š dme se jak páv –
nejkrásnější ptáček.

Oblouk vlevo, oblouk vpravo
a nad to vše háček.

Š vypadá jako ptáček.

ného koutu zahrady. Prolézal křovím, rozdíral si kolena o jehličí a občas si musel odhrnout pavučinu z tváře.

Když vtom to uslyšel! Skřek. Dlouhý, hlasitý, tajemný...

A pak ho uviděl.

Žádná příšera, šupiny ani zelené zuby, byl to pták. Nádherný, barevný, s pery na ocase, které zářily jako drahokamy. Jeho dlouhý krk se ladně vlnil do tvaru písmene S. A na hlavě měl korunku z jemných pír, co připomínala háček. Celý pták tak vypadal jako velké modrozelené písmenko Š.

„Kdo jsi?“ zeptal se užasle Bojínek. „A proč tu tak hulákáš?“

„Copak mě nepoznáváš? Já jsem páv, nejkrásnější ze všech ptáků.“

„Možná jsi nejkrásnější, ale tvůj hlas děsí všechny skřítky v okolí,“ odpověděl mu Bojínek. „Ale víš co? Pojď se mnou, představím tě kamarádům, aby věděli, že se tě nemusí bát.“

A tak se skřítki spřátelili s pávem. Zapadlý kout zahrady konečně přestal být strašidelným místem. A když páv opět zaskřehotal, říkali si skřítki: „To je ta naše nejkrásnější Šereda z celé ptačí říše.“

Písmenková pohádka

Písmeno Š

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení ve dvojici/skupině)
- KKU (umění se učit / čtenářské strategie, smysl učení)
- KOS (budování a udržování zdravých vztahů)
- KKPP (brainstorming)
- KPP (hygiena psaní, psaní do řádků)

CÍLE HODINY:

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž předvídá děj na základě obrázků.
- Ž navrhuje pokračování příběhu.
- Ž tvořivě pracuje s textem/poslechem.
- Ž vyvodí grafickou podobu písmene Š.
- Ž zkouší vytvarovat písmeno Š z dostupného materiálu.
- Ž uvolňuje ruku a procvičuje jemnou motoriku.
- Ž rozvíjí tvořivost a představivost.
- Ž zhodnotí svoji práci v hodině.

POMŮCKY:

- Písmenkové pohádky – písmeno Š
- obrázky k pohádce (U balíček)
- archy volných listů A3
- pastelky, tkaničky, dřívka

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Písmenková pohádka – písmeno Š

(2.–15. min)

Forma: v kruhu, práce ve skupině

Pomůcky: obrázky k pohádce (Ž balíček)

Práce s obrázky příběhu v kruhu:

Co vidíme na obrázku? U předloží Ž **1. obrázek** příběhu a vyzve Ž k popisu obrázku.

Pozorně si obrázek prohlédněte a popište prostředí, kde se příběh odehrává. Koho a kde vidíte? Co dělají?

U přečte **1. část** příběhu, případně využije poslech. O čem bude příběh vyprávět? Dokázal by někdo převyprávět to, co jsme se nyní všichni dozvěděli? Jak by mohl příběh pokračovat? Z čeho tak usuzujete? Co vás k tomu přivedlo?

Práce s dalšími obrázky příběhu

(16.–25. min)

U předloží Ž zbývající obrázky k Písmenkové pohádce a Ž se snaží obrázky seřadit podle dějové posloupnosti. Pozorně si prohlédněte uvedené obrázky. Zamyslete se nad tím, co na nich vidíte, a pokuste se určit, jak by měly být obrázky správně za sebou. Pokusme se nyní příběh převyprávět. U vyzve Ž ke společnému převyprávění příběhu podle obrázků.

Nyní si poslechněte dokončení příběhu. U přečte zbytek příběhu k obrázkům a Ž kontrolují s obrázky. U klade Ž otázky a oni porovnávají navržené dokončení příběhu s realitou.

Jazykový úkol:

O kom příběh vyprávěl? Která jména skřítků se v pohádce objevila? Dokážeme jejich jména zapsat? Ž zapisují do sešitu, na tabuli nebo tvarují jména pomocí tkaniček, pastelek a dřívěk.

Z kolika hlásek se jejich jména skládají? Které jméno je nejdelší a které nejkratší? Vymysli o každém větu dle informací z textu.

Pracovní a polytechnická výchova: tvarování jména samotvrdnoucí hmotou + kresba skřítků dle vlastní představy

Písmenková pohádka – navazující

činnost (lze vynechat, využít jen částečně) (26.–35. min)

Forma: mimo lavici – v prostoru, v lavici

Pomůcky: archy volných listů A3

Průběh: Využijte příběh k uvolňovacím cvikům před samotným psaním písmene Š. Ž pracují s papírem A3. V Písmenkové pohádce je uvedeno, že dlouhý krk páva měl tvar písmene S. A protože má páv na hlavě takovou krásnou korunku, najednou tu bylo písmenko Š. Vezmi si tkaničku od bot, pastelky nebo dřívka a vytvoř, jak takové písmenko vypadá.

Vyznač na volný list papíru dlouhý krk páva až po jeho křídla jako zavlněné písmenko S. Dokresli korunku. Každý páv má krásná ocasní pera, která mnohdy připomínají vějíř. Vezmi si barevné pastelky a každé pero vyznač jinou pastelkou. Otoč list na druhou stranu a vyznač cestu, kudy se páv pravidelně procházel zahradou. (Ž jezdí volně po papíru.)

Každou cestu lze vyznačit jinou barvou. Dbejte, aby Ž správně drželi tužku.

Člověk a jeho svět, matematika: cesty zahradou, orientace v prostoru, záznam cest

Reflexe

(36.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Průběh: U klade Ž otázky: Zaujalo vás něco na příběhu?

Pokud ano, co a proč? Pomocí tkaničky a pastelek, dřívěk vytvarujte písmeno Š. Co je na písmenku složité? Na co si musíme dát při jeho tvarování nebo psaní pozor? Vymyslíte slovo, které obsahuje Š?

Na tyto aktivity je vhodné nyní navázat v další hodině prací s Deníkem písmen a Písankou.

Deník písmen: str. 50–51, Písmeno Š

MP k Deníku písmen a Písance: Písmeno Š

Písanka: Písmeno Š

1. VYZNAČ PÍSMENKO.

2. KDE SLYŠÍŠ Š? OZNAČ.

3. ČTI SLOVA.

DOSTAL
NAJEDNOU

ZAMRAČÍ
SÁHNE

NEMYSLEL
JAKMILE

UTEKL
KRK

4. ČTI VĚTY. POSLEDNÍ VĚTU DOKONČI.

VÍTEK A ŠÁLA

VÍTEK DOSTAL NOVOU ŠÁLU. NELÍBÍ SE MU. JE CELÁ MODRÁ A KOUŠE HO. JAKMILE JDE RÁNO DO ŠKOLY, HNED SLYŠÍ MAMINKU: „VEZMI SI ŠÁLU. VENKU JE ZIMA.“ VÍTEK SE JEN ZAMRAČÍ.

VE ŠKOLE VÍTEK NA ŠÁLU NEMYSLEL. DEN UTEKL JAKO VODA. MAMINKA NA VÍTKA ČEKÁ U ŠKOLY. VÍTEK JE RÁD. USMÍVÁ SE NA MAMINKU. ALE JEN KRÁTCE. NAJEDNOU ZASE SLYŠÍ: „KDE MÁŠ ŠÁLU? JE ZIMA!“

„TO SNAD NE! ZASE ŠÁLA! PROČ MYSLÍ JEN NA TU ŠÁLU? A CO JÁ?“ VÍTEK SI SÁHNE NA KRK. ŠÁLA JE...

Písmeno Š

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- K KU (umění se učit, strategie učení)
- KKK (vyjadřování, aktivní naslouchání, porozumění)
- KPP (tvořivost, generování nápadů)

CÍLE HODINY:

- Ž si upevňuje grafickou podobu písmene Š.
- Ž určuje pozici hlásky Š ve slovech.
- Ž čte a píše slova a krátké věty.
- Ž přečte delší text.
- Ž porozumí delšímu textu.
- Ž hledá informace v textu.

POMŮCKY:

- pracovní učebnice str. 6
- elektronická učebnice
- školní sešit s pomocnou linkou
- evokace: obrázky k pohádce Š
- reflexe: karty s obrázky (se Š i bez Š)

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky a slovy

(2.–10. min)

Forma: kruh

Pomůcky: obrázky k pohádce (Ž balíček)

Průběh:

Skupinový úkol:

Ž se rozdělí do skupin pomocí rozdělovacích kartiček, vytvoří 4 skupiny, každá skupina bude pracovat s jedním obrázkem Písmenkové pohádky. **Pozorně si prohlédněte uvedený obrázek. Určete, zda se jedná o začátek příběhu, prostředek, nebo konec. Pokud by se jednalo o kostičkový příběh, kolik kostek by měl váš obrázek? Zdůvodněte.**

Kostičkový příběh:

1 černá kostka: ZAČÁTEK

1 černá + bílá kostka: PROSTŘEDEK

1 černá kostka + bílá kostka + černá kostka: ZÁVĚR

Varianta: Řazení obrázků podle dějové posloupnosti společně na tabuli, tabletu apod.

Napadá vás k některému obrázku slovo, které ukrývá hlásku Š? Pokud ano, o které slovo se jedná?

TIP Ž mohou hledat slova se Š i kolem sebe, v prostředí třídy; případně uvádět i jiná slova.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Forma: skupinová práce, samostatná práce v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 6

U

Cvičení 1

Pozorně si prohlédni písmenko Š a pak ho vyznač.

Přemýšlej u psaní nad jednotlivými tahy. Kde písmenko Š začínáš psát? Odkud kam pokračuješ? Jak skončíš?

Pomoci ti při psaní může i Písmenková básnička. Pamatuje si ji někdo?

Společně se Ž je možné nahlas předříkávat písmenkovou básničku na správné psaní písmene Š.

Cvičení 2

Co vidíš na obrázku? Najdeš ve slově Š? Pokud ano, kde? Je na začátku, uprostřed, nebo na konci? Označ pozici Š v jednom ze čtverečků.

TIP Se slovem ŠÁLA je následně možné ještě pracovat, např.: vymýšlet větu a určovat počet slov ve větě, určovat délku slabik slova ŠÁLA, hláskovat slovo apod.

Cvičení 3

Čti slova a označ slovo, které ti nešlo plynule přečíst. Co nebo kdo by ti pomohl, aby se ti dařilo lépe?

TIP Se cvičením je možné dále pracovat: určovat pozice písmen ve slovech, hláskovat, určovat počet a délku slabik, tvořit se slovy věty. Nemusí se pracovat se všemi slovy, ale stačí jen s jedním nebo dvěma jako doplnění práce se slovy.

Cvičení 4: Práce se textem

Aktivita před čtením: klíčová slova – obrázky

Přečti si nadpis. Název textu je VÍTEK A ŠÁLA. Pozorně si prohlédni i uvedený obrázek. Zamysli se nyní nad tím, o čem budeme číst. Podle čeho to poznáš? Proč si to myslíš?

U pomůže Ž: modeluje věty a pomůže jim s předvídaním.

Čtení

Ž čtou ve skupinách nebo jeden odstavec, případně pár vět čtou Ž samostatně, další přečte U / pokročilejší Ž apod. Dle pokročilosti Ž a situace ve třídě jakkoli obměňujte. Nenechávejte číst slabší Ž před celou třídou.

Aktivita po čtení: Dokonči poslední větu.

Větu je možné dokončit společně v rámci celé třídy, učební skupiny.

Další náměty k diskuzi: Maminka čeká na Vítka před školou. Vítek se na ni velmi těší. Co se stalo, že se jeho nálada změnila? Proč chce maminka, aby nosil Vítek šálu? Souhlasíš s Vítkem, když se Vítek domnívá, že maminka se více stará o jeho šálu než o něj? Zdůvodni. Proč Vítek nechce šálu nosit? Nešlo by vymyslet nějaké jiné řešení? Co bys Vítkovi poradil/a? Co by měl Vítek udělat? Zdůvodni, proč si to myslíš. Stalo se ti někdy něco podobného?

Jazykový úkol:

Objasni význam slov: Den utekl jako voda.

Rada pro Vítka: Do sešitu zapiš krátký vzkaz pro Vítka, kde mu poskytneš radu, jak by mohl celou situaci vyřešit.

Po zapsání vět probíhá sdílení ve dvojici, dobrovolně v rámci celé třídy, učební skupiny.

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Pomůcky: karty s obrázky (se Š i bez Š)

Průběh: Vyber si z nabídky tři obrázky, ve kterých se nachází hlásky Š, a urči, kde hlásku Š slyšíš. Vymysli s jedním slovem větu.

V závěru hodiny U s Ž zhodnotí, co se jim v průběhu učební jednotky dařilo a co nikoli, na co by se měli zaměřit. Z čeho máš dobrý pocit? Co se ti dařilo? Proč? Co nebo kdo ti pomohl? Co se ti nedařilo? Co by ti pomohlo?

Nyní je vhodné využít **ČTENÁŘSKÉ KARTY** k průběžnému procvičování čtení slov a poznávání probraných písmen.

Na tyto aktivity je vhodné navázat v další hodině prací s **Grafomotorickými cviky**.

GM 19: Příprava na zimu – Kůra

R

Poklad žlutého draka

Každý večer, když se snese soumrak a nad lesem se rozzáří hvězdy, scházejí se skřítkové kolem ohýnku, aby si vyprávěli příběhy. Některé jsou strašidelné, jiné plné dobrodružství a některé k popukání. Ale ze všech příběhů mají skřítkci nejraději ten o žlutém drakovi, který vyprávěla stará skřítkčí babička Boženka.

Ten drak prý žil kdysi v jeskyni pod Kořenovou horou. Jeho šupiny hrály všemi odstíny žluté barvy a jeho oči rudě planuly. Drak střežil obrovský poklad ukrytý v jeskyni – zlaté mince, perly i drahokamy. K pokladu se však nikdo nedostal, protože drak každého zastavil se slovy: „Uhádni, na které písmeno myslím, a nechám tě projít.“

Nikdo z těch, kdo zkoušeli najít odpověď, neuspěl. I když drak tvrdil, že přímo před sebou mají jasnou návodu, nikdo žádnou neviděl ani neslyšel. Mnozí se polekali jeho zlověstného pohledu a utekli, jiní hádali naslepo – A, M, R... Nikdo ale drakovu hádanku nerozluštil.

Jednoho dne se k jeskyni vydala mladá skřítkčí dívka. Nebyla ani velká, ani samý sval, ale měla bystré oči a pohled na draka ji nikterak neděsil. Když stála tvář v tvář žlutému obrovi, který syčel a plival oheň, zhluboka se nadechla a pozorně si ho prohlédla.

Napiš Z a k tomu háček, vypadá jak žlutý dráček. Zlatý poklad v sluji stráží, nikdo se tam neodváží.

A tu si všimla zvláštní věci. Dračí tělo se vztyčenýma ušima a svinutými křídly se kroutilo vzduchem tak, že připomínalo jedno jediné písmeno.

„Už vím! Myslíš na poslední písmenko z abecedy. Na Ž!“ řekla dívka klidně.

Drak se zarazil. Jeho oči se zaleskly a pak se zasmál – hluboce a dunivě, až se země otřásla.

„Správně,“ zavrčel a ustoupil od pokladu. „Jen ten, kdo se nebojí hledět zpřima, si zaslouží vstoupit.“

Dívka si mohla vzít cokoli – zlatý kalich, náhrdelník z rubínů nebo korunu z dračích zubů. Ale ona si vybrala jen malý žlutý kamínek, který ležel nenápadně na kraji hromady.

Skřítkům se pohádka moc líbila – hltili každé babiččino slovo, smáli se, báli a nakonec zatleskali odvězné dívce.

A pak Boženka sáhla do kapsy a vytáhla malý žlutý kamínek.

„Jak se k tobě ten kamínek dostal, babičko?“ ptal se udiveně skřítek Jožánek.

„Někdy máš odpověď přímo před očima,“ usmála se babička a kamínek se jí na dlani tajemně zablýskl.

Písmenková pohádka

Písmeno Ž

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- K KU (umění se učit, čtenářské strategie, smysl učení)
- K RP (odhad děje, vyvození z obrázku, porovnání předpokladu a reality příběhu)
- K KK (vyjadřování, porozumění, aktivní naslouchání)
- K OS (spolupráce ve dvojici a skupině, hodnocení a zpětná vazba)
- K PP (hygiena psaní)

CÍLE HODINY:

- Ž porozumí slyšenému příběhu a reprodukuje jej.
- Ž rozvíjí vyjadřovací schopnosti.
- Ž předvídá děj na základě obrázků.
- Ž uvolňuje ruku a rozvíjí jemnou motoriku.
- Ž vyvodí grafickou podobu písmene Ž.
- Ž procvičuje jemnou motoriku.

POMŮCKY:

- Písmenkové pohádky – písmeno Ž
- obrázky k pohádce (U balíček)
- archy volných listů A3
- barevné pastelky (skupinová práce)

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Písmenková pohádka – písmeno Ž

(2.–10. min)

Forma: v kruhu, práce ve skupině

Pomůcky: obrázky k pohádce (U balíček)

Evokace v kruhu:

Co vidíme na obrázku? U předloží Ž 1. obrázek příběhu a vyzve Ž k popisu obrázku. Proč asi všichni pozorně poslouchají? Jaký je rozdíl mezi slovem poslouchat a naslouchat? Dokázal by to někdo vysvětlit? Skřítci poslouchají, nebo naslouchají? Proč je mnohdy vhodné naslouchat ostatním, starším? Dokázali bychom to nějak společně vysvětlit, objasnit? Komu nasloucháte případně i VY a proč? V čem je to pro vás důležité?

U přečte 1. část příběhu, případně využije poslech.

Jazykový úkol:

Napadá vás nějaká otázka k obrázku? Z kolika slov se otázka skládá? Kterým slovem začíná a kterým končí? Jak vůbec poznáme, že je konec věty? Vzpomene si někdo?

Připomeňte informace ohledně intonace věty a znamének za větou: co všechno nám ukazují, jak bychom je měli správně číst.

Práce s dalšími obrázky příběhu

(11.–25. min)

U předloží Ž další dva obrázky Písmenkové pohádky a Ž se snaží obrázky seřadit podle dějové posloupnosti.

Pozorně si prohlédněte uvedené obrázky, pokuste se určit, jak jdou za sebou. Čím příběh začíná? Jak by mohl pokračovat? Proč? Pokusme se příběh převyprávět.

U poté přečte část uvedeného příběhu k obrázkům a Ž kontrolují s obrázky.

V čem byl příběh nakonec jiný? Babička jim vyprávěla o drakovi, který střežil poklad. Jak se dívce podařilo dostat se k pokladu? Proč? Drak dokonce řekl: „Jen ten, kdo se nebojí hledět zpřímá, si zaslouží vstoupit.“ Co to znamená hledět zpřímá? Jak bychom to vysvětlili? A proč je to důležité umět se tak podívat?

U ukáže Ž čtvrtý (poslední) obrázek příběhu: Co na obrázku vidíme? Co se v příběhu stalo? Zjistíme, jak to tedy skutečně bylo. U poté přečte 4. část příběhu.

Dívka z pohádky si mohla vzít cokoli – zlatý kalich, náhrdelník z rubínů nebo korunu z dračích zubů. Ale ona si vybrala jen malý žlutý kámen, který ležel nenápadně na kraji hromady. Jak je možné, že takový kámen vytáhla babička z kapsy? Jak se jí tam mohl dostat? Poslední věta pohádky zní: „Někdy máš odpověď přímo před očima.“ Vysvětlíte, co se tím babička snažila říci. Jak je možné, že někdy máme odpověď přímo před očima a nevidíme ji?

Jazykový úkol:

Jen díky tomu, že se holčička dokázala podívat zpřímá, bylo možné projít přes žlutého draka a dostat se k pokladu. Co jí připomnělo písmenko Ž? Vytvaruj pomocí tkaničky, dřívku nebo pastelek písmenko Ž.

Písmenková pohádka – navazující

činnost (lze vynechat, využít jen částečně) (26.–35. min)

Forma: mimo lavici – v prostoru, v lavici

Pomůcky: archy volných listů A3

Průběh: Využijte příběh k uvolňovacím cvikům před samotným psaním písmene Ž. V Písmenkové pohádce je uvedeno, že drak žil v jeskyni na Kořenové hoře. Zakreslí na volný list Kořenovou horu. (horní oblouk) Několikrát obtáhni. A protože se jednalo o jeskyni, je potřeba vyznačit i její vchod. Opět můžeš několikrát obtáhnout, vyznačit (kruh). Žlutý drak velmi často létal nad horou a sledoval, zda se někdo neblíží. Vyznač let draka.

Otoč list na druhou stranu a zapiš písmeno Ž, které uviděla dívka v drakovi. Dokresli drakovi zuby. A protože se mu říkalo žlutý drak, nakresli je žlutě.

Reflexe

(36.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Průběh: U se Ž shrne příběh a práci v hodině: Co bylo na příběhu zajímavé? Na co bychom neměli zapomínat? Co nás tento příběh naučil?

Na tyto aktivity je vhodné nyní navázat v další hodině prací s Deníkem písmen a Písankou.

Deník písmen: str. 52–53, Písmeno Ž

● **MP k Deníku písmen a Písance:** Písmeno Ž
Písanka: Písmeno Ž

Písmeno Ž

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- KKU (umění se učit, strategie učení)
- KKK (vyjadřování, aktivní naslouchání, porozumění)
- KRP (řešení problémové situace)
- KPP (tvořivost, generování nápadů)

CÍLE HODINY:

- Ž si upevňuje grafickou podobu písmene Ž.
- Ž určuje pozici hlásky Ž ve slovech.
- Ž rozvíjí sluchové a zrakové vnímání a slovní zásobu.
- Ž porozumí jednoduchému textu.
- Ž hledá informace v textu.
- Ž čte a zapisuje slova a krátké věty.

POMŮCKY:

- pracovní učebnice str. 7
- elektronická učebnice
- školní sešit s pomocnou linkou
- karty se slovy + karty s obrázky k těmto slovům
- pomůcky k diferenciaci

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky a slovy

(2.–15. min)

Forma: kruh

Pomůcky: karty se slovy a obrázky

Průběh: U rozmístí po třídě slova a obrázky k nim. Každý si vezme (na koberci, v prostoru učebny) 3 obrázky a jde hledat karty se slovy k obrázkům. Ž potom opíše slova do sešitu.

TIP Ž mohou hledat slova s Ž i kolem sebe, v prostředí třídy; případě uvádět i jiná slova.

Práce ve dvojici: (v lavici nebo libovolné jiné dělení do dvojic): Společně pomocí uvedených obrázků/slov vymyslete krátké věty. Jednu z vět zapíšte do sešitu. Ve dvojici si určete, kdo nám větu přečte.

Diferenciace↑: Ž mohou zvládnout zapsat více vět, samozřejmě je zde prostor k tomu, aby zapsali tolik, kolik zvládnou, než poslední zapíše jednu větu.

Diferenciace↓: Bylo by vhodné a žádoucí, aby každý měl zapsanou alespoň jednu větu.

Varianta: Skupinová práce s větami

U poskytne Ž do skupin věty, které na sebe navazují (ke stažení). Ž řadí věty za sebou podle dějové posloupnosti. Určí počet slov ve větách, počet slabik u jednotlivých slov, tvoří další věty jako pokračování příběhu apod.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Forma: skupinová práce, samostatná práce v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 7

U

Cvičení 1

Pozorně si prohlédni písmenko Ž a pak ho vyznač.

Přemýšlej u psaní nad jednotlivými tahy. Kde písmenko Ž začínáš psát? Odkud kam pokračuješ? Jak skončíš?

Pomoci ti při psaní může i Písmenkova básnička. Pamatuje si ji někdo?

Cvičení 2

Co vidíš na obrázku? Najdeš ve slově Ž? Pokud ano, kde? Je na začátku, uprostřed, nebo na konci? Označ pozici Ž v jednom ze čtverečků.

Cvičení 3

Čti slova a označ slovo, které vyjadřuje něco, co můžeme najít kdekoli v přírodě.

Vymysli se slovy krátké věty. Pokud zvládneš krátkou větu celou zapsat, zapíšeš ji do sešitu.

TIP Ž mohou za větu zapsat počet slov, označit nejdelší slovo ve větě, vymyslet další větu, která bude mít stejný počet slov, vymyslet otázku ke klíčovému slovu apod.

Cvičení 4

Dokonči věty. Jak poznáme, že se jedná o větu? Co je na jejím začátku a na jejím konci?

Diferenciace↓: Pojmenujte si s Ž nejprve jednotlivé obrázky a zkuste je vyhláskovat.

Další práce s větou: Ž přečtou větu, dokončí ji, určí počet slov ve větě, hledají slova. Učí se orientovat ve větě a pracovat s ní.

Aktivita: Najdeš mě? Kdo jsem?

Např.

- jsem v první větě a za mnou je SE. Kdo jsem?
- jsem ve druhé větě a přede mnou je U. Kdo jsem?
- jsem ve třetí větě a za mnou je ZEMI. Kdo jsem?
- jsem ve čtvrté větě mezi slovy SE a POD. Kdo jsem?

Vyber si dvě věty a zapíšeš je do sešitu. Zkontrolujte u každého ho Ž, co zapsal.

TIP Pokud budou Ž s prací hotovi, mohou si vzít kteroukoliv pomůcku na skládání slov, přikládání slova k obrázku, loto nebo skládání vět (ZAČÁTEK – KONEC), čtenářské karty apod.

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Průběh: U reflektuje se Ž práci v hodině. Ž vymýšlí slova, která obsahují Ž, a určují pozici hlásky Ž ve slovech. Pomozte Ž kartami s obrázky. Se slovy tvoří Ž věty.

R

! Nyní je vhodné využít **ČTENÁŘSKÉ KARTY** k průběžnému procvičování čtení slov a poznávání probraných písmen.

● Na tyto aktivity je vhodné navázat v další hodině prací s **Grafomotorickými cviky**.

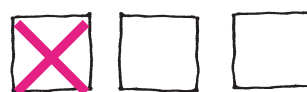
GM 20: Příprava na zimu – listy

1. VYZNAČ PÍSMENKO.

2. KDE SLYŠÍŠ Ž? OZNAČ.

3. ČTI SLOVA. CO NAJDEME V PŘÍRODĚ? OZNAČ.

ŽÍŽALA

ŽÁBA

ŽÁROVKA

ŽUPAN

UŽOVKA

ŽEHLIČKA

RŮŽE

KŮŽE

ŽELVA

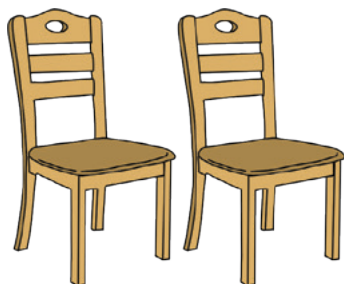
JEŽEK

ŽIDLE

ŽÁK

4. ČTI A DOKONČI VĚTY.

KDYŽ SE VYKOUPU, OBLEČU SI

U STOLU JSOU

ŽIJE V ZEMI.

NAŠEL JSEM POD DUBEM

SE UKRÝVÁ POD LISTY.

Pejsek jménem Rek

Pejsek jménem Rek měl hebkou srst, chytrý kukuč a ocásek... no, ocásek jako málokdo. Dlouhý, huňatý a vesele zatočený skoro až k hlavě. Když Rek běžel, ocásek za ním vlál jako stuha.

Jednou si Rek všiml plakátu na plotě u sousedů: Velká výstava psů – přijďte ukázat, co ve vás je!

„To je ono!“ vyštěkl nadšeně. „Přihlásím se do soutěže a ukážu jim svůj výstavní postoj!“

Trénoval každý den. Nohy k sobě. Zadní propnout a natáhnout. Ocásek vztyčit! Tedy... aspoň se o to pokusit. Hlavu zvednout, uši napřímít. V zrcadle si připadal jako psí rytíř.

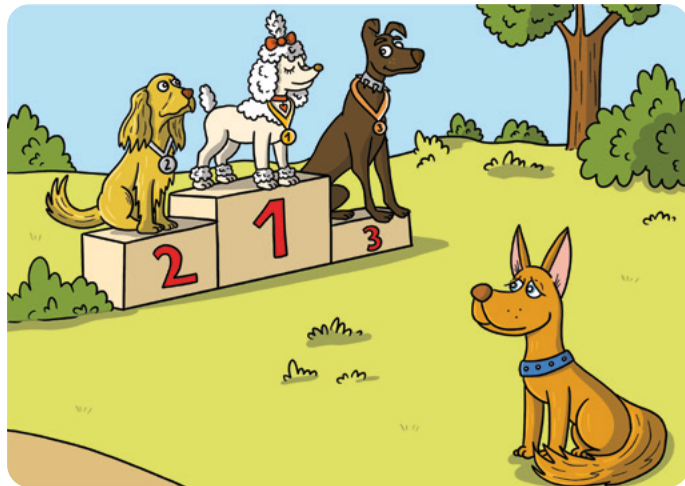

Nadešel den psí výstavy. Pejskové všech barev, velikostí a plemen se shromáždili na velkém psím hřišti. Někteří byli vyšlechtění šampioni, jiní zas roztomilí mazlíčci. Všichni ale měli jedno společné: krátký, rovný ocásek jako prut.

Rek se ničeho nezalekl, a když přišla řada na něj, postavil se jako pravý profesionál. Nohy jako podle pravítka, hlavu vysoko, uši jako antény... a jeho dlouhý ocásek se ladně zatočil až k jeho hlavě.

Porotci zamrkali. Diváci zatajili dech. Pak někdo vzadu zašeptal: „Podívejte, vypadá jako písmeno Ř!“

Nad R háček dám
a už tu Ř mám.
A než švec bys řek,
z Reka bude Řek.

Pak přišlo vyhlášení. Vítězové měli podle poroty „správnou délku srsti“, „vhodně tvarované tlapky“ a „ideální vzdálenost od čumáku k uším“. Zdálo se, že soutěž už končí, když vtom se ozvalo z reproduktoru: „A teď vyhlásíme speciální cenu poroty za nejzajímavější postoj!“

Všichni zpozorněli. „Tuto cenu získává pejsek číslo 17 – Rek!“

Diváci propukli v jásot. Rek nakráčel doprostřed, zvedl hlavu, napřímil uši... a jeho ocásek se ladně stočil vzhůru.

„Podívejte, vypadá jako písmeno Ř!“ volali lidé radostně. „To není žádný Rek, to je Řek!“

Rek, tedy Řek, radostně vrtěl svým dlouhatánským ocáskem. A i když nebyl první, věděl, že na jeho výstavní postoj nikdo nezapomene.

Písmenková pohádka

Písmeno Ř

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- KKU (umění se učit, čtenářské strategie, smysl učení)
- KRP (odhad děje, vyvození z obrázku, porovnání předpokladu a reality příběhu)
- KKK (vyjadřování, porozumění, aktivní naslouchání)
- KOS (spolupráce ve dvojici a skupině, hodnocení a zpětná vazba)
- KPP (hygiena psaní, brainstorming)

CÍLE HODINY:

- Ž porozumí slyšenému příběhu a reprodukuje jej.
- Ž rozvíjí vyjadřovací schopnosti.
- Ž předvídá děj na základě obrázků.
- Ž vysuzuje, argumentuje, dokončuje příběh.
- Ž uvolňuje ruku a rozvíjí jemnou motoriku.
- Ž vyvodí grafickou podobu písmene Ř.

POMŮCKY:

- Písmenkové pohádky – písmeno Ř
- obrázky k pohádce (U balíček)
- archy volných listů A3
- pastelky, dřívka, tkanička

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Písmenková pohádka – písmeno Ř

(2.–10. min)

Forma: v kruhu, práce ve skupině

Pomůcky: obrázky k pohádce (Ž balíček)

Evokace:

Ž mají k dispozici všechny čtyři obrázky najednou. Nyní vidíte všechny čtyři obrázky k příběhu, pokuste se společně zamyslet: *O čem by mohl příběh vyprávět? Kde by se mohl odehrávat? Jaké by mohlo být řazení obrázků?*

Ž sdílí své návrhy nejprve ve dvojicích a skupinách, poté prezentují nahlas za dvojici/skupinu.

Práce s dalšími obrázky příběhu

(11.–20. min)

U přečte Ž celý příběh a Ž případně upravují pořadí obrázků, probíhá společné sdílení. *Co tě na pohádkovém příběhu zaujalo?*

Jazykový úkol ve skupinách:

Každá skupina si vezme jeden obrázek příběhu a společně tvoří věty, které souvisí se situací před anebo po. *Zamyslete se nad tím, jak to v příběhu bylo, co bylo jako první a co poslední. Pokuste se k vašemu obrázku napsat takové věty, které buď navazují na to, anebo předchází tomu, co se děje na vašem obrázku.*

Např.: obrázek 2 (před) REK TRÉNOVAL NA VÝSTAVU PSŮ.
(po) REK DOSTAL CENU POROTY.

Diferenciace: Pokud je to pro Ž obtížné, mohou psát větu přímo k obrázku.

Písmenková pohádka – navazující

činnost (lze vynechat, využít jen částečně) (21.–35. min)

U

Forma: mimo lavici – v prostoru, v lavici

Pomůcky: archy volných listů A3

Průběh: Využijte příběh k uvolňovacím cvikům před samotným psaním písmene Ř. U Ž promítne obrázky z Písmenkové pohádky Ř.

Jak to na takové výstavě psů vypadá? Pejsci se musí procházet před porotou, která pozoruje, zda a jak splňují určité požadavky, které se hodnotí. Tak si vezměte volný list papíru a vyznačte cesty pejsků, jak chodí před porotou.

(Ž vyznačují vodorovné cesty tam a zpět.)

Rek byl výjimečný a to porota ocenila. V čem byl výjimečný a co to vlastně znamená? Každý člověk je něčím výjimečný. Dokázal by někdo z vás popsat, určit, co je jeho výjimečnost?

Otoč papír na druhou stranu a zapiš písmeno Ř a vyznač barevně Rekův dlouhý a zahnutý ocas.

Reflexe

(36.–45. min)

R

Forma: kruh

Pomůcky: pastelky, dřívka, tkanička

Průběh: U se Ž se znovu vrátí k pohádce a diskutují společně, co Ž na příběhu nejvíce zaujalo. Můžete uskutečnit hlasování či anketu. *Podařilo se každému Ž přijít na to, v čem je výjimečný? S tímto pojmem je možné dále pracovat, např. vyjádřit svoji výjimečnost výtvarně.*

Ž vytvarují písmeno Ř z dostupného materiálu. Na co si musíme dát pozor? Na co nesmíme zapomínat?

Na tyto aktivity je vhodné nyní navázat v další hodině prací s Deníkem písmen a Písankou.

Deník písmen: str. 54–55, Písmeno Ř

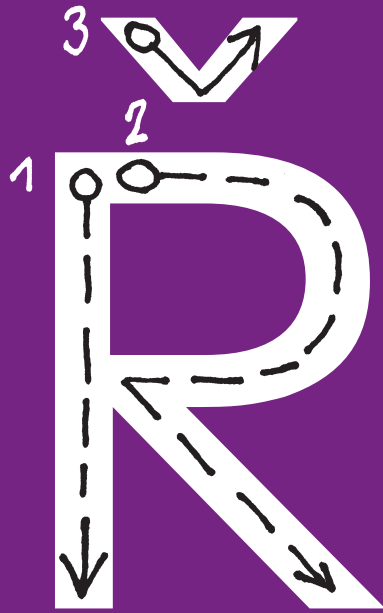

MP k Deníku písmen a Písance: Písmeno Ř

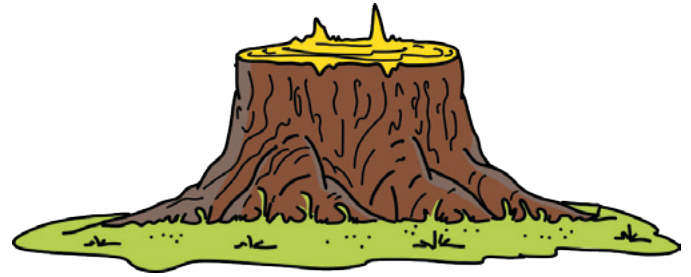
Písanka: Písmeno Ř

1. VYZNAČ PÍSMENKO.

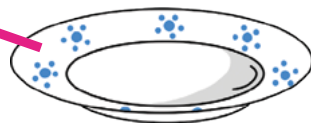

2. KDE SLYŠÍŠ Ř? OZNAČ.

3. SPOJ SLOVO S OBRÁZKEM.

TALÍŘ
MALÍŘ

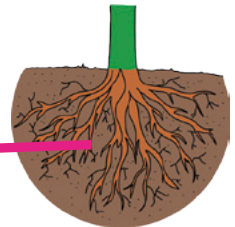
ŘEKA
ŘEPA

BŘÍZA
KUKUŘICE

KŘEN
KOŘEN

4. PŘEČTI SI OTÁZKU. OZNAČ ODPOVĚĎ.

JE BŘÍZA STROM?

ANO

NE

MÁ ŘEPA KOŘEN?

ANO

NE

LOVÍ RYBÁŘ ŽÁBY?

ANO

NE

ROSTE KUKUŘICE NA POLI?

ANO

NE

STARÁ SE VČELAŘ O RYBY?

ANO

NE

Pracovní učebnice

Písmeno Ř

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (aktivní učení, práce s chybou)
- KKK (rozvoj vyjadřování a slovní zásoby, otázky a odpovědi)
- KOS (spolupráce, respekt a sdílení)

CÍLE HODINY

- Ž si upevňuje grafickou podobu písmene Ř.
- Ž určuje pozici hlásky Ř ve slovech.
- Ž přečte slovo a spojí ho s obrázkem.
- Ž rozliší větu oznamovací a větu tázací.
- Ž přečte otázku a označí správnou odpověď.
- Ž čte a zapisuje slova a krátké věty.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 8
- elektronická učebnice
- školní sešit s pomocnou linkou
- karty se slovy a karty s obrázky k těmto slovům
- pomůcky k diferenciaci učiva

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky a slovy

(2.–15. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: karty se slovy a karty s obrázky k těmto slovům

Průběh: Ve třídě jsou rozmístěny karty s obrázky a karty se slovy podle počtu Ž ve třídě. Každý z vás si vezme jednu kartu s obrázkem a vyhledá odpovídající slovo k obrázku. V závěru proběhne společná kontrola, Ž vždy přečte slovo – případně je možné slovo i vyhláskovat – a poté ukáže obrázek.

Rozšíření: Karty s větou a obrázkem

Na koberci, v prostoru třídy jsou k dispozici věty, ve kterých chybí slovo (vyhledaná slova k obrázkům v předchozí činnosti). Ž musí vyhledat správnou větu pro své slovo. Nyní se každý pustí do hledání správné věty, ze které vaše slovo zmizelo. Jakmile najde každý tu správnou větu, zapíše větu do sešitu a větu vrátí na určené místo. Jakmile budeš mít zapsanou jednu větu, vezmeš si zde další a opět zapíšeš do sešitu. Takto bude každý postupovat tak dlouho, dokud nebude mít v sešitě alespoň 3 věty.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Forma: skupinová práce, samostatná práce v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 8

U

Cvičení 1

Pozorně si prohlédni písmenko Ř a pak ho vyznač. Přemýšlej u psaní nad jednotlivými tahy. Kde písmenko Ř začínáš psát? Odkud kam pokračuješ? Jak skončíš?

Diferenciace ↓: Ž „kreslí“ písmeno Ř nejprve do vzduchu před sebe.

TIP Hláska Ř je pro mnoho Ž artikulací velmi náročná a její správné osvojení často přichází až v průběhu 1.–2. třídy. Je proto naprosto v pořádku, že ji někteří zatím nevysloví správně. Cílem je, aby Ž rozpoznali hlásku Ř sluchově – i když ji sami ještě správně nevysloví. Neopravujeme tyto Ž před ostatními.

Diferenciace ↓: U vyslovuje dvojice slov: řeka – reka, koren – kořen, řepa – repa – Ž zvednou ruku, když slyší „to ostřejší“ slovo. Umožněte Ž slovo se Ř: popsat, ukázat nebo zopakovat po U s podporou – ale jen pokud sami chtějí.

Příklad reakce U: Písmenko, které se dnes budeme učit, je speciální a obtížné na výslovnost – někdo ho už umí, někdo se ho teprve vyslovovat naučí, ale dnes bychom se měli naučit všichni poznat, jak toto písmenko vypadá.

Cvičení 2

Co vidíš na obrázku? Najdeš ve slově Ř? Pokud ano, kde? Je na začátku, uprostřed, nebo na konci? Označ pozici Ř v jednom ze čtverečků.

Diferenciace ↓: U hláskuje slovo, Ž spojují. Ž vymyslí další slova, která obsahují Ř. Se slovem PAŘEZ je následně možné ještě pracovat.

Cvičení 3

Čti slova a spoj slovo se správným obrázkem.

Ž pracují ve dvojicích – spojují slova s obrázky. Každý Ž si poté může vybrat jedno slovo a vytvoří s ním větu.

Diferenciace ↓: Ž si označí písmena Ř ve slovech barevně. Mohou označit jednou barvou písmena, která poznají bez problému, a jinou barvou písmena, která jim činí potíže.

Diferenciace ↑: Ž tvoří se slovy věty, zapisují je do sešitu, určují počet slov ve větách.

Další otázky ke slovům: Kde roste kukuřice? Víš, jak chutná? Jakou má barvu? Co se z ní vyrábí? (Mimo jiné je možné zmínit popcorn, kukuřičné lupínky.) Je řepa zelenina, nebo ovoce? Podle čeho to poznáme? Jakou má řepa barvu, jak chutná?

Výtvarná a filmová výchova: Ž mohou nakreslit obrázek kukuřice a řepy a napsat k obrázkům větu.

Člověk a jeho svět: pěstitelství, části rostlin

Pohybová hra: Řepa, nebo kukuřice? U říká věty, pokud se jedná o kukuřici, děti si stoupnou, pokud se jedná o řepu, děti udělají dřep. (Např. Je žlutá. Dělá se z ní popcorn. Jí se její kořen.)

Cvičení 4

Varianta před cvičením hravou formou: U/Ž čtou otázku, Ž přejdou/přeběhnou na druhou stranu třídy podle odpovědi ANO/NE. Předem vysvětlíte, která strana bude ANO, která NE. Poté každý pracuje samostatně, znovu věty čte a označí správnou odpověď.

Přečti vždy otázku a označ správnou odpověď.

Diferenciace ↓: Slabší Ž pracují ve dvojicích s pokročilejšími – pokročilejší Ž nebo U přečte větu, slabší Ž označí ANO/NE.

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

U reflektuje se Ž práci v hodině. Co jsme se dnes naučili? Které slovo se Ř se ti líbilo nejvíce? Vymyslíš další slova s písmenem Ř? Zaznamenej je nebo nakresli.

U říká věty, Ž zvedají ruce / tleskají / jdou na určené místo podle odpovědi: Umím poznat slovo, které má hlásku Ř.

Umím vyslovit Ř nebo se o to snažím. Víím, jak vypadá kukuřice a jak řepa. Pamatuji si, jak se píše Ř.

Nyní je vhodné využít **ČTENÁŘSKÉ KARTY** k průběžnému procvičování čtení slov a poznávání probraných písmen. Na tyto aktivity je vhodné navázat v další hodině prací s **Grafomotorickými cviky**.

GM 21: Kouř z komína

Pracovní učebnice

Písmeno Ř

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (smysluplnost učení, práce s textem)
- KKK (rozvoj vyjadřování a slovní zásoby, otázky a odpovědi)
- KOS (spolupráce ve dvojici, skupině, sdílení poznatků)
- KRP (porozumění návodu)

CÍLE HODINY

- Ž porozumí krátkému informačnímu textu a jednoduchému návodu (receptu).
- Ž dokáže doplnit věty podle porozumění textu.
- Ž si obohacuje slovní zásobu (uhlíř, milíř, špek, noky...)
- Ž odpovídá celou větou, formuluje své myšlenky, naslouchá ostatním.
- Ž zhodnotí svoji práci při hodině.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 9
- elektronická učebnice
- školní sešit s pomocnou linkou
- pomůcky k diferenciaci učiva

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky a slovy, větou

(2.–15. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: karty se slovy a obrázky

Průběh: Karty obrázek – slovo

Každý si vezme jednu kartu s obrázkem a vyhledá odpovídající slovo k obrázku. Proběhne společná kontrola, Ž vždy přečte slovo – případně je možné i vyhláskovat – a ukáže obrázek.

Karty s větou a obrázkem

V prostoru třídy jsou k dispozici věty, ve kterých chybí slovo (vyhledaná slova k obrázkům v předchozí činnosti). Ž musí vyhledat správnou větu pro své slovo. *Nyní se každý pustí do hledání správné věty, ze které vaše slovo zmizelo. Jakmile najde každý tu správnou větu, zapíše větu do sešitu a větu vrátí na určené místo.*

Jakmile budeš mít zapsanou jednu větu, vezmeš si zde další a opět zapíšeš do sešitu. Takto bude každý postupovat tak dlouho, dokud nebude mít v sešitě alespoň 3 věty.

TIP Ti, co budou mít větu zapsanou dříve, mohou buď psát více vět, nebo si mohou vzít jinou pomůcku a pracovat.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Forma: skupinová práce, samostatná práce v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 9

U

Cvičení 1

U klade Ž otázky v kruhu. Na tabuli může vznikat postupně myšlenková mapa s nápady.

Práce s textem – aktivita před čtením:

Nyní se tak trochu vydáme společně do minulosti. Jestliže pak víte, kdo to byl uhlíř? Čím se živil a kde žil? Pomoci by

nám mohl i uvedený obrázek. Pozorně si ho prohlédněte a zkuste říci, co takový uhlíř dělá.

Přečti text a potvrď si, kdo to uhlíř byl.

Ž čtou ve skupinách nebo jeden odstavec, případně pár vět, čtou Ž samostatně, další přečte U / pokročilejší Ž apod. Dle pokročilosti Ž a situace ve třídě jakkoli obměňujte. Nenechávejte čist slabší Ž před celou třídou.

Diferenciace↓: Ž vyhledají v textu písmena Ř a označí je. Slabší Ž mohou pracovat ve dvojicích se čtenářem. Slabší čtou krátká slova, čtenář čte delší slova, případně čtenář slova hláskuje a slabší čtenář je spojuje. Ž si mohou podtrhávat důležité části textu. Jednou barvou slova, která přečtou, jinou barvou slova, která jim činí obtíže.

Práce s textem – aktivita po čtení:

Dokonči věty.

Ž čtou věty a dokončují je podle textu. Než přečte U nebo Ž jednotlivé věty, můžete si nejprve shrnout celý text a převyprávět si ho společně. Slabší Ž budou mít jistotu, že vše pochopili správně, a budou schopni věty podle textu správně dokončovat.

TIP Ž mohou vytvářet k textu další doplňující otázky.

Jazykový úkol:

Na kterou hlásku začíná slovo UHLÍŘINA?

Z kolika slabik se slovo skládá?

Dokázal by někdo slovo UHLÍŘINA vyhláskovat?

Cvičení 2

Zjistili jsme, že jídlem uhlíře byla uhlířina, ale asi moc netušíme, z čeho se taková uhlířina připravovala. Pokud si někdo myslí, že to bylo uhlí, tak je na velkém omylu. Možná mnohé z vás překvapí, že si takovou uhlířinu můžeme připravit i my dnes. Co k tomu potřebujeme? Jak ji uvaříme? Máme možnost to hned zjistit.

U se Ž společně čtou text. Dlouhá slova si Ž vyhláskují, nebo jim je pomohou vyhláskovat čtenáři, slabší Ž spojují. *Vyjmenujte suroviny, které budete potřebovat. Znáte je všechny? Víte, jak vypadají? Společně si se Ž shrňte text a převyprávějte si pracovní postup. Zapište do sešitu, co všechno potřebujeme k přípravě uhlířiny.*

Pracovní činnosti a polytechnická výchova: příprava uhlířiny dle receptu v učebnici a dokumentace přípravy

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možnosti)

Průběh:

U klade Ž otázky, např. *Kdo to byl uhlíř? Co je to milíř? Kterou hlásku slyšíš na konci těchto slov? Co uhlíř dělal ze dřeva? Co potřeboval uhlíř k práci? Jaké jídlo mu dodalo sílu? Proč byla práce uhlíře těžká? Které suroviny jsou potřeba na uhlířinu? Co uděláme nejdřív, když vaříme uhlířinu? Dokázal by někdo popsat pracovní postup? Proč uhlíř potřeboval hodně jídla?*

Vytvaruj nebo zapiš slovo UHLÍŘINA. Kde ve slově najdeme písmeno Ř? Urči jeho pozici.

Co nového ses dnes dozvěděl/a? O čem bys chtěl/a vědět více?

Diferenciace↑: Náměty pro pokročilejší: *Co by se stalo, kdyby uhlíř neměl dost jídla? V čem se práce uhlíře liší od dnešních povolání?*

U se Ž zhodnotí i práci v hodině: *Z čeho máš dobrý pocit? Co se ti dařilo? Proč? Co nebo kdo ti pomohl? Co se ti nedařilo? Co by ti pomohlo?*

R

STAROČESKÁ UHLÍŘINA

OBLÍBENÉ JÍDLO UHLÍŘŮ

1. ZJISTI, KDO TO BYL UHLÍŘ. DOKONČI VĚTY.

VÍŠ, KDO JE TO UHLÍŘ?

UHLÍŘI DŘÍVE V LESE SKLÁDALI DŘEVO DO VYSOKÉ HROMADY. ŘÍKALO SE TOMU MILÍŘ. V MILÍŘI SE ZE SPÁLENÉHO DŘEVA STALO UHLÍ. PRÁCE UHLÍŘŮ BYLA VELMI NÁROČNÁ A NE MOC DOBŘE PLACENÁ. POTŘEBOVALI PROTO POKRM, KTERÝ BY JIM DODAL SÍLU. TAKOVÝM JÍDLEM BYLA UHLÍŘINA.

● UHLÍŘ BYL .

● K PRÁCI POTŘEBOVAL .

● PRACOVAL V .

● ZE DŘEVA VYROBIL .

2. ZJISTI, JAK SE UHLÍŘINA PŘIPRAVUJE.

CO SI DNESKA UVAŘÍME?

UHLÍŘINU

CO POTŘEBUJEME?

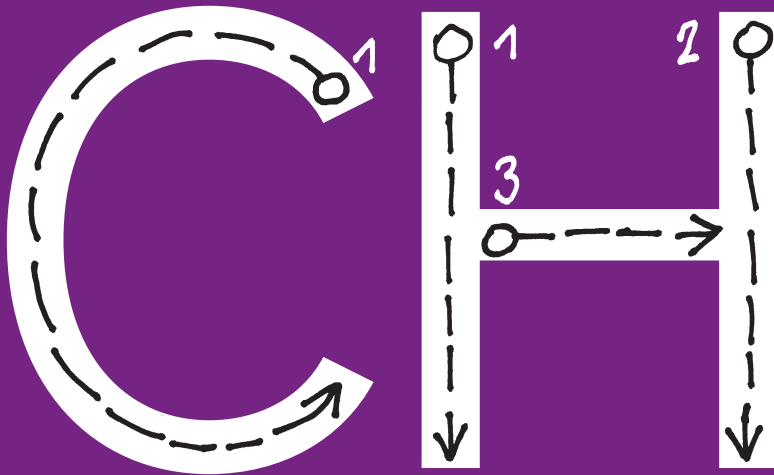
NOKY, VAŘENÉ BRAMBORY, UZENÝ ŠPEK, CIBULI, SŮL, KMÍN

A JAK TO UVAŘÍME?

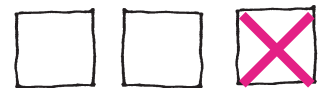
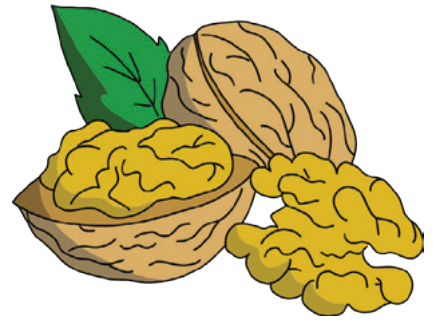
NAKRÁJENÝ ŠPEK I CIBULI DÁME NA PÁNEV. PŘIDÁME NA KOUSKY NAKRÁJENÉ BRAMBORY A NOKY. OSOLÍME, PŘISYPEME KMÍN A OPEČEME.

1. VYZNAČ PÍSMENKO.

2. KDE SLYŠÍŠ **CH**? OZNAČ.

3. ČTI. TVOŘ SE SLOVY VĚTY. OZNAČ NÁZVY ZVÍŘAT.

ROPUCHA

BUCHTA

KACHNA

OŘECH

HROCH

MOUCHA

PLECH

CHALUPA

CHROUST

CHATA

CHLÉB

PLACHTA

4. PŘEČTI SI UVEDENÉ ÚKOLY A SPLŇ JE.

UKAŽ, JAK SKÁČE ROPUCHA.

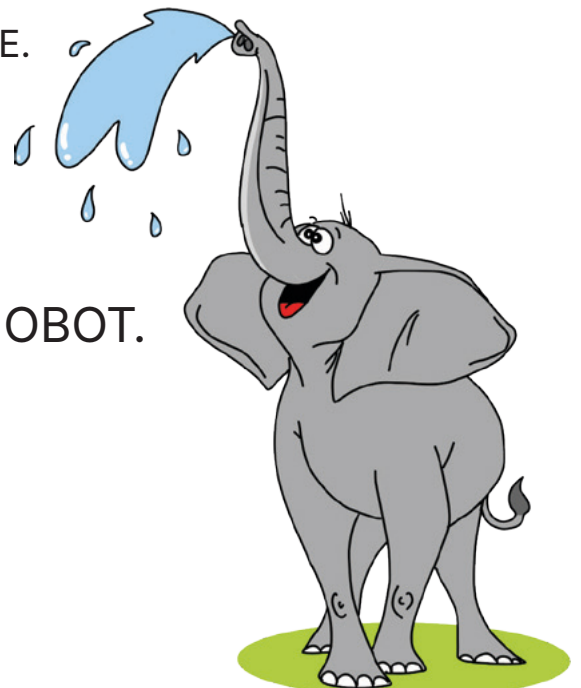
UKAŽ, JAK DLOUHÝ MÁ SLON CHOBOT.

UKAŽ, JAK SE KOLÉBÁ KACHNA.

UKAŽ, JAK LÉTÁ MOUCHA.

UKAŽ, JAK VELKÝ JE HROCH.

UKAŽ, JAK VLAJE PLACHTA.

Pracovní učebnice

Písmeno CH

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (aktivní učení, práce s chybou)
- K KK (rozvoj vyjadřování a slovní zásoby, otázky a odpovědi)
- K OS (spolupráce, respekt a sdílení)

CÍLE HODINY

- Ž si upevňuje grafickou podobu písmene CH.
- Ž určuje pozici hlásky CH ve slovech.
- Ž přečte slova a tvoří se slovy věty.
- Ž si přečte pokyny, co má předvést, a vykoná danou činnost.
- Ž čte a zapisuje slova a krátké věty.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 10
- elektronická učebnice
- školní sešit s pomocnou linkou
- karty s probranými písmeny
- karty se slovy a karty s obrázky k těmto slovům
- malá skládací abeceda
- pomůcky k diferenciaci učiva

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky, slovy a větou

(2.–15. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: karty s probranými písmeny, karty se slovy a karty s obrázky k těmto slovům, malá skládací abeceda

Průběh: U nejprve ukazuje Ž izolovaná písmena na kartách, Ž je pojmenovávají a opakují. Tato aktivita je velmi důležitá pro následné čtení, doporučujeme ji zařazovat, kdykoli se najde volná chvíle. *Pozorně sleduj karty s písmeny a urči, o které písmeno se jedná.*

Karty obrázek – slovo

Každý z vás si vezme jednu kartu s obrázkem a složí slovo pomocí kartiček s malou skládací abecedou.

Následuje společná kontrola, Ž vždy přečte slovo – případně je možné jej i vyhláskovat – a ukáže obrázek. Může tvarovat slovo z dostupného materiálu.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Forma: skupinová práce, samostatná práce v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 10

U

Cvičení 1

Pozorně si prohlédni písmenko CH a pak ho vyznač. Přemýšlej u psaní nad jednotlivými tahy. Kde písmenko CH začínáš psát? Odkud kam pokračuješ? Jak skončíš?

Diferenciace ↓: Ž „kreslí“ písmeno CH nejprve do vzduchu před sebe.

Cvičení 2

Co vidíš na obrázku? Najdeme ve slově písmenko CH? Pokud ano, kde? Je na začátku, uprostřed, nebo na konci? Označ jeho pozici v jednom ze čtverečků.

Cvičení 3

Čti slova a tvoř se slovy věty. Pokud se bude jednat o název zvířete, slovo označ.

Diferenciace ↓: U nebo čtenář hláskuje slova pro Ž, kteří se se čtením potýkají. Ti mohou vyhledávat a kroužkovat písmena CH ve slovech.

Následně objasněte význam jednotlivých slov, ukažte Ž názorné ukázky, fotky. Ž slova znovu vyhláskují a určují pozici CH ve slovech.

Cvičení 4

Nyní jsou tu před námi společné úkoly. Vždy přečteme jednu větu a uvedený úkol splníme.

Diferenciace ↓: Čtenáři mohou hláskovat nebo číst pro ostatní věty, ti plní úkoly.

Ž vymyslí další úkoly, ostatní je plní.

Práce s kterýmikoli obrázky z Písmenkových pohádek

Práce ve dvojici: Vyberte si jeden z obrázků a tvořte k obrázku věty. Věty запиšte na volný list papíru nebo do sešitu.

Vyměňte si s kýmkoliv ve třídě vaše věty a obrázek dejte na určené místo. Přečtěte si věty spolužáků a najděte správný obrázek, ke kterému věty patří.

Diferenciace ↑: Ti, co budou mít vše dříve, mohou vymýšlet a případně i zapisovat další věty k obrázkům.

Reflexe práce ve dvojici: *Jak se vám pracovalo? Co byste případně udělali jinak? Co vám naopak pomáhalo a máte nějaké doporučení pro ostatní? Pokud ano, jaké?*

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

R

Průběh: Ž vymýšlejí slova, která obsahují CH, určují pozici hlásky CH ve slovech, vymýšlejí se slovy věty. *Vytvaruj nebo запиš slovo, které obsahuje písmeno CH. Vymysli se slovem větu.* Následně probíhá sdílení, společná kontrola.

Ž zhodnotí, co se jim v průběhu hodiny dařilo a co nikoli, na co by se měli zaměřit.

Průběh: *Z čeho máš dobrý pocit? Co se ti dařilo? Proč? Co nebo kdo ti pomohl? Co se ti nedařilo? Co by ti pomohlo? Co bys příště udělal/a jinak a proč?*

U případně vyslovuje nedokončené věty, Ž dokončují.

Dnes jsem byl dobrý/a v ...

Dnes jsem se naučil/a ...

Je důležitá i podpora neverbálního vyjádření (obrázkem, pohybem, gestem) i sdílení ve dvojici místo vždy před celou třídou.

Na tyto aktivity je vhodné nyní navázat v další hodině prací s **Deníkem písmen** a **Písankou**.

Deník písmen: str. 56–57, Písmeno CH

MP k Deníku písmen a Písance: Písmeno CH

Písanka: Písmeno CH

Práce s textem:

Chaloupka na vršku

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (smysluplnost učení, práce s textem, čtenářské strategie, propojení s reálným světem)
- KKK (rozvoj vyjadřování a slovní zásoby, otázky a odpovědi)
- KOS (spolupráce ve dvojici, skupině, sdílení poznatků, budování a udržování zdravých vztahů)
- KKT (vnímá smysl čtení, vyprávění příběhů, tradice)

CÍLE HODINY

- Ž porozumí krátkému textu, rozliší hlavní postavy, pochopí děj.
- Ž popíše obrázek.
- Ž dokáže doplnit věty podle porozumění textu.
- Ž si obohacuje slovní zásobu (kmotr, petržel...).
- Ž odpovídá celou větou, formuluje své myšlenky, naslouchá ostatním.
- Ž rozvíjí empatii (pomoc druhému, tvoření pro radost).
- Ž zhodnotí svoji práci při hodině.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 11–12
- elektronická učebnice
- kniha: Šárka Váchová: *Chaloupka na vršku*
- školní sešit s pomocnou linkou
- karty ANO–NE–NEVÍM

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s knihou

(2.–15. min)

Forma: kruh

Pomůcky: kniha: *Chaloupka na vršku*

TIP Je velmi smysluplné mít k dispozici konkrétní knihu s příběhem *Chaloupka na vršku*. Vnímání důležitosti a smysluplnosti tištěné knihy je velmi podnětné a inspirující. Případně můžete pustit znělku pohádek, kterou jistě někdo ze Ž pozná.

Průběh: U se ptá Ž: *Jestlipak někdo z vás již viděl nebo slyšel některý z příběhů Chaloupky na vršku? Pokud ano, na který příběh si nyní vzpomenete? Co se vám na příbězích líbí? Proč stojí za to knihu otevřít? V čem je možná jedinečná?*

Probíhá společné sdílení. Nejlepší je, když U pracuje se Ž s autentickou knihou.

Co všechno se takto z knihy dozvíme, když si ji prohlédneme?

U ukáže titulní stranu a ve třídě si ji společně popíší (co je na obálce, kde je název a jméno autora, prohlédnou si úvodní strany, obsah, číslování stránek, nakladatelství apod.).

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Forma: skupinová práce, samostatná práce v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 11–12

U

Cvičení 5

Práce s textem – aktivita před čtením

Pozorně si prohlédni obrázky a popiš ho. Kde kluci zrovna jsou? Co to dělají?

Někdo ze Ž přečte text v bublině. *Proč se asi mluví o kmotrovi? Kdo je to kmotr? Co dělají děti? Co asi bude dál?*

Aktivita při čtení

Přečti vždy určitou část příběhu a odpověz na otázky.

U se Ž společně čtou text. Dlouhá slova si Ž vyhláskují, nebo jim je pomohou vyhláskovat čtenáři, ostatní Ž spojují. Rozděluje text po odstavcích a vždy si shrňte, o čem jste četli. Můžete práci střídat: První odstavec čtete společně, druhý čtou Ž ve dvojicích/skupinách, třetí samostatně apod. Nejprve si je možné prohlédnout a popsat všechny obrázky a popsat si děj. Obrázky můžete ukázat v interaktivní verzi. **Možné otázky k textu, první odstavec:** *Z čeho udělali sněhuláka? Popiš přesně postup. Na co použili šípky? Na co použili větvičky?*

5. POZORNĚ SI PROHLÉDNI OBRÁZEK. POPIŠ HO.

POSTAVÍME
KMOTROVI ,
ABY NEBYL TAK
SÁM.

CHALOUPKA NA VRŠKU

ŠÁRKA VÁCHOVÁ

ODLOŽILI DŘEVÁKY A DALI SE DO PRÁCE. PŘIKOULELI PŘED DVEŘE NEJPRVE 2 KOULE A POTOM MENŠÍ KOULI NA HLAVU. HLAVU OZDOBILI DLOUHÝMI . Z ŠÍPKŮ BYLY OČI A Z KOUSKU BYLA PUSA. TO BUDE KMOTR KOUKAT.

JAK

POSTAVILI?

CO VŠECHNO POUŽILI?

NACHÝLILO SE K VEČERU. U VOJTŮ SE ZROVNA PŘIPRAVOVALA POLÉVKA. MALÁ APOLENKA STÁLA NA ŽIDLI A SKLÁDALA NA STOLE PANÁČKA.

„MAMINKO, PROSÍM, DEJTE MI PETRŽEL NA RUCE,“ POŽÁDALA.

HLAVA BYLA CIBULE. DOPROSTŘED DALA VELKOU BRAMBORU.
NO TO BYLO BŘICHO! ČERVENÉ NOHY BYLY ZE DVOU MRKVÍ.
MAMINKA PŘISUNULA APOLENCE 2 BÍLÉ PETRŽELE. A HNED
DOSTAL PANÁČEK RUCE.

„TO JE HEZKÁ PANENKA,“
POCHVÁLILA MAMINKA
DCERUŠKU. APOLENKA
JI POUČILA: „TO JE PŘECI
PANÁČEK, NEMÁ .“

V TU CHVÍLI SE OTEVŘELY
A PRÁSKLY DVEŘE, AŽ SE
LEKLY. TO DORAZIL...

(Šárka Váchová: Chaloupka na vršku, upraveno)

 JAK MOHLO VŠE POKRAČOVAT?

 K ČEMU POTŘEBOVALA MAMINKA? CO PŘIPRAVOVALA?

 CO POUŽILA APOLENKA NA VÝROBU PANÁČKA?

Možné otázky k textu, prostředek: *Kdy se příběh odehrává? Co se dělo doma u Vojtů? Z čeho udělala Apolenka panáčka? Z čeho byly ruce, z čeho byly nohy? Z čeho byla hlava? Dokázali byste také panáčka vyrobit?*

Možné otázky k textu, závěr textu: *Proč se nejedná o panenku, ale panáčka? Proč se Apolenka a maminka lekly? Kdo dorazil?*

Ž odpovídají celou větou.

Aktivita po čtení

Vytvořte dvojice/skupiny a společně se zamyslete nad tím, jak by mohl příběh pokračovat a proč.

Co se asi stalo, když se otevřely dveře? Co řekl kmotr? Co říkal na sněhuláka?

Diskutujte a sdílejte nápady v rámci celé třídy nebo ve skupinách. Skupiny své nápady krátce představí.

Člověk a jeho svět: vlastní loutkové představení, základní etiketa chování v divadle i na jiných kulturních akcích

Pracovní činnosti a polytechnická výchova: výroba loutky nebo panáčka z pomůcek

Reflexe

(35.–45. min)

R

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Pomůcky: kartičky ANO–NE–NEVÍM

Průběh:

Zamysli se nad příběhem, co všechno si pamatuješ? Pokus se určit, co je a není pravda.

U formuluje tvrzení, Ž reagují palcem nahoru dolů, kartičkami ANO–NE–NEVÍM:

Kluci postavili sněhuláka za domem.	ANO	NE
Na oči použili šípky.	ANO	NE
U Vojtů se chystala k večeři polévka.	ANO	NE
Apolenka skládala na stole panáčka.	ANO	NE
Hlavu mu dělala z kukuřice.	ANO	NE

Ž zhodnotí, co se jim v průběhu hodiny dařilo a co nikoli, na co by se měli zaměřit.

Průběh: U formuluje nedokončené věty.

Podařilo se mi ...

Potřeboval/a bych ...

Z příběhu si pamatuji ...

Nejvíce mě bavilo ...

Naučil jsem se nové slovo ...

U může zapisovat výroky na tabuli, Ž hlasují.

Nyní je vhodné využít **ČTENÁŘSKÉ KARTY** k průběžnému procvičování čtení slov a poznávání probraných písmen.

Adventní čajovna

část 1

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (smysluplnost učení, práce s textem, čtenářské strategie, propojení s reálným světem)
- KPP (nápad, příležitost a výzvy)
- KOS (spolupráce ve dvojici, skupině, sdílení poznatků, budování a udržování zdravých vztahů)
- KKT (smysl čtení, vyprávění příběhů, tradice)

CÍLE HODINY

- Ž pracuje tvořivě s příběhem.
- Ž popíše obrázek.
- Ž dokáže doplnit věty podle porozumění textu.
- Ž si obohacuje slovní zásobu, rozvíjí čtenářskou gramotnost.
- Ž odpovídá celou větou, formuluje své myšlenky, naslouchá ostatním.
- Ž vyvozuje informace na základě obrázku a textu.
- Ž rozvíjí čtenářské a pisatelské dovednosti.
- Ž zhodnotí svoji práci při hodině.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 13–15
- elektronická učebnice
- kniha: Dagmar Urbanová: *Chlebová Lhota* (Baobab, 2010)
- adventní čaj
- pečivo, chleba
- karty s emoji

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Seznámení s adventní čajovnou

(2.–10. min)

Forma: lavice

Pomůcky: hrneček čaje pro každého Ž, pastelky v barvách adventu

Možnost pití čaje všemu dodává určitou jedinečnost a originalitu, a tak je možno zařadit tuto aktivitu i v rámci **adventní čtenářské dílny**. Samozřejmě záleží na možnostech konkrétní školy, třídy. Ž si mohou do školy hrneček přinést a zase si ho případně odnést, nebo můžete mít hrnky k dispozici ve třídě. Ž mohou zároveň pracovat na koberci v kruhu nebo v přilehlých prostorech třídy, kde mohou společně sdílet čtenářské zážitky.

Práce s knihou

(2.–15. min)

Forma: kruh

Pomůcky: kniha *Chlebová Lhota*, pečivo, pastelky

TIP Je ideální mít k dispozici konkrétní knihu. Vnímání důležitosti a smysluplnosti tištěné knihy je velmi podnětné a inspirující. Ž tak lépe vnímá smysl ve čtení a sdílení čtenářských zážitků, rozvíjí své čtenářské a komunikační dovednosti.

Prohlédněte si společně knihu, se kterou budete pracovat. *Co je na této knize jedinečné? Prohlédněte si obálku a vnitřní strany. Kde najdete název knihy, jméno autora a nakladatelství? Najdete v knize obsah a kde? Jak se vám kniha na první pohled líbí?*

Chlebová Lhota představuje pohádkový svět vytvořený z chleba a mouky, který je zachycený na řadě fotografií. Zpracování je podobné jako u knih *Dům myšek* nebo *Jak se máš, Eliško?* Ilustrace v knize jsou tvořeny fotografiemi scén z chlebového těsta, což dodává příběhu jedinečný vizuální styl.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Forma: skupinová práce, samostatná práce v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 13–15

R

Cvičení 1

Představení knihy, např. Děti, představte si vesnici, kde jsou domy, stromy i obyvatelé vyrobeni z chleba! V Chlebové Lhotě žijí všechny možné druhy pečiva, které zažívají různá dobrodružství. Kniha je plná krásných fotografií, které vám ukáží tento kouzelný svět.

Prohlédněte si fotku a popište ji. Vyjmenujte co nejvíce věcí, které na fotce vidíte. Co mají společného?

U může zapisovat slova na tabuli. *Vzpomíná si někdo, co to znamená advent a co v tomto čase děláme? Na co se připravujeme?*

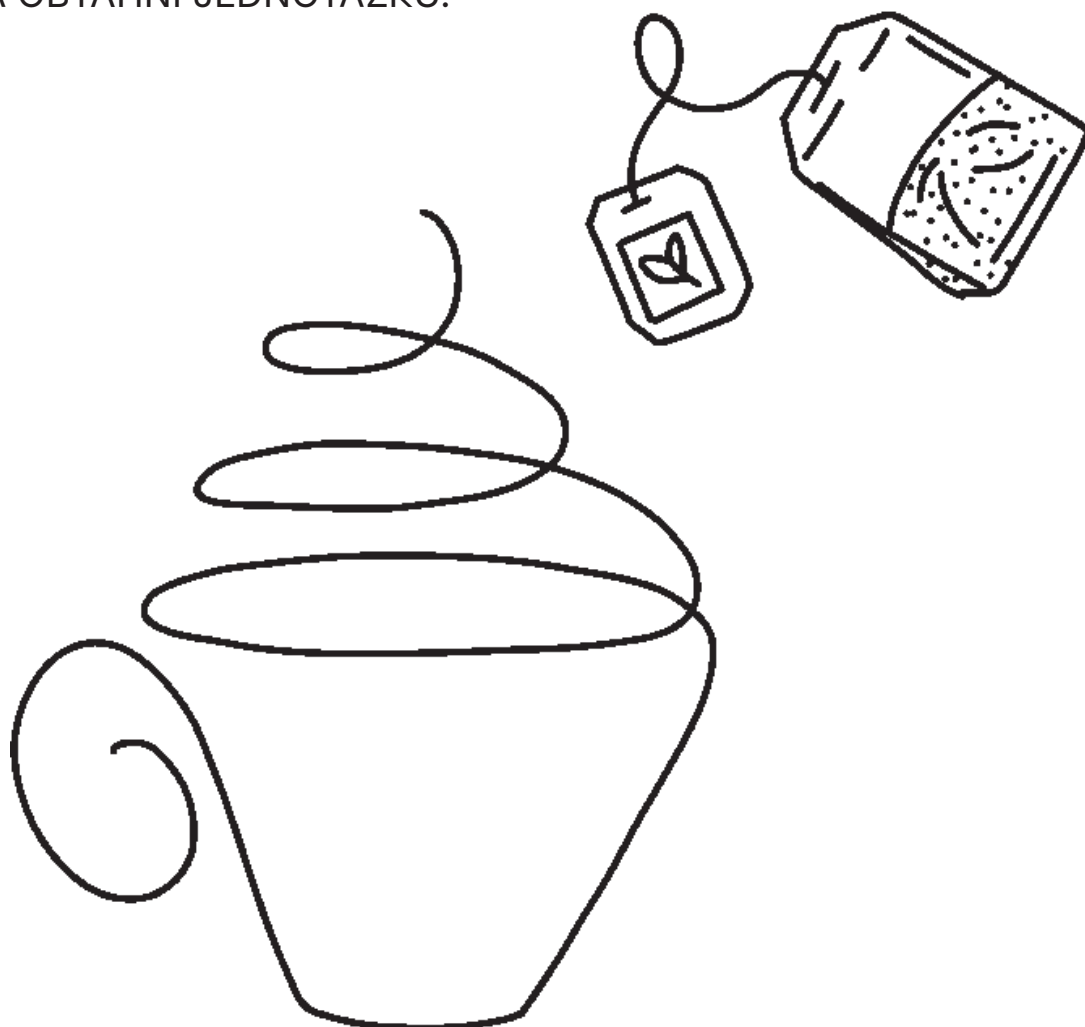
O čem by mohla být ADVENTNÍ ČAJOVNA? Které barvy ti připomínají advent? Proč? Vyber si pastelku adventní barvy a obtáhni jednotažku. Pokud budeš chtít mít hrneček plný barev adventu, vezmi si další barvu a opět obtáhni jednotažku.

U

ADVENTNÍ ČAJOVNA

1. VYBER SI PASTELKU ADVENTNÍ BARVY A OBTÁHNI JEDNOTAŽKU.

PROCHÁZKA CHLEBOVOU LHOTOU

👁👁 2. POZORNĚ SI PROHLÉDNI OBRÁZEK A VYRAZ

KUDY VEDE

- 🔴 NEJKRATŠÍ CESTA JANA K PAKOVI?
- 🔵 CESTA BÁBY PATKOVÉ K DOKTORU BAGETOVI?

👁👁 3. PŘEČTI SI UKÁZKU Z KNIHY.

BÁBA PATKOVÁ

DAGMAR URBÁNKOVÁ

BÁBA PATKOVÁ JE NEJSTARŠÍ OBYVATELKA CHLEBOVÉ LHOTY.
„TETO, VÍTE, KOLIK JE VÁM LET?“ ZEPTAL SE TETY JAN.
„U NÁS SE VŽDYCKY POČÍTALO JEN DO STA, DÁL UŽ NE.

Cvičení 2

Práce s textem: aktivita před čtením

Pozorně si prohlédni obrázek a vyraz na procházku Chlebovou Lhotou. Proč se Lhota nazývá Chlebová? Podle čeho tak můžeme usuzovat? Kdo všechno v Chlebové Lhotě bydlí? Které další budovy ve Lhotě jsou?

Ž na základě fotky předvídají, o čem by ukázka mohla být. U se Ž čte jednotlivá pojmenování budov a jmen na fotce. Jsou to názvy obydlí a jejich obyvatel. Podle toho budou Ž schopni potom vyznačovat a nacházet správné cesty.

Pokus se najít správné cesty.

aktivita při čtení

Přečti si ukázku z knihy.

U se Ž společně čtou text. Dlouhá slova si Ž vyhláskují, nebo jim je pomohou vyhláskovat čtenáři, slabší Ž spojují. Rozděluje text na části a vždy si shrňte, o čem jste četli. Ideální je čtení a shrnutí ve skupinách, kdy U radí a kontroluje.

aktivita po čtení: pětílístek (ke stažení a doplnění)

Označ v textu slova, ze kterých zjistíme, co všechno umí Bába Patková upéct.

Doplň pětílístek o Bábě Patkové.

Sdílení ve dvojici, případně dobrovolně v rámci celé třídy.

Možné další otázky k textu, shrnutí:

Kdo je Bába Patková?

Kdo žije s Janem v jednom domě?

Kolik let si myslela Bába Patková, že jí je?

Co peče Bába Patková? Vyjmenuj aspoň dvě věci.

Co je to „Dalamánek“?

Zkus zakreslit svou vlastní cestu Chlebovou Lhotou.

Pokročilejší úroveň:

Proč si Bába Patková myslí, že jí je víc než sto let?

Které domy ve vesnici Chlebová Lhota si pamatuješ?

Najdi na obrázku cestu od Bábiny chalupy ke škole. Kudy povede?

Kde bydlí doktor Bageta? Kdo k němu šel?

Kudy se dostane Pako do hospody U Kvásků, když se zastaví u Hladků? Popiš.

Vymysli, jak by mohla vypadat cesta z domu Žitových ke škole. Kudy by vedla?

Co by mohla ještě Bába Patková péct, co v textu nebylo?

Vymysli nový „pečivový“ předmět.

Jak by to asi vypadalo v Chlebové Lhotě v létě? Zkus to popsat.

Co bys poradil/a Janovi, kdyby zabloudil v Chlebové Lhotě?

Návrhy na navazující aktivity:

Na konci hodiny může proběhnout dobrovolná ochutnávka chleba.

Člověk a jeho svět: obec, město, region, tradiční řemesla – pekař

Pracovní činnosti a polytechnická výchova: budování Chlebové Lhoty

Návrh vlastní Chlebové Lhoty

Zakresli, kde by bydlely postavy z knihy, a případně zapiš, kde bys chtěl/a bydlet ty nebo jiné osoby, které bys chtěl/a, aby v Chlebové Lhotě bydlely.

Návrh vlastního domu

Jak by asi vypadal tvůj vlastní dům, který by sis pořídil/a v Chlebové Lhotě? Kolik by měl místností? Co by mu nesmělo chybět? Pokud najdeš volnou chvíli, pusť se do návrhu vlastního domu.

Návštěva u sousedů:

V knize je uvedeno, že pokud si někdo pořídí svůj dům v Chlebové Lhotě, musí počítat s tím, že se zde lidé často navštěvují. Natoč krátké video o tom, jak by vypadala tvá návštěva u souseda, o čem byste si povídali, co byste dělali. Případně využij svého blízkého (někoho, kdo bude ochoten s tebou natočit krátké video) a natočte, jak by návštěva probíhala.

ČT EDU: Jak se peče chleba

Pusťte si na krátkou reportáž o tom, jak se peče chleba. Odpoví vám to nejen na tuto otázku, ale vysvětlí vám zároveň, co to znamená:

... když někoho hryže svědomí,

... co to znamená šupito presto.

Kresba Chlebovníku: Zjisti v knize, jak takový Chlebovník vypadá, a zkuste ho nakreslit.

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Pomůcky: karty s emoji

Průběh: U se Ž reflektuje, co si kdo zapamatoval z příběhu.

Ž vyjadřují, co je zaujalo a co jim šlo. Možné otázky: *Co sis dnes z příběhu nejvíc zapamatoval/a? Co se ti líbilo na obrázcích vesnice? Co umí Bába Patková? Které místo v Chlebové Lhotě bys chtěl/a navštívit?*

Ž vyjádří pomocí karet s emoji své dojmy z porozumění textu:

😊 – rozuměl/a jsem textu, líbilo se mi to

😐 – někdy jsem nerozuměl/a, ale snažil/a jsem se

😞 – nerozuměl/a jsem nebo to bylo moc těžké

Rychlá reflexe pohybem: U říká výroky – Ž zvedají ruce nebo vstávají:

Kdo by chtěl bydlet v domku z chleba?

Kdo by chtěl ochutnat medvídka Dalamánka?

Komu se líbilo, že si mohl kreslit vlastní cestu?

Aktivita: Poslední slovo patří mně

Zamysli se nad příběhem a dokonči větu: Kniha Chlebová Lhota je ... Chtěl/a bych žít v Chlebové Lhotě, protože ...

NA CESTU. POPIŠ, KUDY CESTA POVEDE.

- CESTA PAKA DO HOSPODY U KVÁSKŮ, KDYŽ SE ZASTAVÍ U HLADKŮ.
- VYMYSLI DALŠÍ CESTU I TY. KUDY POVEDE?

TAK TO MI ASI BUDE VÍC, PROTOŽE STOVKY UŽ JSEM SE DOPOČÍTALA DÁVNO..." ŘEKLA BÁBA PATKOVÁ.

UPEKLA SNAD UŽ VŠECHNO. NAUČILA SE TO OD SVÝCH PŘEDKŮ. PEČE ŽIDLE, PEŘINY, PEČIVO I LOPATY. KRÁSNÝ JE I MEDVÍDEK DALAMÁNEK S VYPEČENÝM ČUMÁKEM.

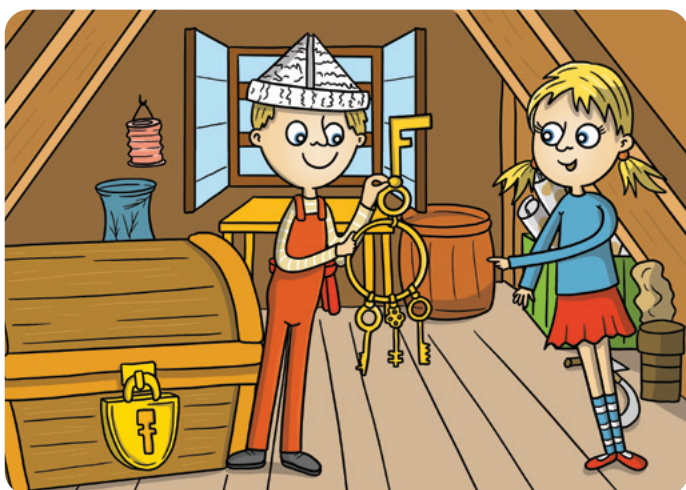
(Dagmar Urbánková: Chlebová Lhota, upraveno)

Tajemná truhla

Jednoho deštivého dne objevili skřítki Fany a Josífek na půdě starou zaprášenou truhlu. Byla dřevěná, s kovovými rohy a krásně vyřezávaným víkem, na kterém visel těžký kovový zámek. „Kdo ví, co v ní je?“ zašeptala Fany. „Že by zapomenuté poklady?“ hádal Josífek.

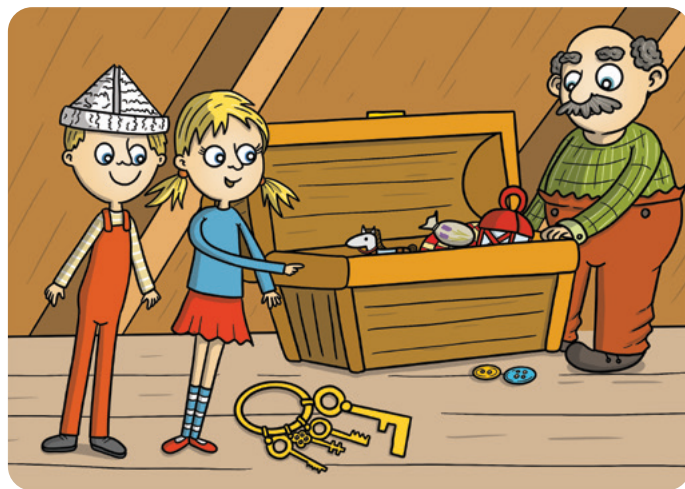
Zkoušeli truhlu otevřít, jenže zámek ne a ne povolit. A klíč nikde. Hledali pod prkny, ve skříňkách i pod hromadou starých knih, ale po klíči nebylo ani vidu, ani slechu.

Druhý den přinesl dědeček Bonifác starý svazek klíčů. „Tohle mi zůstalo po mém tatínkovi. Třeba některý bude pasovat.“ Skřítki zkoušeli klíč po klíči – jeden byl moc malý, druhý zas moc velký, ten měl zoubků moc a ten zas jen jeden.

Až Josífek vytáhl klíč, který měl zoubky dva – vypadal jako písmenko F. Vsunul ho do zámku, dvakrát jím hladce otočil, v zámku to dvakrát hlučně cvaklo a otevřel se.

Čáru dolů nakreslím,
pak dva zoubky doprava.
Každý skřítek ví, že F
jako klíček vypadá.

„Hurá!“ zvolali Fany s Josífkem jednohlasně a společnými silami nadzdvihli těžké víko truhly.

Uvnitř byla vlněná deka, stará lucerna, voňavý sáček s levandulí a sešit s obrázky. Na dně pak našli dřevěného koníka, sojčí pírkó, porcelánový hrneček a několik knoflíků.

Když ten poklad ukázali skřítku Bonifácovi, zaradoval se: „To jsou věci, které si schovávala moje babička. Vzpomínky na dětství!“

Všichni se sesedli kolem truhly a vyprávěli si, k čemu asi co sloužilo. Stará truhla se proměnila ve skříňku plnou příběhů.

Od té doby nechávali skřítki truhlu otevřenou. Každý mohl přidat nějaký malý poklad: korálek, pohlednici nebo fotku. A starý svazek klíčů? Ten visel na háčku u truhly. Mezi ostatními klíči tam byl schovaný ten jeden pravý, který odemkl spoustu vzpomínek a příběhů – klíč ve tvaru písmene F.

Písmenková pohádka

Písmeno F

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, čtenářské strategie, smysl učení)
- KRP (odhad děje, vyvození z obrázku, porovnání předpokladu a reality příběhu)
- KKK (vyjadřování, porozumění, aktivní naslouchání)
- KOS (spolupráce ve dvojici a skupině, hodnocení a zpětná vazba)
- KPP (hygiena psaní, brainstorming)

CÍLE HODINY

- Ž porozumí slyšenému příběhu a reprodukuje jej.
- Ž rozvíjí vyjadřovací schopnosti.
- Ž předvídá děj na základě obrázků.
- Ž vysuzuje, argumentuje, dokončuje příběh.
- Ž uvolňuje ruku a rozvíjí jemnou motoriku.
- Ž vyvodí grafickou podobu písmene F.

POMŮCKY

- Písmenkové pohádky – písmeno F
- obrázky k pohádce (Ž balíček)
- archy volných listů A3
- pastelky, dřívka, tkanička

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

U

Písmenková pohádka – písmeno F

(2.–15. min)

Forma: v kruhu, práce ve skupině

Pomůcky: obrázky k pohádce (Ž balíček)

Evokace v kruhu:

Ž si pozorně prohlédnou **1. obrázek** příběhu. *Co vidíme na obrázku? O čem a o kom by mohl příběh vyprávět? Proč? Zdůvodni. Kde se příběh odehrává? Podle čeho to poznáme? Jak by mohl příběh pokračovat? Z čeho tak usuzuješ?* U přečte **1. část** příběhu, případně využije poslech. Ž porovná příběh se svými domněnkami. *Co hledali? Proč?*

Práce s dalšími obrázky příběhu

(11.–25. min)

2. část příběhu

Ž si prohlédnou další obrázek z příběhu. *Jak příběh asi pokračuje? Podle čeho tak usuzuješ? Zdůvodni.* U přečte nebo pustí **2. část** příběhu.

Potvrdilo se naše předvídání? Je něco jinak? Dozvěděli jsme se něco nového, důležitého? Jak příběh bude pokračovat? Proč? Zdůvodni.

3. část příběhu

Ž si prohlédnou 3. obrázek příběhu. *Jak tedy příběh asi pokračuje? Podle čeho tak usuzuješ? Zdůvodni.* U přečte nebo pustí další část příběhu. *Co bylo v truhle? Komu věci patří?*

4. obrázek příběhu

Jak by mohl příběh dál pokračovat? Nebo bychom ho mohli ukončit i zde?

U poskytne žákům **poslední obrázek** z příběhu a poté přečte příběh do konce. *Co bylo nakonec jinak, než jsme se domnívali?*

U s Ž zhodnotí příběh, klade Ž otázky, např.: *Co tě zaujalo a proč? Jaké byly hlavní postavy příběhu, o kom příběh vyprávěl? Kde se odehrávala větší část příběhu? Proč tomu tak asi bylo, co myslíš/myslíte?*

Písmenková pohádka

– navazující činnost

(26.–35. min)

(lze vynechat, využít jen částečně)

Forma: mimo lavici – v prostoru, v lavici

Pomůcky: archy volných listů A3

Průběh: Využijte příběh k uvolňovacím cvikům před samotným psaním písmene F. *V Písmenkové pohádce je uvedeno, že na staré půdě byla truhla. Vyznač půdu.* (Ž nakreslí velký trojúhelník přes celou A3.) *Na půdě byla stará truhla, vyznač ji.* (Ž nakreslí do trojúhelníku obdélníkovou truhlu.) *Otoč list na druhou stranu a vyznač správnou podobu písmene F. Dokresli písmenko tak, aby vypadalo jako starý klíč od truhly.*

TIP Vždy dbejte, aby Ž správně drželi tužku.

Reflexe

(36.–45. min)

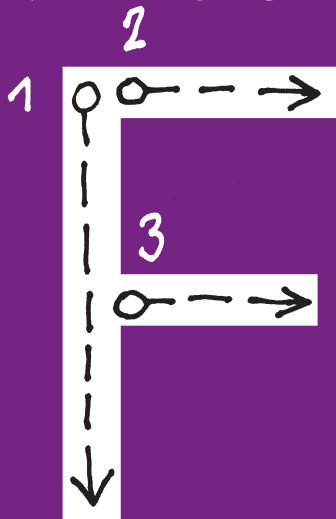
Forma: kruh, lavice (dle možností)

Průběh: U se Ž shrne příběh a práci v hodině: *Co bylo na příběhu zajímavé? Na co bychom neměli zapomenout? Co nás tento příběh naučil? Máte nějaké věci, které jsou po vašich prarodičích a které si ukrýváte jako cenné poklady? Máte nějakou tajnou skrýš? Pokuste se vyznačit písmeno F rukou do vzduchu před sebe.*

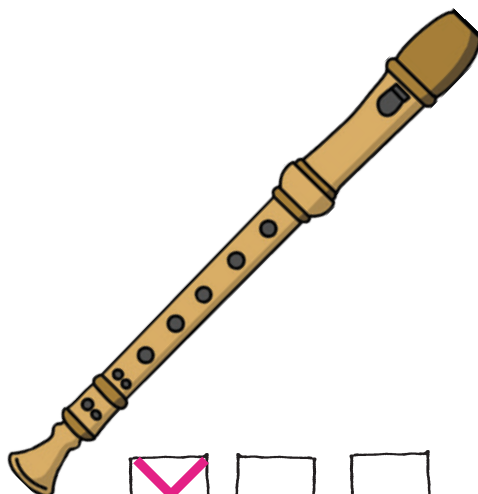
Na tyto aktivity je vhodné nyní navázat v další hodině prací s **Deníkem písmen** a **Písankou**.
Deník písmen: str. 58–59, Písmeno F
● **MP k Deníku písmen a Písance:** Písmeno F
Písanka: Písmeno F

1. VYZNAČ PÍSMENKO.

2. KDE SLYŠÍŠ **F**? OZNAČ.

3. ČTI SLOVA.

ŽIRAFÁ

PŘIPOMÍNÁ

ŘÍKÁVÁ

OŠETŘOVATEL

PŘIBLÍŽÍ

VZPOMÍNÁ

ČERVENÝ

KAMARÁDECH

UVÁZANÝ

ZVYKNOUT

MRAVENEC

LAŠKUJÍ

4. PŘEČTI SI KRÁTKÝ PŘÍBĚH. ODPOVĚZ NA OTÁZKY.

ŽIRAFÁ ŽOFKA

V ZOO JE UŽ DRUHÝM ROKEM. SNAŽÍ SE ZVYKNOUT SI NA ZOO. STÝSKÁ SE JÍ PO KAMARÁDECH. BÝVÁ JÍ OBČAS SMUTNO. VZPOMÍNÁ NA SVÉHO BRÁŠKU FILIPA. ČASTO SE SPOLU SMÁLI. HRÁLI SI SPOLU.

Pracovní učebnice

Písmeno F

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, strategie učení)
- KKK (vyjadřování, aktivní naslouchání, porozumění)
- KRP (řešení problémové situace)
- KPP (tvořivost, generování nápadů)

CÍLE HODINY

- Ž si upevňuje grafickou podobu písmene F.
- Ž určuje pozici hlásky F ve slovech.
- Ž rozvíjí sluchové a zrakové vnímání a slovní zásobu.
- Ž porozumí jednoduchému textu.
- Ž hledá informace v textu.
- Ž čte a zapisuje slova a krátké věty.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 16–17
- elektronická učebnice
- evokace: věty ke stažení
- školní sešit s pomocnou linkou
- karty s probranými písmeny
- pomůcky k diferenciaci
- reflexe: pastelky

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s kartami s písmeny a větami

(2.–10. min)

Forma: kruh

Pomůcky: karty s písmeny

Průběh: Každý Ž si vylosuje jednu kartu s písmenem. Vymýšlí s písmenem slovo a určuje pozice hlásek. *Určí, které písmeno máš na kartě. Vymysli slovo, které dané písmeno ukrývá. Je na jeho začátku, uprostřed, nebo na konci?*

Např.

Já mám písmeno T a říkám slovo TRUBKA. T je na začátku.

Já mám písmeno K a říkám KAKTUS. K je na začátku a uprostřed.

Skupinový úkol:

Pokuste se vyhledat a spojit začátek a konec věty. Věty jsou k dispozici ke stažení.

Např.

V POKOJI JE	STARÝ KUFR.
ALENKA HRAJE	NA ZOBCOVOU FLÉTNU.
PETR JEDE K	BABIČCE NA CHATU.

Pracovní učebnice

(11.–25. min)

Forma: skupinová práce, samostatná práce v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 16–17

U

Cvičení 1

Pozorně si prohlédni písmenko F a pak ho vyznač. Přemýšlej u psaní nad jednotlivými tahy. Kde písmenko F začínáš psát? Odkud kam pokračuješ? Jak skončíš?

Pomoci ti při psaní může i Písmenková básnička. Pamatuje si ji někdo?

Cvičení 2

Co vidíš na obrázku? Najdeš ve slově F? Pokud ano, kde? Je na začátku, uprostřed, nebo na konci? Označ pozici F v jednom ze čtverečků.

Cvičení 3

Práce s textem: aktivita před čtením

Čti slova.

Diferenciace ↓: Ž může U nebo čtenář pomáhat hláskováním. Ž si označují ve slovech písmeno F. Případně podtrhávají slova, která se jim dařilo nebo nedařilo přečíst (jinou barvou).

Náměty pro další činnost:

Urči u slov počet slabik a označ to nejdelší. Počet slabik si můžeš zapsat nad slova. Barevně zakroužkuj všechna slova, která nemají žádnou dlouhou slabiku.

Vždy provedeme společnou ústní kontrolu.

Všechna slova se vyskytují i v následujícím textu. Pozorně si ještě jednou přečti uvedená slova a zkus se zamyslet nad tím, o čem bychom mohli dále číst. Pomoci ti může i obrázek. Zkusí nyní někdo obrázek popsat? O čem by mohl příběh vyprávět?

Cvičení 4

Přečti si krátký příběh.

Diferenciace: Rozdělte Ž do skupin nebo dvojic, aby četli text společně. Čtenáři pomáhají hláskováním. Část textu může přečíst U nebo čtenář nahlas. Ž shrnují po každém oddílu, co se dozvěděli.

Vyhledej v textu místo a barevně označ, kde zjistíme:

- modře: KDO PEČUJE O ŽOFKU V ZOO.
- zeleně: CO ŽOFKA DĚLÁ HONZOVI, KDYŽ SE K NÍ PŘIBLÍŽÍ.

Proč a kdy nazývá Honza žirafu Babou? Co to znamená?

Vymysli větu o žirafě Žofce.

Diferenciace ↑: Zapiš do sešitu větu o žirafě Žofce.

Probíhá sdílení v rámci dvojice, dobrovolné v rámci celé třídy.

U se s Ž vrátí k tomu, co odhadovali na základě obrázku a slov ve cvičení 3. Ž porovnávají své domněnky se skutečným příběhem.

Reflexe

(35.–45. min)

R

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Pomůcky: pastelky

Průběh: U reflektuje s Ž práci v hodině. Ž vymýšlí slova, která obsahují F, a určují pozici hlásky F ve slovech. Pomozte Ž kartami s obrázky. Se slovy tvoří Ž věty.

Vyznačte písmeno F pomocí pastelek. Kolik pastelek potřebujete? Na co si musíme dávat pozor?

Co bys řekl/a Žofce, kdybys ji potkal/a v zoo? Můžeme říci Žofka i jinak?

V ZOO O ŽOFKU PEČUJE HONZA NOVÁK. JE TO JEJÍ OŠETŘOVATEL. ŽOFCE VŠAK PŘIPOMÍNÁ FERDU MRAVENCE. MÁ KOLEM KRKU UVÁZANÝ ČERVENÝ ŠÁTEK S ČERNÝMI KOLEČKY.

KDYŽ SE K ŽOFII PŘIBLÍŽÍ TAK, ŽE MU ŽIRAFÁ MŮŽE ŠÁTEK CHYTNOUT SVÝMI PYSKY, HNED TOHO ŽOFKA VYUŽÍJE. HONZA SE OŽENE A ŘÍKÁVÁ: „CO ZLOBÍŠ, ŽOFKO? JEDEŠ! KUŠ, BABO!“

A TO UŽ ZAČÍNÁ JEJICH CHVILKA. „JAKÁPAK BABA? JÁ MU DÁM! TO BUDE KOUKAT,“ MYSLÍ SI ŽOFKA. LAŠKUJÍ SPOLU, MAZLÍ SE A HONZA ŽOFII VŽDY VYPRÁVÍ O...

- O ČEM HONZA ŽOFCE VYPRÁVÍ?
- CO BY ASI RÁDA ŽOFKA SLYŠELA? PROČ?
- ČÍM ŽOFCE HONZA PŘIPOMÍNÁ FERDU MRAVENCE?

O Hugovi, který nemohl usnout

Skřítek jménem Hugo byl velký spáček. Nejradyji spal na mechovém polštáři přikrytý listem kapradí. Ale poslední dobou mu to spaní nějak nešlo. Převalil se na bříško – tlačil ho kamínek. Otočil se na záda – za krk mu foukl chladný průvan. Lehl si na bok – za chvíli cítil mravenčení ve spodní ruce.

„To je k zbláznění,“ zamumlal Hugo. „Copak jsem jediný, kdo nemůže najít správnou polohu?“ Vyskočil z mechového pelíšku a vydal se na průzkum.

Za kopečkem hlíny zahlédl spícího zajíce. Měl všechny nožičky složené pod sebou a záda nahněná. Vypadal jako další hromádka hlíny. „Zajíci, zajíci, spí se ti takhle dobře?“ zavolal na něj.

Zajíc na něj zamrkal: „Samozřejmě! Mám nožičky v teple a přitom jsem připravený kdykoliv vyběhnout a utéct do bezpečí. Dokonce umím spát i s otevřenýma očima! Zkus to taky!“

Hugo se překulil na bříško, ruce i nohy se snažil nasoukat pod tělo a oči měl doširoka otevřené. Záda ho bolela, nožičky brněly a o nějakém spaní vůbec nemohla být řeč.

„Tak takhle taky ne,“ sykl a šel dál.

Vzhlédl k obloze a všiml si rychlého stínu. „Rorýsi! Jak to děláš, že spíš, i když letíš?“ volal na něj skřítek. „Jde to snadno, křídla mě sama nesou!“ zvolal rorýs, než zmizel za mrakem.

„Kdepak, tohle ani zkoušet nebudu,“ zamumlal Hugo.

G – oblouček, rovná linka:
v klubíčku tu liška spinká.
Až se vyspí, protáhne se,
písmenko G učíme se.

Na větvi starého buku uviděl netopýra, jak visí hlavou dolů a tiše podřimuje.

„Netopýre, netopýre, spí se ti takhle dobře?“ zavolal na něj.

Netopýr zamžoural jedním okem a odpověděl: „Ale jistě! Vánek mě kolébá a vůbec mi nevadí, že svět je vzhůru nohama. Zkus to taky!“

Hugo se snažil vyšplhat na větev a zavěsit se na ni jako netopýr, ale ouha – krev se mu nahrnula do hlavy a celé tělo ho brzy bolelo.

„Tak takhle tedy ne,“ zamručel a šel dál.

Unavený a smutný, že se nevyspí, zalezl do houští a co nevidí?

Na mechu spí liška. Stočená do klubíčka, s čumáčkem zabořeným do ocásku. Vypadá trochu jako písmenko G.

Hugo se zastavil. Chvilku ji pozoroval. Pak se zkusil taky stočit do klubíčka, až měl kolena skoro u brady, a ruce si dal pod hlavu.

„Hmm... to je docela příjemné,“ zamumlal ospale.

Vítr tiše šuměl v kapradí, voněla tu smůla a jehličí a mech byly krásně měkoučké. A Hugo? Ten už dávno spal. Stočený do klubíčka, úplně jako písmenko G. Sladké sny, Hugo!

Písmenková pohádka

Písmeno G

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (umění se učit, čtenářské strategie, smysl učení)
- KRP (předvídání děje příběhu na základě obrázků, vysuzování)
- KKK (komunikační dovednosti, argumentace, zdůvodnění, přirovnání)
- KOS (spolupráce ve dvojici a skupině, hodnocení a zpětná vazba)
- KPP (hygiena psaní, brainstorming)

CÍLE HODINY

- Ž porozumí slyšenému příběhu a reprodukuje jej.
- Ž rozvíjí vyjadřovací schopnosti.
- Ž předvídá děj na základě obrázků.
- Ž vysuzuje, argumentuje, dokončuje příběh.
- Ž uvolňuje ruku a rozvíjí jemnou motoriku.
- Ž vyvodí grafickou podobu písmene G.

POMŮCKY

- Písmenkové pohádky – písmeno G
- obrázky k pohádce (U balíček)
- archy volných listů A3
- karty ANO–NE

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Písmenková pohádka – písmeno G

(2.–15. min)

Forma: v kruhu, práce ve skupině

Pomůcky: obrázky k pohádce (U balíček)

Průběh:

Evokace v kruhu: Ž si prohlédnou **1. obrázek** příběhu. *Co vidíme na obrázku? Nad čím by mohl skřítek přemýšlet? Podle čeho tak usuzujete?* U přečte nebo využije poslech textu k 1. obrázku. *Co jsme se nového dozvěděli? Skřítek nemůže usnout. Také se vám někdy stává, že nemůžete usnout? Co nebo kdo vám nakonec pomůže?*

Práce s dalšími obrázky příběhu

(11.–25. min)

2. a 3. část příběhu

Ž si prohlíží **2. a 3. obrázek** příběhu. *Pozorně si prohlédněte uvedené obrázky. Zamyslete se nad tím, co na nich vidíte, a pokuste se určit, jak by měly být obrázky správně za sebou. Čím by mohl příběh dál pokračovat a proč? Podle čeho tak usuzujete? Pokusme se nyní příběh převyprávět. U vyze Ž ke společnému převyprávění příběhů podle obrázků. Nyní si poslechněte další část příběhu. U přečte část uvedeného příběhu k obrázkům a Ž kontrolují s obrázky.*

V čem byl příběh nakonec jiný než ten náš, původní? Napadá někoho pokračování příběhu? Pokud ano, jak by mohl příběh pokračovat?

Proběhne společná diskuse a snaha o společné dokončení příběhu, kdy U buď poslední část sám přečte, nebo využije poslech.

Hugovi nakonec pomohlo, že viděl lišku stočenou do písmene G. Myslíš si, že to bylo skutečně jen tím? Jak je možné, že nakonec Hugo také usnul?

Písmenková pohádka

– navazující činnost

(26.–35. min)

(Ize vynechat, využít jen částečně)

Forma: mimo lavici – v prostoru, v lavici

Pomůcky: archy volných listů A3

Průběh: Využijte příběh k uvolňovacím cvikům před samotným psaním písmene G. *Hugo nejprve uviděl zajíce, který vypadal jako hromádka hlíny, jak dobře byl maskovaný. Několikrát vyznač hromádku hlíny (horní oblouk). Poté Hugo viděl netopýra, jak visí hlavou dolů ze stromu. Vyznač, jak visel dolů. Udělej opakovaně tah shora dolů.*

Otoč na druhou stranu a zapiš písmeno G tak, jak ho připomínala Hugovi liška. Pokud budeš chtít, můžeš dokreslit do písmene G lišku nebo Huga.

Vždy dbejte, aby Ž správně drželi tužku.

Reflexe

(36.–45. min)

R

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Pomůcky: ANO–NE

Průběh: U se Ž shrne příběh a práci v hodině: *Co bylo na příběhu zajímavé? Na co bychom neměli zapomínat? Co nás tento příběh naučil?*

Pokuste se vyznačit písmeno G rukou do vzduchu před sebe.

Pozorně poslouchejte jednotlivá tvrzení a zkuste určit, zda je to pravda, nebo nikoliv.

Ž zvedají palec nahoru nebo dolů nebo mohou přistupovat vždy ke kartě ANO/NE, zdůvodní a potvrdí svou volbu.

Je pravda, že...

Hugo nemohl usnout.

Zkoušel usínat jako netopýr.

Pozoroval při spaní králíka.

Nakonec usnul jako medvěd.

řešení:

ANO

ANO

NE

NE

Napadají vás nějaká další tvrzení?

Na tyto aktivity je vhodné nyní navázat v další hodině prací s **Deníkem písmen a Písankou**.

Deník písmen: str. 60–61, Písmeno G

MP k Deníku písmen a Písance: Písmeno G

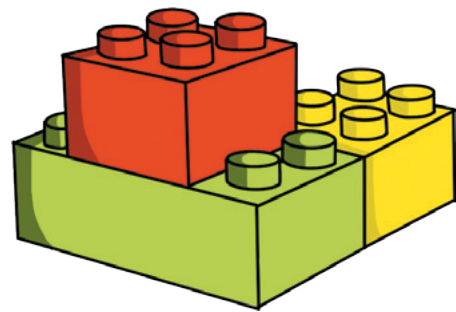
Písanka: Písmeno G

1. VYZNAČ PÍSMENKO.

2. KDE SLYŠÍŠ **G**? OZNAČ.

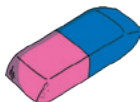

3. ČTI SLOVA. OZNAČ TA, KTERÁ TU MAJÍ OBRÁZEK. VYBER DVĚ SLOVA A ZAPIŠ JE.

TYGR

BAGR

VAGÓN

GUMA

GREP

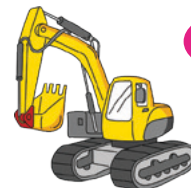
GLÓBUS

LEGO

GARÁŽ

JOGURT

GULÁŠ

GORILA

GÓL

4. ČTI A SPOJ VĚTY SE SPRÁVNÝM SLOVEM.

DAGMAR JÍ RÁDA

OLEG DAL VČERA NA HOKEJI

GITA POUŽÍVÁ

IGOR SI HRAJE S

LEGEM.

JOGURTY.

GÓL.

GUMU.

ODPOVĚZ NA OTÁZKY.

CO JÍ DAGMAR?

KDO POUŽÍVÁ GUMU?

S ČÍM SI HRAJE IGOR?

KDO DAL NA HOKEJI GÓL?

Pracovní učebnice

Písmeno G

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, strategie učení)
- K KK (vyjadřování, aktivní naslouchání, porozumění)
- K RP (řešení problémové situace)
- K PP (tvořivost, generování nápadů)

CÍLE HODINY

- Ž si upevňuje grafickou podobu písmene G.
- Ž určuje pozici hlásky G ve slovech.
- Ž rozvíjí sluchové a zrakové vnímání a slovní zásobu.
- Ž spojí slovo s obrázkem.
- Ž porozumí jednoduchému textu.
- Ž hledá informace v textu.
- Ž čte a zapisuje slova a krátké věty.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 18
- elektronická učebnice
- evokace: věty ke stažení
- školní sešit s pomocnou linkou
- karty s probranými písmeny + G
- karty s obrázky
- karty s písmeny
- pomůcky k diferenciaci
- reflexe: tkanička od bot, pastelky

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky

(2.–20. min)

Forma: v kruhu, v lavici

Pomůcky: karty s probranými písmeny + G

Průběh:

Práce s písmeny

Pozorně sleduj a urči, o které písmeno se jedná. U ukazuje na jednotlivá písmena a Ž určují, o které písmeno se jedná. Znalost jednotlivých izolovaných písmen je velmi podstatná pro další práci – čtení/hláskování slov.

TIP Možnost navázání i s tvarováním písmen. Ž si vezme tkaničku a 5 pastelek. U říká písmena a Ž tvaruje na lavici nebo kdekoli zrovna je.

Práce s obrázky

Ve třídě budou rozmístěny obrázky, U daná slova postupně hláskuje a Ž ke kartám přistupují.

Pozorně poslouchej a najdi uvedený obrázek.

TIP U správné karty mohou Ž s obrázkem pracovat, např.: vymyslet s obrázkem větu, určovat pozici hlásek, počet slabik nebo se snažit opakovaně dané slovo vyhláskovat. Slovo mohou potom zapsat do sešitu.

Pracovní učebnice

(21.–25. min)

U

Forma: skupinová práce, samostatná práce v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 18

Cvičení 1

Pozorně si prohlédni písmenko G a pak ho vyznač. Přemýšlej u psaní nad jednotlivými tahy. Kde písmenko G začíná psát? Odkud kam pokračuješ? Jak skončíš?

Pomoci ti při psaní může i Písmenková básnička. Pamatuje si ji někdo?

Cvičení 2

Co vidíš na obrázku? Najdeš ve slově G? Pokud ano, kde? Je na začátku, uprostřed, nebo na konci? Označ pozici G v jednom ze čtverečků.

Cvičení 3

Čti slova, označ ta, která tu mají obrázek. Vyber si dvě slova a zapiš je do připraveného řádku.

Diferenciace ↓: U nebo čtenář pomáhá hláskováním slov. Ž označují písmeno G ve slovech.

Cvičení 4

Čti věty a spoj je správně se slovem, kterým bude věta končit.

Ž trénují porozumění čtenému textu, přiřazují smysluplně zakončení vět, pracují s významem slov, orientují se ve větách a odpovědích na otázky.

Pokud jsi četl/a pozorně, dokážeš odpovědět na uvedené otázky.

Připomeňte si se Ž, jaký je rozdíl mezi otázkou a odpovědí. Která znaménka píšeme na konci?

Hra: Najdi autora

Zapiš na volný list několik vět (alespoň 3 věty) o sobě, ale nepoužívej ve větách svoje jméno. Jakmile dopíšeš, dej věty na určené místo.

TIP Pokud bude někdo dříve hotov, může pracovat s pomůckami nebo pracovat se čtenářskými kartami, než ostatní dopíší.

Pokračování aktivity může být v několika variantách, velmi záleží na počtu Ž ve třídě. V případě, že je Ž více, doporučujeme pokračovat ve skupinách.

Vylosuj si některý z listů. Pokud sis vylosoval/a sebe, vrať lístek. Každý by měl mít lístek někoho jiného. Přečti věty a zkus najít autora.

Pokud někdo nebude vědět, o koho se jedná, může přečíst U nahlas celé třídy a do hádání se mohou zapojit i další.

Reflexe

(36.–45. min)

R

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Pomůcky: tkanička

Průběh: Pokuste se vyznačit písmeno G pomocí tkaničky.

Vymyslete co nejvíce slov, která obsahují G. Určete pozici G ve slovech. Tvořte se slovy věty.

U říká věty, Ž dokončují:

Dnes jsem se naučil/a, že...

Nejvíce mě bavilo, když...

Slovo, které jsem si zapamatoval/a, je...

Nejvíce mě překvapilo...

Roztočíme glóbus a vyrazíme na cesty

Práce s textem, tvůrčí psaní

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (smysluplnost učení, práce s textem, čtenářské strategie, propojení s reálným světem)
- KKK (rozvoj vyjadřování a slovní zásoby, otázky a odpovědi)
- KOS (spolupráce ve dvojici, skupině, sdílení poznatků, budování a udržování zdravých vztahů)
- KKT (smysl čtení, účel a smysl cestování)

CÍLE HODINY

- Ž porozumí krátkému textu, rozliší hlavní postavy, pochopí děj.
- Ž pracuje tvořivě s textem a rozvíjí své čtenářské i pisatelské dovednosti.
- Ž vnímá smysl ve čtení a sdílení čtenářských zážitků.
- Ž popíše obrázek.
- Ž tvoří otázky a odpovídá na ně.
- Ž vyjadřuje vlastní myšlenky, přání a nápady formou krátkého vyprávění.
- Ž si obohacuje slovní zásobu.
- Ž si uvědomuje účel a smysl cestování.
- Ž zhodnotí svoji práci při hodině.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 19
- elektronická učebnice
- školní sešit s pomocnou linkou
- klíčové předměty: glóbus, mapa, atlas
- případně obrázky dopravních prostředků (auto, letadlo, vlak, loď)
- karty ANO–NE–NEVÍM

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s klíčovými slovy a předměty

(2.–15. min)

Forma: kruh

Pomůcky: glóbus, mapa

Průběh: aktivita před čtením

Pojmenujte společně předměty, které vidíte. K čemu je využíváme, potřebujeme? V čem nám pomáhají? Jsou ještě nějaké další předměty, pomůcky, které by nám mohly pomoci také?

Jazykový úkol:

Urči u slov počet hlásek, slabik a jejich délku: glóbus, mapa.

Vymysli se slovy větu o 4 slovech.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

U

Cvičení 1

Práce s textem

Čti věty.

U se Ž shrne příběh o Hugovi: *Dnes jsme se seznámili s Hugem. Hugo je malý kluk, který hodně rád cestuje.*

Má glóbus, a když ho roztočí, zavře oči a přemýšlí, kam by se podíval...

U ukazuje glóbus a jménem Huga si pohrává: *Kam mě asi zavane vítr dnes?*

Ž se vžijí do role „malých cestovatelů“.

Ž odpovídají na otázky U – formují jednoduché věty (*Já bych jel/a do...*).

Aktivity po čtení

Odpověz na otázky.

Následuje společná práce s otázkami:

Kdo je to cestovatel? (diskuse – každý odpoví dle své představy)

Jak můžeme cestovat? (Ž navrhnou dopravní prostředky – podpořeno obrázky)

Proč lidé cestují? (návštěva příbuzných, poznávání světa, dovolená, práce...)

Označ v textu místo, kde se dozvíme, o kom věty vypráví.

Navazující činnost – vlastní tvůrčí psaní

MOJE CESTA

Roztoč glóbus a vyraz na vlastní cestu. Napiš o ní několik krátkých vět.

Ž roztočí glóbus nebo si vyberou s pomocí U místo, kam pojedou.

Samostatně nebo s pomocí napíší krátký text o své cestě. Pomozte jim se strukturou textu např. touto jednoduchou osnovou.

Kam pojedete?

Jak se tam dostanete?

Co tam uvidíte nebo zažijete?

Diferenciace↓: Pro slabší Ž je vhodné připravit diferencovaný pracovní list, kdy jen doplňují slova, nemusí formulovat sami celé věty.

Vzniklé texty sdílejí Ž ve dvojici, případně dobrovolně v rámci celé třídy.

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Průběh: Vytvořte společnou mapu nebo glóbus na tabuli. Ž diktují U, kam by jeli, každý „připne“ špendlík s místem své cesty.

U se ptá Ž: *Co jsme se dnes dozvěděli? Kam bychom mohli jet příště?*

Aktivita: **Poslední slovo patří mně**

Zamysli se nad příběhem a dokonči větu: Cestování je ...

Následná činnost / domácí úkol:

Ž si doma mohou s rodiči najít informace o vybrané zemi (vlajku, jídlo, zvíře).

Ve škole vytvoří společný *Cestovatelský deník*.

R

3. POZORNĚ SI PROHLÉDNI OBRÁZKY. POJMENUJ JE.

PROČ JE POVAŽUJEME ZA VELKÉ CESTOVATELE?

KAM CESTUJÍ A PROČ?

4. PŘEČTI SI TEXT A VYPRÁVĚJ.

PŘEDSTAV SI, ŽE PŘICHÁZÍ PODZIM A TY JSI MALÁ VLAŠTOVKA. MÁŠ PŘED SEBOU DALEKOU CESTU. CESTU DO AFRIKY...

TO JE VŠAK TEPRVE ZAČÁTEK. VELKÉ DOBRODRUŽSTVÍ NEKONČÍ. AŽ PŘIJDE JARO A TY ZVLÁDNEŠ POSTAVIT , BUDEŠ MUSET URAZIT STEJNOU CESTU ZPÁTKY ZASE DO EVROPY. TENHLE LET DO AFRIKY A ZASE ZPÁTKY BUDEŠ ZAŽÍVAT KAŽDÝ ROK PO ZBYTEK ŽIVOTA.

VLAŠTOVKY VŠAK NEJSOU SAMY. TAKOVÝCH ZVÍŘECÍCH CESTOVATELŮ JE MNOHEM VÍCE.

Velcí cestovatelé

Práce s textem

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (smysluplnost učení, práce s textem, čtenářské strategie, propojení s reálným světem, reakce na otázky)
- KKK (rozvoj vyjadřování a slovní zásoby, otázky a odpovědi)
- KOS (spolupráce ve dvojici, skupině, sdílení poznatků, budování a udržování zdravých vztahů, migrace zvířat, empatie ke zvířatům)
- KKT (smysl čtení)

CÍLE HODINY

- Ž popíše obrázek.
- Ž porozumí krátkému textu, pochopí děj.
- Ž pracuje tvořivě s textem a rozvíjí své čtenářské i komunikační dovednosti.
- Ž vnímá smysl ve čtení a sdílení čtenářských zážitků.
- Ž tvoří otázky a odpovídá na ně.
- Ž vyjadřuje vlastní myšlenky, přání a nápady formou krátkého vyprávění.
- Ž si obohacuje slovní zásobu.
- Ž zhodnotí svoji práci při hodině.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 20–21
- elektronická učebnice
- kniha: *Mike Unwin: Velcí cestovatelé*

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s klíčovými obrázky

(2.–15. min)

Forma: v kruhu, v lavici (dle potřeb)

Pomůcky: pracovní učebnice str. 20–21

Průběh:

AKTIVITA PŘED ČTENÍM

U naváže na předchozí hodinu o Hugovi (lidském cestovateli). *Dnes ale budeme mluvit o cestovatelích, kteří nemají kufry ani glóbus – jsou to zvířata!*

Cvičení 3

Pojmenujte společně zvířata na obrázcích.

Ž si prohlíží obrázky a pojmenovávají zvířata (nahlas nebo formou hry: *Kdo poznal dvě zvířata? / Kdo poznal tři zvířata? / Kdo poznal všechna zvířata?*)

Na obrázcích jsou tato zvířata: kolibřík rubínohrdlý, slon africký, kareta obrovská, tučňák císařský, sob karibu a vlaštovka obecná. Stačí samozřejmě, když je Ž pojmenuje jednoslovně nebo obecnými názvy, např. želva.

Proč je považujeme za velké cestovatele?

Pokuste se společně se Ž formulovat odpověď, např. *Tato zvířata každý rok putují velmi daleko, často přes oceány, hory nebo pouště.*

Kam cestují a proč?

Cestují, aby si našla: teplejší místo na zimu, dost jídla nebo bezpečí pro svá mláďata.

Někdy urazí tisíce kilometrů – a to bez mapy nebo navigace!

Sdělte Ž, že více se o jednotlivých zvířecích cestovatelích dozvědí v textu a ještě více poté v knize, ze které je úryvek textu převzat: *Mike Unwin: Velcí cestovatelé*. Tam najdete odpovědi na řadu dalších otázek a získáte mnoho zajímavých doplňujících informací.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Cvičení 4: práce s textem, str. 20

Přečti si text.

Ž si přečtou nejprve první část textu na str. 20.

U

Aktivity po čtení

Vyhledej a označ mezi fotografiemi velkých cestovatelů toho, o kterém jsi nyní četl/a.

Proč je velký cestovatel? Také roztáčí glóbus nebo kouká do mapy? Jak vlastně cestuje?

Probíhá společná diskuze:

Co se s vlaštovkou děje?

Jak se cítí?

Co všechno musí zvládnout?

Představ si, že jsi vlaštovka. Řekni ostatním, kam letíš a co tě čeká. Ž si zkouší hovořit v 1. osobě:

Jsem malá vlaštovka. Letím do Afriky. Je to daleko. U moře bude teplo...

Cvičení 4: práce s textem, str. 21

Přečti si další část textu.

Označ v textu místo, větu, ve které najdeme odpověď na otázku: *Co by se stalo, kdyby necestovali?*

Diferenciace ↓: Část textu může číst U nebo pokročilejší Ž. Ideální je čtení ve skupinách. Můžete také nejprve vybrat dlouhá a obtížná slova a zkusit je se Ž dopředu přečíst, napsat na tabuli, určit první a poslední hlásku, vyhláskovat apod.

U shrne a převypráví si se Ž text. Může doplnit informace o dalších zvířecích cestovatelích (viz níže). Na konci nebo v další hodině lze rozdělit Ž do skupinek, každá se představí jako jiné zvíře z obrázku. Ostatní hádají.

Navazující činnost – Víš, že...

U může jednotlivá tvrzení Ž předčítat a Ž přistupují ke kartám ANO–NE.

Ž si sami označují v učebnici věty, obsahující informace, které jsou pro ně nové.

TIP Vyber si jednoho zvířecího cestovatele a napiš jednu větu o tom, kam cestuje. Můžeš nakreslit i jeho obrázek.

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: v lavici, kruhu

Průběh: U formuluje nedokončené věty. Ž se zamýšlí a věty dokončují.

Nové pro mě bylo, že ...

Věděl/a jsem, že ...

Stále nerozumím tomu, že ...

Rád/a bych věděla více o ...

U se může Ž dále ptát: *Které zvíře tě zaujalo nejvíce?*

Chtěl/a bys být takovým cestovatelem / takovou cestovatelkou? Jak bys zvládl/a dlouhou cestu?

Konkrétnější informace v případě zvědavých Ž:

Vlaštovka obecná

Letí na zimu do Afriky.

Tam je teplo a dost potravy.

Na jaře se vrací zpátky, kde staví hnízdo a má mláďata.

Slon africký

Putuje po Africe – často dlouhé cesty.

Hledá vodu a čerstvou trávu, když v jednom místě vyschne.

Tučňák císařský

Žije v chladné Antarktidě.

Když samička snese vejce, samec s vejcem stojí na nohou a čeká, až se vylíhne mládě, samice mezitím v moři loví potravu, po vylíhnutí mláďate se o něj rodiče starají v kolonii.

Cestují i desítky i stovky kilometrů přes led za potravou.

Sob karibu

Vyskytuje se v Kanadě, kde putuje na sever i na jih – na jaře hledá místo pro mláďata, v zimě jde tam, kde není tolik sněhu. Urazí stovky i tisíce kilometrů.

Kareta obrovská (mořská želva)

Plave přes oceán na velké vzdálenosti mezi oblastmi, kde shání potravu a hnízdiště.

Vrací se tam, kde se sama narodila, aby tam snesla vajíčka.

Kolibřík rubínohrdlý

Létá ze Severní Ameriky (tam hnízdí) až do Kanady (v létě), na Floridu (v zimě) a do Střední Ameriky, může urazit až 3000 km. Saje nektar z květů. Je to nejmenší pták, ale zvládne obrovskou cestu.

MNOHO RŮZNÝCH ZVÍŘAT SE PŘESOUVÁ STÁLE TAM A ZPÁTKY. PŘEKONÁVÁ OCEÁNY, POHOŘÍ A ŘEKY. DLOUHÝM PŘESUNŮM SE ŘÍKÁ ZVÍŘECÍ MIGRACE. MŮŽE MÍT MNOHO RŮZNÝCH PODOB. PTÁCI LÉTAJÍ VZDUCHEM, SLON KRÁČÍ PO ZEMI A ŽELVY ZASE PLAVOU V MOŘI.

PUTUJÍ NA MÍSTA, KDE NALEZNOU DOSTATEK POTRAVY A KDE MOHOU V KLIDU A BEZPEČÍ VYVÉST MLADÉ. CESTOU MUSÍ VYDRŽET KRUTÉ VÝKYVY POČASÍ A VYHNOUT SE MNOHÝM NEBEZPEČÍM. KDYBY ZŮSTALI A NECESTOVALI, NEPŘEŽILI BY.

(Mike Unwin: Velcí cestovatelé, upraveno)

VÍŠ, ŽE...

... SE VRACÍ ZPÁTKY VŽDY NA STEJNÉ MÍSTO?

... CESTUJE AŽ STO KILOMETRŮ?

... SAMICE SNESE JEDNO VEJCE

A VRACÍ SE K MOŘI LOVIT RYBY?

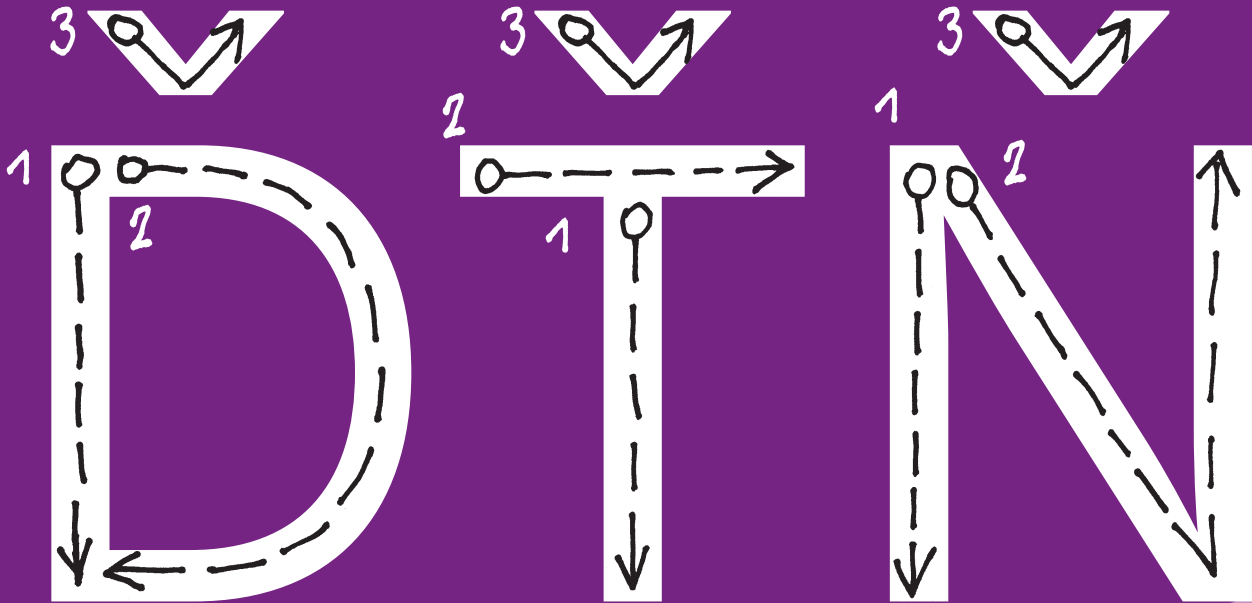
... O VEJCE PEČUJE SAMEC?

... SAMEC DRŽÍ VEJCE NA SVÝCH TEPLÝCH NOHÁCH?

... PŘI LEDOVÉ BOUŘI SE SAMCI SEMKNOU DO HLOUČKU, ABY JIM BYLO TEPLEJI?

1. VYZNAČ PÍSMENKA.

2. ČTI SLOVA A KRÁTKÉ VĚTY.

OZNAČ OBRÁZKY, O KTERÝCH SE PÍŠE VE VĚTÁCH.

LÁĎA
OHEŇ
ŤAPKA

LOĎ
MŇOUKAT
ŠŇŮRA

ŤUKAT
DĚŠŤ
KOŤÁTKO

PUNĚA
JABLOŇ
LABUŤ

PĚŤA DOSTAL K SVÁTKU PEJSKA. DAL MU JMÉNO PUNĚA.
PO MOŘI PLUJE LOĎ. Z DÁLKY VYPADÁ JAKO BÍLÁ LABUŤ.
DO OKNA NARÁŽEJÍ DEŠŤOVÉ KAPKY. JAKO BY KDOSI ŤUKAL.
NA ŠŇŮŘE VISÍ VYPRANÉ PRÁDLO. POZOR NA ŤAPKU!

3. ODPOVĚZ NA OTÁZKY.

- CO TO ŤUKÁ NA OKNO? ● PROČ MUSÍME DÁT POZOR NA ŤAPKU?
- ČEMU SE PODOBÁ LOĎ? ● JAK SE JMENUJE PĚŤŮV PEJSEK?

Pracovní učebnice Ď, Ť, Ň

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (smysluplnost učení, práce s textem)
- KKK (rozvoj vyjadřování a slovní zásoby, otázky a odpovědi)
- KOS (spolupráce, respekt a sdílení)

CÍLE HODINY

- Ž si upevňuje grafickou podobu písmen Ď, Ť, Ň.
- Ž určuje pozici hlásky Ď, Ť, Ň ve slovech.
- Ž přečte slovo a spojí ho s obrázkem.
- Ž přečte text a zodpoví otázky k němu.
- Ž čte a zapisuje slova a krátké věty.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 22
- elektronická učebnice
- karty s probranými písmeny + Ď, Ť, Ň
- karty s obrázky k probraným písmenům
- tkanička, dřívka, pastelky

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s písmeny, obrázky, slovy

(2.–20. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: karty s probranými písmeny + Ď, Ť, Ň

Průběh:

Práce s písmeny

U ukazuje Ž postupně probraná písmena, Ž je pojmenovává. Může již zařadit i nová písmena, která se budou probírat v této hodině – Ď, Ť, Ň.

Práce s obrázky

U ve třídě rozmístí na různá místa obrázky, postupně daná slova hláskuje a Ž ke kartám přistupují. *Pozorně poslouchej a najdi uvedený obrázek.* Ž můžete rozdělit i do skupin a hláskovat může pokročilejší Ž.

TIP U správné karty mohou s obrázkem pracovat, např.: vymýšlet s obrázkem větu, určovat pozici hlásek, počet slabik nebo se snažit opakované dané slovo vyhláskovat.

Práce s obrázky a slovy

Obrázky se nechají na jednom stabilním místě ve třídě, každý Ž si vezme jeden obrázek a zapíše ho slovy do sešitu. Tak postupuje dál, až v sešitě bude mít zapsáno minimálně 5 slov.

Vyber si vždy jeden obrázek a zapiš ho slovy do sešitu. V sešitě budeš mít zapsaných pět slov. Vyber si dvě slova a označ je v sešitě. Vymysli se slovy věty. Za větu vždy zapiš, z kolika slov se věta skládá.
Následuje kontrola, sdílení vět ve dvojici nebo dobrovolně v rámci celé třídy.

Pracovní učebnice

(21.–34. min)

Forma: skupinová práce, samostatná práce v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 22

U

Cvičení 1

Pozorně si prohlédni písmenka Ď, Ť, Ň a pak je vyznač. Přemýšlej u psaní nad jednotlivými tahy. Kde které písmenko začínáš psát? Odkud kam pokračuješ? Jak skončíš?

Diferenciace↓: U se Ž promítne na tabuli jednotlivá písmenka a může „psát se Ž nejprve do vzduchu“.

Cvičení 2

Čti slova. Označ slova, která se ti nedařilo přečíst.

Diferenciace↓: Nejprve si obrázky se Ž pojmenujte. Naveďte Ž, aby vymýšleli pro obrázky slova, která obsahují Ď, Ť, Ň. Ž si zakroužkují ve slovech písmena Ď, Ť, Ň – každé jinou barvou. U nebo pokročilejší Ž může pomoci hláskováním, Ž slova skládají.

Přečti krátké věty a označ obrázky, o kterých se píše ve větách.

Cvičení 3

Pokud jsi byl/a pozorný/á, dokážeš odpovědět na uvedené otázky.

Diferenciace↓: Dejte Ž při odpovídání na výběr ze dvou možností. *Zvýrazněte si v textu barevně, kde jste našli odpověď na uvedenou otázku.*

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: kruh, karty s obrázky

Průběh:

Ž mohou vymýšlet další slova, která obsahují Ď, Ť, Ň.

Můžete jim pomoci kartami s obrázky.

Ň: KŮŇ, OHENĚ, SKŘÍŇ, TŘEŠENĚ, TUČNÁK

Ď: LOĎ

Ť: LABUŤ

U se Ž shrne práci v hodině, klade jim otázky, např. *Které písmenko z těchto tří poznáš nejlépe? Které ti dělá největší potíže? Jak se jmenoval pejsek z příběhu? Kdo je to asi Ťapka?*

R

- Na tyto aktivity je vhodné nyní navázat v další hodině prací s **Deníkem písmen** a **Písankou**.
- Deník písmen:** str. 62–63, Ď, Ť, Ň
- Písanka:** Ď, Ť, Ň
- MP k Deníku písmen a Písance:** Ď, Ť, Ň

Pracovní učebnice

Ď, Ť, Ň, práce s textem

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (smysluplnost učení, práce s textem)
- KKK (rozvoj vyjadřování a slovní zásoby, otázky a odpovědi)
- KPP (výroba papírové loďky, tvořivost)

CÍLE HODINY

- Ž si upevňuje grafickou podobu písmene Ď.
- Ž popisuje ilustraci a předvídá či rekonstruuje děj.
- Ž čte věty.
- Ž přečte text a zodpoví otázky k němu.
- Ž pracuje tvořivě s textem.
- Ž rozvíjí své čtenářské a pisatelské dovednosti.
- Ž podle návodu složí papírovou loďku.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 23
- elektronická učebnice
- papír k výrobě loďky, návod k výrobě loďky (ke stažení)
- karty ANO–NE–NEVÍM

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Výroba papírové loďky

(2.–15. min)

Forma: v kruhu, v lavici (dle potřeb)

Pomůcky: volný list papíru, návod ke složení (ke stažení)

Průběh: aktivita před čtením

U položí Ž úvodní otázky: *Složili jste někdy loďku z papíru? Co se stane, když ji dáme do vody? Podobnou loďku si ve škole složil i chlapec, který se jmenuje Láďa. O něm si nyní budeme číst krátký příběh. Nejprve si však zkusíme takovou loďku poskládat.* Aktivita probíhá ve dvojicích nebo malých skupinách, podle potřeby individuálně. U promítne / ukáže návod, skládá loďku s dětmi krok za krokem. Cílem je propojit osobní prožitek s obsahem příběhu.

Diferenciace↓: Motoricky méně zdatní Ž skládají loďku s pomocí U nebo spolužáka.

Diferenciace↑: Pokročilejší Ž dostanou obrázkový návod a skládají samostatně.

Práce v pracovní učebnici

(16.–34. min)

Forma: v kruhu, v lavici (dle potřeb)

Pomůcky: pracovní učebnice, str. 23, karty ANO–NE–NEVÍM

U

Cvičení 4

Práce s textem

Přečti si příběh o Láďovi.

Co udělal Láďa? Označ větu, ze které zjistíš, proč maminka zvonila.

Diferenciace↓: Čtete text ve skupinách, případně každou část textu jinak – část může přečíst U, část Ž ve dvojicích, část samostatně. Po každé části si text se Ž společně shrňte a převyprávějte.

Diskuze: *Co Láďa udělal? Co se stalo v koupelně?*

Práce s kartami ANO–NE–NEVÍM – Ž reagují na výroky U.

Aktivity po čtení

Označ správnou odpověď.

Ž pracují samostatně nebo ve dvojicích.

Cvičení 5

Řekni, co se dělo před situací na obrázku.

Ž pracují ve dvojicích, své závěry sdílí ve skupině nebo v rámci celé třídy.

Navazující činnost – Co by bylo, kdyby ...

Zamyšlení se nad tím, co by mohlo být po situaci na obrázku.

Co by mohla říci Láďovi maminka?

Co by měl Láďa udělat?

Stalo se někdy i někomu z vás něco podobného?

Myslíte si, že by Láďova loďka mohla po vodě plout? Zkoušel to někdy někdo?

Člověk a jeho svět: Badatelství: Co plave a neplave – tvorba hypotéz a jejich potvrzení, tvorba badatelského deníku

Výtvarná a filmová výchova: kresba obrázkového příběhu, komiks

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: v lavici, kruhu

Pomůcky: pracovní list ke stažení: Životabáseň

R

Průběh:

Ž podle získaných informací dokončují věty, využijte pracovní list ke stažení a shrňte obsah příběhu v Životabásni.

Vzpomeň si na příběh a na vše, co ses dozvěděl/a o Láďovi, a dokonči věty.

1. varianta – společná práce

2. varianta – samostatná práce, společné sdílení

Pracovní list ke stažení:

ŽIVOTABÁSEŇ

Jsem Láďa.

Chtěl bych ...

Potřebuji ...

Toužím ...

Jsem ...

Další otázky pro sdílení v kruhu: *Co mě dnes nejvíc bavilo? Co se mi povedlo? S kým se mi dobře pracovalo? O čem bych se chtěl/a dozvědět více?*

Co by udělal/a tvoje maminka / tvůj tatínek, kdybys nechal/a téct vodu? Stalo se ti už někdy něco podobného?

4. PŘEČTI, CO UDĚLAL LÁĎA. OZNAČ VĚTU, ZE KTERÉ ZJISTÍŠ, PROČ MAMINKA ZVONILA.

LÁĎA A JEHO PAPIROVÁ LOĎKA

LÁĎA SI DNES VE ŠKOLE VYROBIL PAPIROVOU LOĎKU. HNED KDYŽ PŘIŠEL DOMŮ, ŠEL DO KOUPELNY. DO UMYVADLA DAL ŠPUNT. OTOČIL KOHOUTKEM A ZAPNUL VODU.

NAJEDNOU ZVONEK. LÁĎA ŠEL OTEVŘÍT. „AHOJ MAMI, PROČ JSI DOMA?“ PTAL SE LÁĎA. „TO NEMŮŽU? A PROČ JSI NEVYNDAL ZE ZÁMKU KLÍČ?“ ZEPTALA SE MAMINKA. „NA CO MYSLÍŠ?“ PTÁ SE MAMINKA DÁL. „NA SVOU LOĎKU!“ ŘEKL LÁĎA.

„JÉÉÉ,“ VYKŘIKL LÁĎA, „MOJE LOĎKA!“

KDYŽ S MAMINKOU V ZÁDECH NAKOUKL DO KOUPELNY, VŠUDE BYLA VODA. „BOŽE, CO TO JE?“ PTALA SE MAMINKA.

„ZKOUŠÍM, JESLI MOJE LOĎKA POPLUJE.“

„NO, VYPADÁ TO, ŽE POPLUJEME JEN MY DVA,“ ROZESMÁLA SE MAMINKA.

ČTI. OZNAČ SPRÁVNOU ODPOVĚĎ.

5. ŘEKNI, CO SE DĚLO PŘED SITUACÍ NA OBRÁZKU.

LÁĎA SI DOMA VYROBIL PAPIROVOU LOĎKU.

VE DVEŘÍCH STÁLA SOUSEDKA.

LÁĎA NECHAL V ZÁMKU KLÍČ.

VYZKOUŠEL, JESTLI JEHO LOĎKA PLUJE.

NA SKOK KE KRMÍTKU

Na skok ke krmítku

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení ve dvojici/skupině)
- KKKU (umění se učit / čtenářské strategie)
- KOS (budování a udržování zdravých vztahů)
- KKPP (brainstorming)
- KRP (rozpoznávání problémových situací, hledání řešení)
- KOB (pozitivní vztah k přírodě, zájem o její ochranu, pomoc přírodě)

CÍLE HODINY

- Ž objasní význam slov.
- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž předvídá děj na základě obrázků.
- Ž navrhuje pokračování příběhu.
- Ž rozvíjí slovní zásobu, popisuje činnost, místo, zážitek.
- Ž tvořivě pracuje s textem/poslechem.
- Ž pracuje se slovy (určuje pozici hlásek a jejich počet, délku a počet slabik, tvoří věty).

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 24
- elektronická interaktivní učebnice
- obrázky různých podob krmítka, nejlépe těch, která mohou případně následně i Ž vyrobit a umístit na zahradu, do blízkého okolí
- školní sešit s pomocnou linkou
- samotvrdnoucí modelovací hmota (jiný dostupný materiál k tvarování slova KRMÍTKO)

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázkem

(2.–10. min)

Forma: kruh

Pomůcky: obrázky různých podob krmítka, nejlépe těch, která mohou případně následně i Ž vyrobit a umístit na zahradu, do blízkého okolí

Průběh: Práce s obrázky krmítek, společná diskuze

U ukáže Ž obrázky různých krmítek a probíhá společná diskuze: *Pozorně si prohlédněte uvedené obrázky. Co na obrázcích vidíte? K čemu to slouží? Kam bys krmítko umístil/a? Proč dáváme ptáčkům krmivo v zimě?*

Jazykový úkol:

Na kterou hlásku začíná slovo KRMÍTKO? Z kolika hlásek se slovo skládá? Napadne někoho věta se slovem KRMÍTKO? Dokázal by někdo slovo KRMÍTKO vyhláskovat? Věty se mohou zapisovat na tabuli, volný list papíru nebo do sešitu – jak bude U potřebovat k další práci.

Slovo KRMÍTKO je poměrně obtížné, která písmenka jsou obtížnější a měli bychom si na ně dávat větší pozor? Pamatuje si k těmto písmenkům někdo básničky? Které to byly? Pomáhají někomu básničky k písmenkům při psaní? Vytvaruj slovo KRMÍTKO ze samotvrdnoucí hmoty. Pokus se nedělat příliš velká písmena, aby se dala využít při další práci, kterou bude výroba krmítka.

Pokud se nebudete pouštět do výroby krmítka, mohou Ž tvarovat písmenka z čehokoliv, kteréhokoliv dostupného materiálu. Pokud zvolíte samotvrdnoucí hmotu, mohla by se jednotlivá písmenka nalepit na nějaký štítek nebo rovnou na krmítko. Nebo si štítek se slovem mohou Ž odnést domů a případně i doma se pustit do výroby krmítka nebo si ponechat jen štítek se slovem a případně ho vybarvit, dotvořit, jak kdo bude chtít. Vše je plně na volbě a představách U.

Pracovní učebnice

(11.–34. min)

U

Forma: skupinová práce

Pomůcky: pracovní učebnice str. 24

Průběh:

Práce s 1. (velkým) obrázkem

Prohlédněte si se Ž první obrázek, můžete jim přečíst následující doprovodný text: *Vítek se podíval z okna a něco uviděl. Bylo to tak zajímavé, že to hned běžel říct Natálce. I Natálka se divila – takovou věc ještě nikdy neviděla!*

U klade Ž otázky: *Co asi Vítek viděl z okna? Proč to šel říct Natálce? Co se děje na obrázku? Jak se to mohlo stát? Co to tam je? Odpověď bychom mohli možná najít na dalších obrázcích.*

Práce s dalšími obrázky

U se Ž postupně popisuje jednotlivé obrázky. Možné otázky: *Co dělají Ela s Teem? Jak to všechno asi začalo? Co se rozhodli skřítkové udělat a proč? Kdo na to všechno přišel? Proč to dělají? Co si přinesli? Co připravili? Co k tomu potřebovali? Jak asi vznikl ten tvar ve sněhu?*

U může využít možnost poslechu příběhu k jednotlivým obrázkům, Ž mohou sledovat obrázek v učebnici.

Člověk a jeho svět: ČT Edu: péče o živočichy v zimě
Pracovní činnosti: výroba krmítka pro ptáčky

Práce ve dvojici: Vyberte si společně jeden z uvedených obrázků a tvořte k obrázku věty, které si budete zapisovat na volný list papíru. Zapište alespoň tři věty.

Práce ve čtveřici: Následně vyhledejte další dvojici, která si vybrala stejný obrázek jako vy, a přečtete si vzájemně vymyšlené věty.

Práce v rámci celé třídy: Společně se přečtou jednotlivé věty k obrázkům v rámci celé třídy. Každá dvojice vybere jednu větu a přečte ji: *Nyní jste slyšeli řadu vět. Zapište do sešitu jen jednu větu, která vás něčím zaujala. Za větu vyznačte/zapište počet slov ve větě.*

Reflexe

(35.–45. min)

R

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Průběh: Ž se snaží ohodnotit svoji práci v hodině.

U jim klade otázky, např. *Co pro tebe bylo nové a zajímavé? Co tě dnes překvapilo? O čem by ses chtěl/a dozvědět více? Jak bys ohodnotil/a svou práci? Jak se ti pracovalo s ostatními? Co by ses ještě chtěl/a dozvědět o ptáčcích?*

Zahrada plná slov, vět a příběhů: Výzvy zimy

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění)
- KPP (generování nápadů)
- KOS (společná tvorba, respektování názorů druhých)

CÍLE HODINY

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž podle obrázků popíše jednotlivé výzvy zimy.
- Ž rozvíjí slovní zásobu, popisuje činnost, místo, zážitek.
- Ž tvoří jednoduché věty a otázky, sdílí své myšlenky.
- Ž se učí ohodnotit svoji práci.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 25
- elektronická interaktivní učebnice

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodinu.

E

Úvod – Výzvy zimy

(2.–10. min)

U uvede Ž do tématu hodiny. Zima nám přináší řadu výzev, co všechno můžeme nejen v zimě dělat, ale i co nebo koho můžeme pozorovat.

Pozorně si společně prohlédneme jednotlivé výzvy a zamyslíme se nad tím, o čem jsou. Už někdo z obrázku pochopil, o kterou výzvu se jedná? Do plnění výzev se můžeme průběžně pustit společně, ale nejprve musíme vědět, jak bychom je měli plnit.

U navede Ž k tomu, aby odhadli a popsali z obrázku danou výzvu nejprve sami.

Pracovní učebnice

(11.–34. min)

1. SLOVA A VĚTY VE SNĚHU

Pokud nám počasí přeje a napadl sníh, můžeme si zkusit psát slova a věty přímo do sněhu. A pokud ne, nevadí – psát se dá i do bláta, písku nebo jiného měkkého povrchu. Zamysli se: Která slova / které věty bys chtěl/a do sněhu napsat? Co tě napadá a proč právě to? Můžeš psát podle své fantazie, podle toho, co vidíš kolem sebe, nebo co tě baví.

Jazykový úkol: Práce se slovy, která zapíšete: Urči, na kterém místě se nachází určitá hláska (např. „K“ je na začátku slova „krmítko“). Spočítej počet slabik a urči jejich délku (krátká/dlouhá). Zapiš slovo tak, aby bylo vidět, které slabiky jsou dlouhé. Slovo vyhláskuj a zapiš jeho hláskovou podobu.

2. NEDOKONČENÉ VĚTY

Vydej se na procházku školní zahradou a pozoruj, co tě zaujme. Zkus o zahradě tvořit věty – nemusíš je ale dokončit. Stačí napsat jen začátek věty (např. JE TAM..., TADY JSOU STOPY...) a umístit je na různá místa v zahradě.

Pokud není možné jít ven, můžeš tvořit nedokončené věty i při pohledu na obrázky zimní zahrady ve třídě.

Až budou věty připravené, ostatní Ž se vydají na zimní procházku zahradou a budou hledat tyto rozvěšené začátky vět. Jejich úkolem bude vymyslet vhodné dokončení každé věty.

Každý si zapiše do svého sešitu nebo na volný list alespoň

tři dokončené věty.

Jazykový úkol: Jak poznáme, že se jedná o větu? Z čeho se věta skládá? Z čeho se skládá slovo? A z čeho se skládá slabika? U zapsaných vět urči počet použitých slov.

3. STROM PLNÝ OTÁZEK

Zamysli se nad zimou a nad tím, jak vypadá zahrada v zimním období. Jaké otázky tě k tomuto tématu napadají?

Zapiš své otázky na lístky papíru a zavěs je na připravený Strom otázek. Např. KDE SE SCHOVÁVÁ KOS V ZIMĚ?, JAK DLOUHO BUDE JEŠTĚ ZIMA?, JSOU VŠECHNY VLOČKY STEJNÉ?

Jazykový úkol: Jak poznáme, že se jedná o otázku? Na co nesmíme zapomenout? Jaká je intonace otázky?

TIP Ž si mohou otázky na Stromě navzájem přečíst.

Společně se pak mohou pokusit na některé otázky odpovědět – ústně, nebo odpověď napsat na lístek a připevnit k otázce přímo na Strom. Otázky, na které zatím odpověď neznáme, ale chceme ji zjistit, přemístíme na „Parkoviště otázek“ – vyhrazené místo ve třídě, kam Ž umísťují důležité otázky pro pozdější zkoumání a hledání odpovědí.

4. PŘÍBĚH A MÍSTO

Tvůrčí psaní v zahradě: Projdi se po školní zahradě a pozoruj její zákoutí. Pokud budeš potřebovat, můžeš využít i obrázek nebo plánec zahrady, který ti pomůže s orientací. Najdi si místo, které tě něčím zaujme nebo které máš rád/a. Až ho objevíš, pohodlně se posad' a nech se inspirovat. Napiš krátký příběh, který se k tomuto místu váže – může být smyšlený nebo vycházet z tvých zážitků. (Pro Ž, kterým dělá potíže psaní, je možné zaznamenat příběh jako zvukovou zprávu – hlavní je zachytit myšlenku a nápad.)

5. TAJNÁ NÁVŠTĚVA

Vydej se na procházku po zahradě a dobře se dívej kolem sebe – možná narazíš na stopy nějakého tajemného návštěvníka. Dokážeš poznat, kdo to byl? Pokus se o této bytosti nebo zvířeti zjistit co nejvíce informací. Připrav pro ostatní záznam z „tajné návštěvy“, ve kterém představíš, koho jsi objevil.

TIP Pokud najdeš nějaké stopy nebo jiné zajímavé stopy přítomnosti návštěvníka, můžeš je vyfotit a přidat k prezentaci. V krátkém vystoupení ostatním řekni, kdo podle tebe návštěvník byl, čím se živí, kde žije a další zajímavosti.

Organizace plnění výzev: Ž si naplánují pořadí plnění jednotlivých výzev – sami si rozhodnou, kterou výzvu splní jako první a kterou nechají na později. Výzvy je možné zadat také skupinově: každá skupina si vytvoří vlastní návrh, v jakém pořadí bude výzvy plnit. Není nutné, aby všichni Ž postupovali stejně nebo plnili úkoly společně – důležité je, aby měli dostatek prostoru pro samostatné plnění výzev podle vlastních schopností a preferencí. Na závěr aktivity je klíčové, aby Ž měli možnost své zkušenosti sdílet – co dělali, jak jim to šlo a co si z plnění odnášejí.

Reflexe

(35.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Průběh: U si klade se Ž otázky: Co pro tebe bylo nové a zajímavé? Co tě překvapilo? Na co bys nerad/a zapomněla a proč? O čem bys chtěl/a dozvědět více?

Ž sdílejí, jak se jim líbí jednotlivé výzvy: Na kterou výzvu se těšíš a proč? Vytvaruj pomocí tkaničky, pastelek nebo dřívěk slova VÝZVY ZIMY. Zapiš slova, která tě napadnou, když si na VÝZVY ZIMY vzpomeneš.

R

ZAHRADA PLNÁ SLOV, VĚT A PŘÍBĚHŮ

SLOVA A VĚTY VE SNĚHU

1

VÝZVY ZIMY

NEDOKONČENÉ
VĚTY

STROM PLNÝ OTÁZEK

3

2

PŘÍBĚH A MÍSTO

4

TAJNÁ NÁVŠTĚVA

5

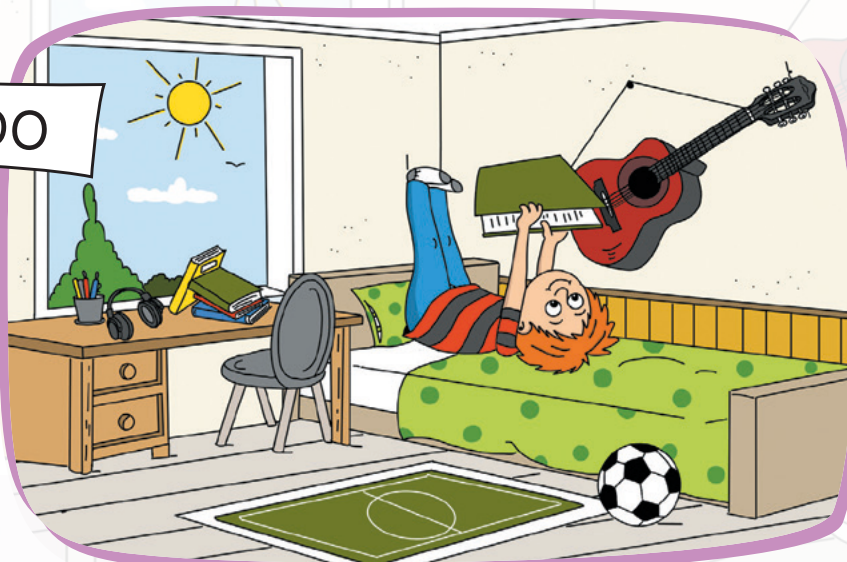

1. VYZNAČ PÍSMENKA.

2. POPIŠ OBRÁZKY.

QUIDO

WENDY

XAVER

Q, W, X

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení ve dvojici/skupině)
- KKU (umění se učit, smysl učení, čtenářské strategie)
- KOS (budování a udržování zdravých vztahů)
- KKPP (brainstorming)
- KPP (hygiena psaní, psaní do řádků)

CÍLE HODINY

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž popisuje obrázky, vysuzuje souvislosti.
- Ž si upevňuje grafickou podobu písmen Q, W, X.
- Ž určuje pozici hlásek Q, W, X ve slovech.
- Ž určuje pozici hlásek ve slovech, čte a píše slova a věty, pracuje s textem.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 26–27
- elektronická interaktivní učebnice
- karty s obrázky z Písmenkových pohádek
- školní sešit s pomocnou linkou
- pomůcky k diferenciaci učiva

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky a větami

(2.–10. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: karty se slovy a obrázky

Průběh: Každý si vezme (na koberci, v prostoru učebny) jeden obrázek z Písmenkových pohádek. *Pozorně si obrázek prohlédni a zapiš na volný lístek větu k obrázku.*

GALERIE OBRÁZKŮ A VĚT: Umístí kamkoliv v učebně obrázek a větu. *Projdí v tichosti galerii a prohlédni si nejen obrázky, ale pročti i věty, které v galerii jsou.*

TIP PRAVIDLO GALERIE: Může se stát, že Ž někde objeví zápis slova s chybou, upozorní U tichým zvednutím ruky a objasní si společně s U, jak slovo správně zapsat.

Vzpomněl si někdo na Písmenkovou pohádku k písmenku, jejíž obrázek si vybral? Ke kterému písmenku byla a jak zněla Písmenková básnička? Pamatuje si ji ještě někdo další? Probíhá společně sdílení obsahu pohádek.

Pracovní učebnice

(11.–34. min)

Forma: samostatná/skupinová práce, v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 26–27

U

Cvičení 1

Pozorně si prohlédni písmenka Q, W, X a vyznač je. Přemýšlej u psaní nad jednotlivými tahy. Kde písmenka začínáme psát? Odkud kam pokračujeme? Jak skončíme?

Cvičení 2

Písmenka Q, W, X se moc ve slovech nepoužívají, ale i tak je musíme nejen poznat a přečíst, ale i napsat. V učebnici máme uvedena jména dětí, která dané hlásky/písmena ukrývají.

Vyhledej ve jménech dětí písmenka Q, W, X a označ je.

Popiš jednotlivé obrázky.

Co jsme se dozvěděli o Quidovi, Wendy a Xaverovi?

U se Ž podrobně popisuje uvedené obrázky, případně klade doplňující otázky. Ž mohou tvořit ve dvojicích otázky k obrázkům.

Cvičení 3

Nyní si zakryj obrázky a označ správnou odpověď.

TIP Aktivitu je možné provést v několika variantách – jako samostatnou práci Ž s následnou individuální kontrolou, jako průběžnou a společnou práci s průběžným ověřováním výsledků, nebo jako samostatnou práci následovanou společnou kontrolou. Volba konkrétního způsobu záleží na záměru U a potřebách třídy.

Při volbě způsobu kontroly doporučujeme upřednostnit takové varianty, které nevyžadují od Ž veřejné sdílení počtu správných odpovědí. Důraz by měl být kladen spíše na rozvoj osobní zodpovědnosti a pravdivosti při sebehodnocení – bez ohledu na to, zda se úkol podařil zcela, částečně, nebo vůbec. Ž jsou stále na začátku své cesty, i když už toho mnoho dokázali.

Napadají tě nějaká další tvrzení? Pokud ano, která? Pokud ti to pomůže, můžeš si tvrzení zaznamenat.

Cvičení 4

Zapiš o sobě tři tvrzení do sešitu. Mohou být pravdivá nebo nepravdivá.

Je pravda, že...

Tvrzení si mohou Ž vzájemně nasdílet v lavici nebo skupině, dle situace a nastavení třídy.

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: v lavici, kruhu

Průběh: Ž zhodnotí, co se jim v průběhu učební jednotky dařilo a co nikoli, na co by se měli zaměřit.

Námět pro společné sdílení v kruhu nebo lavici:

Pokud bys měl/a vybrat jeden obrázek nebo větu z galerie, který tě nejvíc zaujal – který by to byl a proč? Která Písmenková pohádka ti nejvíc utkvěla v paměti? Co tě na ní zaujalo?

Zamysli se nad dnešní hodinou... Co ses dnes naučil/a nového? Který úkol ti šel nejlépe a proč? (Co ti při tom pomohlo? Byl to obrázek, spolupráce s kamarádem, nebo tvoje pozornost?) Na co jsi dnes opravdu pyšný/á? (Může to být věta, kterou jsi napsal/a, to, jak jsi pomohl/a spolužákovi, nebo to, že ses soustředil/a až do konce.) Co bylo pro tebe dnes nejtěžší? (Zkus popsat, proč to pro tebe bylo náročné. Měl/a jsi málo času, nerozuměl/a jsi zadání, nebo ses cítil/a nejistě?)

Na tyto aktivity je vhodné nyní navázat v další hodině prací s Deníkem písmen a Písankou.

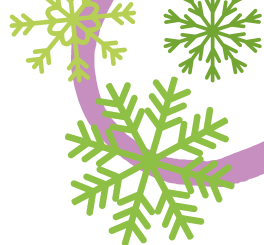
Deník písmen: str. 64–65, Q, W, X

Písanka: Q, W, X

MP k Deníku písmen a Písance: Q, W, X

3. OZNAČ SPRÁVNOU ODPOVĚĎ.
TVOŘ VLASTNÍ TVRZENÍ O DĚTECH Z OBRÁZKŮ.

JE PRAVDA, ŽE...

QUIDO

- MÁ KLOBOUK.
- ČTE RÁD .
- VE VOLNÉM ČASE HRAJE FOTBAL.
- SE UČÍ HRÁT NA FLÉTNU.

WENDY

- HRAJE RÁDA NA KYTARU.
- PEČE RÁDA KOLÁČE.
- MALUJE OBRAZY.
- MÁ PSA.

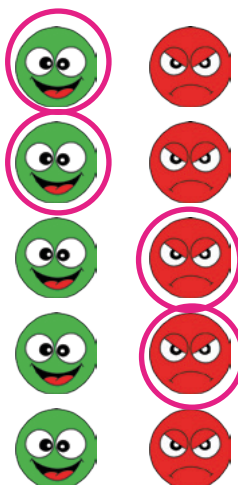

XAVER

- POZORUJE RÁD .
- MÁ KOLO.
- MÁ UKLIZENÝ POKOJ.
- CHOVÁ PAPOUŠKA.

4. ZAPIŠ O SOBĚ TŘI TVRZENÍ DO SEŠITU.

1. VYZNAČ PÍSMENKA.

D I T I N I

2. ČTI SLOVA.

DÍL
DÍRA
DÍLNA

HODINY
LODIČKA
TICHO

OTÍK
TÍLKO
TIKÁ

ŠTIKA
NIT
NIC

DEŠTNÍK
VODNÍK
KNÍŽKA

3. PŘEČTI RČENÍ.

POPIŠ OBRÁZEK A OZNAČ SPRÁVNOU ODPOVĚĎ.

CHODÍ SPÁT
SE SLEPICEMI

JE TO TAK?

ANO

NE

4. PŘEČTI RČENÍ A OZNAČ SPRÁVNOU ODPOVĚĎ.

RANNÍ PTÁČE DÁL DOSKÁČE ZNAMENÁ, ŽE:

1. KDYŽ RÁNO PTÁČE VYSKOČÍ Z HNÍZDA, SKÁČE RYCHLEJI.
2. TEN, KDO BRZY VSTÁVÁ, UDĚLÁ PŘES DEN VÍCE PRÁCE.

DI, TI, NI

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (vyjadřování, porozumění, sdílení ve skupině)
- KKK (smysl učení, propojení s reálným světem)
- KOS (budování a udržování zdravých vztahů)

CÍL HODINY

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž popisuje obrázky, vysuzuje souvislosti.
- Ž si upevňuje grafickou podobu skupin DI, TI, NI.
- Ž čte a píše slova a věty, pracuje s textem.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 28
- elektronická interaktivní učebnice
- karty se slovy a obrázky obsahující skupiny DI, TI, NI – materiál ke stažení, elektronická verze
- školní sešit s pomocnou linkou
- pomůcky k diferenciaci učiva
- materiál se rčeními ke stažení

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky a větami

(2.–10. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: karty se slovy a obrázky obsahující skupiny DI, TI, NI – materiál ke stažení, elektronická verze

Průběh: U v interaktivní učebnici zobrazí obrázky se skupinami DI, TI, NI. Je možné také vytisknout z materiálů ke stažení kopírovatelnou předlohu k tomuto cvičení. *Dnes se zaměříme na slova, ve kterých se skrývají tři důležité skupiny – DI, TI, NI.*

Skupinový úkol: Přiřazování obrázku a slova. Vytvořte správné dvojice, obrázek a slovo.

Každý si vybere jeden obrázek / jedno slovo a opíše ho do sešitu. Následně si vybere další obrázek/slovo a opíše slovo do sešitu. Takto postupuje každý tak dlouho, dokud nebude mít v sešitě opsaných 5 slov. Při čtení slov se skupinami DI, TI, NI využijte básničku:

**HÁČEK MAŽE MĚKKÉ I,
E SI HÁČEK NASADÍ.**

Nutné upevňování správného čtení a psaní na izolovaných slovech (slova ke stažení).

Diferenciace ↓ ↑: Ž si vybere 3 ze zapsaných slov a vytvoří s nimi věty. Ž vymyslí krátký příběh, v němž použije všech 5 slov. Ž třídí slova podle počtu slabik, délky (počet písmen), pozice hlásky (na začátku / uprostřed / na konci).

Rýmování: Hledají rým ke slovům.

Pracovní učebnice

(11.–34. min)

Forma: samostatná/skupinová práce, v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 28, rčení jako materiál ke stažení

U

Cvičení 1

Vyznač skupiny písmen.

Cvičení 2

Čti slova. Slova, která pro tebe byla obtížná k přečtení, zvýrazni barevně. Pomůže ti to sledovat, která slova si potřebuješ víc procvičit.

Varianty: Možnosti barevného označení: Modře: slova, která mají jednu slabiku, zeleně: slova, která obsahují skupinu DI, červeně: nejdelší slova (např. HODINY, LODIČKA). **Vyber si 3 až 5 slov a vytvoř s nimi věty. Můžeš si je zapsat do školního sešitu. Při čtení slov, ve kterých se nachází skupiny DI, TI, NI, si připomeň říkanku: HÁČEK MAŽE MĚKKÉ I, E SI HÁČEK NASADÍ. Zaměř se na správné čtení a psaní jednotlivých slov. Pracuj pomalu a pečlivě – každé slovo si nejprve přečti, pak si ho zapiš.**

Před cvičením 3: Co je to rčení? Jak bychom to vysvětlili? Kdy se používají? Znáš některé? Pokud ano, které? Vysvětli jeho význam. Co znamená?

Rčení je krátká věta, kterou lidé často říkají. Obvykle v ní není všechno myšleno doslova, ale pomáhá nám něco důležitějšího pochopit. Lidé rčením vyjadřují, co se v životě naučili nebo co platí skoro vždy. Rčení patří do našeho jazyka a často zní trochu jako pohádka nebo hádanka.

Šťěstí přeje připraveným. → Když se na něco dobře připravíš, bude se ti dařit.

Lepší vrabec v hrsti než holub na střeše. → Je lepší mít něco jistého než snít o něčem, co možná nikdy nebude.

Cvičení 3

Přečti uvedené rčení. Popiš obrázek. Označ správnou odpověď. Je to tak?

TIP Práce ve dvojici, skupině: TVORBA PLAKÁTU nebo KNIHY RČENÍ. Každá skupina nebo dvojice si vybere jedno rčení, objasní si vzájemně jeho význam a nakreslí k němu obrázek.

U poskytne k dispozici uvedená rčení (materiál ke stažení):

- Bez práce nejsou koláče.
- Nevstoupíš dvakrát do téže řeky.
- Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš.
- Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.
- Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá.
- Není všechno zlato, co se třpytí.
- Kdo šetří, má za tři.
- Tichá voda břehy mele.
- V nouzi poznáš přítele.

Cvičení 4

Přečti si rčení a označ správnou odpověď.

Ž mohou cvičení zpracovávat samostatně, ve dvojicích nebo ve skupině – podle nastavení třídy a způsobu výuky.

Tipy pro rozšíření aktivity:

1. Sdílení a zpětná vazba ve skupině nebo dvojici: Ž se vrátí ke své dříve vypracované odpovědi. Doplňují správné odpovědi a opravují nesprávná tvrzení. Spolužáci navrhuji, co je pravda a co neodpovídá významu rčení.
2. Práce s větami a slovy: Ž si mohou vybrané věty opsat do sešitu nebo na volný list. Dále s nimi mohou pracovat podle pokynů, např.: spočítej počet slov ve větě, urči počet slabik ve vybraných slovech, barevně označ nejdelší a nejkratší slovo.

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: v lavici, kruhu

Průběh: Ž zhodnotí, co se jim v průběhu učební jednotky dařilo a co nikoli, na co by se měli zaměřit. *Z čeho máš dobrý pocit? Co se ti dařilo? Proč? Co nebo kdo ti pomohl? Co se ti nedařilo? Co by ti pomohlo?*

R

I

Na tyto aktivity je vhodné nyní navázat v další hodině práci s **Deníkem písmen** a **Písankou**.

Deník písmen: str. 66–68, DI, TI, NI

●

Písanka: DI, TI, NI

MP k Deníku písmen a Písance: DI, TI, NI

DĚ, TĚ, NĚ

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení ve dvojici/skupině)
- KKU (umění se učit / čtenářské strategie, smysl učení, propojení s reálným světem)
- KOS (budování a udržování zdravých vztahů)
- KKPP (brainstorming)
- KPP (hygiena psaní, psaní do řádků)

CÍLE HODINY

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž popisuje obrázky, vysuzuje souvislosti.
- Ž si upevňuje grafickou podobu skupin DĚ, TĚ, NĚ.
- Ž určuje pozici hlásek ve slovech, čte a píše slova a věty, pracuje s textem.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 29
- elektronická interaktivní učebnice
- karty se slovy a obrázky obsahující skupiny DI, TI, NI a DĚ, TĚ, NĚ – materiál ke stažení, elektronická verze
- školní sešit s pomocnou linkou
- pomůcky k diferenciaci učiva

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky a větami

(2.–10. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: karty se slovy a obrázky obsahující skupiny DI, TI, NI a DĚ, TĚ, NĚ – materiál ke stažení, elektronická verze

Skupinová práce: Slova se skupinami DI, TI, NI a DĚ, TĚ, NĚ
Pozorně si prohlédněte uvedené obrázky, rozřídte do skupin podle slov se skupinami DI, TI, NI, nebo DĚ, TĚ, NĚ. Na co si musíme dávat pozor při psaní těchto slov? Pamatuje si někdo básničku? A k čemu zde vlastně dochází?
U případně doplňuje Ž, co se děje s háčkem, kam se ztratil a proč.

Každý si vezme jednu kartu s obrázkem a pokusí se správně do sešitu zapsat uvedené slovo. Pomoci si můžete opět básničkou. Jakmile slovo každý zapíše, vrací do skupiny a bere si další obrázek, který zapíše slovem také do sešitu. V sešitě bude následně zapsáno alespoň 5 slov.

Diferenciace ↑ ↓, možnosti zadání navazující práce:

Počet slov: Někteří Ž mohou zapsat více než 5 slov (dle instrukce U).

Zápis slabik: Barevně nebo jinak vyznačí slabiky DI, TI, NI / DĚ, TĚ, NĚ.

Analýza slov: Za každé slovo zapíší, kolik má slabik a kolik má písmen.

Tvoření vět: Ze zapsaných slov vymyslí a zapíší jednoduché věty.

Pracovní učebnice

(11.–34. min)

Forma: samostatná/skupinová práce, v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 29

U

Cvičení 1

Vyznač skupiny písmen.

Cvičení 2

Přečti všechna slova. Najdi ta slova, která jsou vyjádřena obrázky. Označ je barevně.

Diferenciace ↓ ↑, **varianty zadání navazující práce:** Označ barevně slova: např. zeleně: slova se skupinou TĚ. Tvoř se slovy věty a zapiš je do školního sešitu. Při čtení slov se skupinami DĚ, TĚ, NĚ využijte básničku: HÁČEK MAŽE MĚKKÉ I, E SI HÁČEK NASADÍ. Procvičuj pečlivě a pomalu – čti, označuj, zapisuj a vymýšlej věty. Tato práce ti pomůže lépe rozumět slovům i jejich pravopisu.

Cvičení 3

Čti věty. Vyhledej jejich správné pokračování. Spoj vždy začátek věty a správné pokračování.

Diferenciace ↓ ↑, **varianty zadání navazující práce:** zapisovat věty do sešitu, zapsat počet slov použitých ve větě číslicí za větu, označit nejdelší slovo ve větě, označit ve větě předložku, kterou čteme dohromady se slovem.

A co děláš ty?

Ž tvoří věty o sobě, podobné těm ve cvičení 3.

Diferenciace ↓ ↑, **varianty zadání navazující práce:** zápis jedné věty nebo více vět do sešitu.

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: v lavici, kruhu

Pomůcky: karty se slovy se skupinami DĚ, TĚ, NĚ

R

Průběh: Vyber si z nabídky slovo. Vymysli s jedním slovem větu.

Ž zhodnotí, co se jim v průběhu učební jednotky dařilo a co nikoli, na co by se měli zaměřit. Z čeho máš dobrý pocit? Co se ti dařilo? Proč? Co nebo kdo ti pomohl? Co se ti nedařilo? Co by ti pomohlo?

Na tyto aktivity je vhodné nyní navázat v další hodině prací s **Deníkem písmen** a **Písankou**.

Deník písmen: str. 68–69, DĚ, TĚ, NĚ

Písanka: DĚ, TĚ, NĚ

MP k Deníku písmen a Písance: DĚ, TĚ, NĚ

1. VYZNAČ PÍSMENKA.

DĚ TĚ NĚ

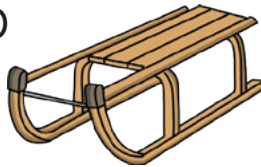

2. ČTI. OZNAČ SLOVA, KTERÁ JSOU I NA OBRÁZKU.

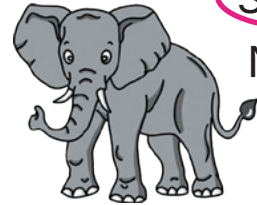
LODĚ
DĚLÁ
DĚLO

DĚLÍ
TĚLO
TĚSTO

LETĚL
KOŠTĚ
KONĚ

SÁNĚ
SLŮNĚ
NĚHA

3. ČTI A SPOJ SPRÁVNĚ VĚTY.

DĚDA SE KOUPE

ESTER NĚCO TLAČÍ

OPICE SE HOUPE

MALÉ KOTĚ JE

NA LANĚ.

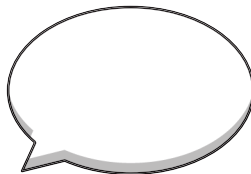
NA PŮDĚ.

VE VANĚ.

V BOTĚ.

A CO DĚLÁŠ TY?

4. PŘEČTI SI KRÁTKÝ PŘÍBĚH.

JAK OZDOBIT ZAHRADU

KDYŽ JE ZIMA, ZAHRADA JE BÍLÁ.

KDYŽ JE JARO, JE ZAHRADA PLNÁ BAREV.

KDYŽ JE LÉTO, JE ZAHRADA SAMÁ CHUŤ.

KDYŽ JE PODZIM, JE ZAHRADA VOŇAVÁ.

„CO TO DĚLÁŠ, VÍTKU?“
ZEPTALA SE VÍTKA NATÁLKA.

„ZDOBÍM ZAHRADU PŘECI,“
ŘEKL VÍTEK.

„A PROČ?“ ZEPTALA SE ZNOVU
NATÁLKA.

„PROTOŽE MÁM POCIT, ŽE JE
SMUTNÁ. KDYŽ JE TU HODNĚ
SNĚHU, TAK JE JEN BÍLÁ. KDYŽ
SNĚHOVÉ VLOČKY NEZAKRYJÍ
ZAHRADU, TAK JE HNĚDÁ
A TMAVÁ. CHTĚL BYCH, ABY
BYLA VESELÁ. BAREVNÁ.“

„A MÁŠ JAKO POCIT, ŽE ZROVNA TOHLE JÍ POMŮŽE, JO?!“
ZAČALA SE NATÁLKA HLASITĚ SMÁT.

„NECH SI TOHO, JO?! SMÁT SE UMÍ KAŽDÝ HŇUP, ALE UDĚLAT
NĚCO PRO ZAHRADU, TAK TO UŽ NE,“ ŘEKL SMUTNĚ VÍTEK.
A PŘESTAL SI NATÁLKY VŠÍMAT.

„COŽE? HŇUP? KDO JE U TEBE HŇUP, TY...“ ZAČALA SE
NATÁLKA ROZČILOVAT. NAJEDNOU JI VŠAK NĚCO UPOUTALO.

„JAK JSI TO UDĚLAL? TO JE KRÁSNÝ...“ ŽASLA UZNALE
NATÁLKA.

„VIĎ! TO KOUKÁŠ, HŇUPE, CO,“ ŘEKL JÍ VÍTEK A ZAČAL SE
SMÁT.

5. OZNAČ V TEXTU MÍSTO, KDE ZJISTÍŠ, ČÍM CHCE VÍTEK UDĚLAT
ZAHRADU VESELEJŠÍ.

6. ODPOVĚZ NA OTÁZKY A SVOU ODPOVĚĎ ZDŮVODNI.

Práce s textem:

Jak ozdobit zahradu

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (rozvoj vyjadřování, otázky a odpovědi)
- KKU (smysluplnost učení, práce s textem)
- KOS (spolupráce ve dvojici, skupině, sdílení poznatků)

CÍLE HODINY

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž předvídá děj na základě obrázků.
- Ž navrhuje pokračování příběhu.
- Ž rozvíjí své čtenářské a komunikační dovednosti.
- Ž rozvíjí čtenářskou gramotnost díky uvažování o motivech postav a změnách emocí.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 29–30
- elektronická interaktivní učebnice
- obrázky ročních období
- karty ANO–NE–NEVÍM (ke stažení)

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázky

(2.–15. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: pracovní učebnice str. 30, elektronická interaktivní učebnice, materiál ke stažení

U představí Ž obrázky znázorňující jednotlivá roční období (například v elektronické podobě). Ž si obrázky pozorně prohlédnou a společně diskutují:

Čím se jednotlivé obrázky liší?

Která roční období znázorňují?

Jak to poznáme – podle kterých znaků, detailů nebo barev? Následně Ž přiřadí ke každému obrázku správný název ročního období.

Před cvičením 1

U napíše na tabuli nebo jen ukáže v el. podobě název textu – JAK OZDOBIT ZAHRADU. Probíhá diskuze ve třídě. Možné diskusní otázky podporující věcné a tvořivé přemýšlení:

Jak můžeme zahradu vyzdobit?

Myslíte si, že bychom ji zdobili stejně jako na obrázcích, které ukazují různá roční období?

Jak by asi vypadala výzdoba zahrady v zimě? A co na jaře, v létě nebo na podzim?

Co byste k výzdobě použili? Které barvy a přírodní materiály by se hodily?

Jazykový úkol:

Mohl by být na konci nadpisu otazník? Pokud ano, proč?

Co by se stalo se slovy? Co by vzniklo? Jak se správně čte otázka?

TIP Další možnosti práce: určení počtu slov v názvu, určení nejdelšího a nejkratšího slova, určení počtu a délek slabik u slov.

Cvičení 4 (strana 29)

Přečti uvedené věty a objasni, proč to tak je.

Vyber si dvě věty a zapiš je do sešitu. Označ delší větu.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Forma: samostatná/skupinová práce, v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 29–30

U

Cvičení 4 (strana 30)

práce s textem – aktivita při čtení

Čtení s porozuměním a shrnováním (po částech)

Přečti vždy určitou část příběhu a shrň, co ses dozvěděl/a.

Úvod: Co se dozvídáme?

Vítek zdobí zahradu, protože se mu zdá smutná – bez sněhu působí tmavě a šedě. Chce, aby byla barevná a veselá.

Otázky k porozumění:

Proč Vítek zahradu zdobí?

Jak vnímá zimní zahradu bez sněhu?

Střed: Co se stane dál?

Natálka se mu posmívá a jeho nápad zlehčuje. Vítek je smutný a přestane si jí všimnout.

Otázky k porozumění:

Jak reaguje Natálka?

Co udělá Vítek, když se mu Natálka směje?

Závěr: Co se změní?

Natálku zaujme Vítkova výzdoba, uzná, že je krásná, a sama změní názor. Vítek se opět směje.

Otázky k porozumění:

Co způsobilo změnu v Natálčině chování?

Jaký je závěr příběhu?

Předvídání děje:

Předvídej, jak by mohl příběh pokračovat, a zdůvodni, proč si to myslíš.

Otázky k předvídání po první části:

Co myslíte, jak bude Natálka reagovat? Bude se Vítkovi smát, nebo ho pochválí?

Otázky k předvídání po druhé části:

Jak se Vítek asi cítí? Myslíte, že to vzdá? Nebo se stane něco, co ho potěší?

Cvičení 5

Označ v textu místo, kde zjistíš, čím chce Vítek udělat zahradu veselejší.

Cvičení 6

práce s textem – aktivita po čtení

Odpověz na otázky a svou odpověď zdůvodni.

U klade Ž otázky, otázky jsou i nahrané v elektronické verzi učebnice a na pracovním listu ke stažení.

Varianta: Skupinová práce s otázkami

Každá skupina dostane několik otázek k textu nebo tématu.

Členové skupiny spolupracují a společně hledají odpovědi.

Poté jednotlivé skupiny sdílejí své odpovědi s ostatními – s celou třídou nebo učební skupinou. Společně pak projdeme všechny otázky a odpovědi, abychom si je ujasnili a porovnali.

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

R

Průběh: Zamysli se nad příběhem, přemýšlej, co všechno si z něj pamatuješ, a pokus se určit, co je a není pravda.

Tvrzení:

Příběh vypráví o Natálce a Vítkovi.	ANO	NE
Natálka nazvala Vítku hňupem.	ANO	NE
Vítkovi se zdála zahrada smutná.	ANO	NE
Natálka se Vítkovi nejprve smála.	ANO	NE
Nakonec se smál i Vítek.	ANO	NE

Práce s textem (básní):

Zima

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (rozvoj vyjadřování a slovní zásoby, otázky a odpovědi)
- KKU (smysluplnost učení, práce s textem)
- KOS (spolupráce ve dvojici, skupině, sdílení poznatků)
- KPP (hygiena psaní, psaní do řádků, přepis)

CÍLE HODINY

- Ž skládá slova pomocí písmen a slova zapisuje.
- Ž přepisuje slova s DĚ, TĚ, NĚ, DI, TI, NI.
- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž tvořivě pracuje s textem/poslechem.
- Ž rozvíjí své čtenářské a pisatelské dovednosti.
- Ž vnímá rozdíl mezi prózou a poezií.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 31
- elektronická interaktivní učebnice
- karty s písmeny
- pracovní list ke stažení

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s písmeny,

skupinami DĚ, TĚ, NĚ, DI, TI, NI

(2.–15. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: karty s písmeny, pracovní učebnice str. 31

Průběh: U dá dětem k dispozici karty s písmeny ze slova ZIMA. *Pozorně si prohlédni uvedená písmena. Pojmenuj je. Zamysli se nad tím, zda by se z těchto písmen dalo složit slovo.*

Cvičení 1

Přečti si básničku a označ slova s DĚ, TĚ, NĚ nebo DI, TI, NI, označená slova následně přepiš na řádky.

U se ptá Ž: *Jak poznáme, že se jedná o básničku?*
Možné odpovědi: Básnička je **krátký text**. Je rozdělena do řádků (nepíšeme ji jako dlouhý text). Některá slova se **rýmují** – znějí podobně. Když ji čteme, **zní pěkně a rytmicky**, skoro jako písnička. Báseň si často **lépe pamatujeme** než obyčejný text.

Pracovní učebnice

(2.–15. min)

U

Forma: v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 31

Práce s obrázkem

Pozorně si prohlédni obrázek k básni a barevně označ místo v básni, které odpovídá obrázku. Označená slova zapiš.

TIP Ž určí počet slabik u daných slov a zaměří se také na jejich délku. Dále spočítají, kolik písmen jednotlivá slova obsahují. Nakonec vytvoří krátké smysluplné věty, ve kterých tato slova použijí.

Práce s básní

Objasni význam slov a slovních spojení z básně.

Peřina za peřinou – Představ si, jak vypadá peřina – měkká, nadýchaná, jako obláček. Básník si představuje, že **mraky na obloze vypadají jako peřiny**.

Plynou po obloze – mraky **pomalou plují** po nebi.

Puklo mrazem – některé z těch mraků **praskly, jak byly plné sněhu**.

Peří se sype na zem – z prasklých mraků **padá sníh**, vypadá to jako **bílá peříčka**.

Básník popisuje **zimní oblohu a sněžení** pomocí **přirovnání a fantazie** (mraky = peřiny, sníh = peří).

Práce s obrázkem

Podívej se pozorně na obrázek a vymysli k němu věty – popiš, co na něm vidíš.

Povídej, co se asi stalo předtím – co se dělo dříve, než vznikla situace na obrázku?

Zkus vymyslet, co mohlo následovat – jak to podle tebe pokračovalo dál?

Co asi děti na obrázku dělaly? A proč to dělaly?

Jak se asi cítily? Co si mohly říkat?

Cvičení 5

Čti a dokonči věty.

Ž tvoří věty ústně nebo je zapisují do sešitu. Je možné využít pracovní list ŽIVOTABÁSEŇ na téma ZIMA.

TIP Možnost navazující práce: Ž vyhledávají rýmující se slova v básni. Rýmy si barevně označí nebo je přepíší do sešitu. Můžete si společně zahrát hru *Najdi kamaráda* – každý Ž dostane jedno slovo a hledá svůj rým.

Společně vytvořte **myšlenkovou mapu** – Ž navrhnou, co si se zimou spojují (sníh, koulování, teplé oblečení, Vánoce...). Dále s těmito slovy můžete pracovat: tvorba krátkých vět, hláskování slov apod. Výstupy Ž (básničky, kresby, rýmová cvičení, zimní věty) spojíme do třídní knihy s názvem **ŽIVOTABÁSEŇ**. Můžeme také uspořádat **třídní galerii**, kde budou vystaveny práce dětí k tématu **Zima v poezii a představivosti**.

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

R

Průběh: Ž se učí ohodnotit svoji práci, shrnují informace získané z básně. Ž zhodnotí, co se jim v průběhu učební jednotky dařilo a co nikoli, na co by se měli zaměřit. Mohou pracovat s kartami s emoji. *Vyber si jeden z uvedených obrázků, který by odpovídal tvému pocitu z dnešní hodiny. Připrav si zároveň zdůvodnění ke sdílení.* Následně postupně každý (dobrovolně) zdůvodní výběr svého obrázku. Pokud Ž nechce mluvit, může jen ukázat obrázek.

1. PŘEČTI SI BÁSNIČKU A OZNAČ SLOVA
S **DĚ, TĚ, NĚ** NEBO **DI, TI, NI**.

ZIMA

JIŘÍ ŽÁČEK

JAK PEŘINA ZA PEŘINOU
PO OBLOZE MRAKY PLYNOU.
PÁR TĚCH PEŘIN PUKLO MRAZEM,
PEŘÍ SE Z NICH SYPE NA ZEM.
SLÁVA – SNĚŽÍ! TO JE PRIMA,
LETOS BUDE BÍLÁ ZIMA!
HONEM, DĚTI, MÁME PRÁCI:
AŽ TU STOJÍ SNĚHULÁCI.

(Žáček J., Baránková V.: Hádej, hádej, hadači)

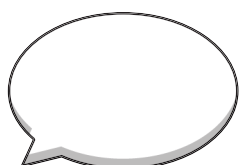

OZNAČENÁ SLOVA ZAPIŠ.

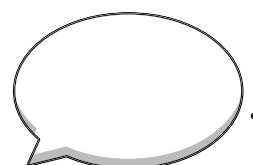

2. ČTI A DOKONČI VĚTY.

ZIMA JE

ZIMA DĚLÁ

1. POPIŠ OBRÁZEK A ZKUS ODHADNOUT, O ČEM BY MOHL KRÁTKÝ PŘÍBĚH VYPRÁVĚT. SVÁ TVRZENÍ ZDŮVODNI.

2. PŘEČTI SI VYPRÁVĚNÍ O BABIČCE A VYSVĚTLI, PROČ BABIČCE ŘÍKAJÍ POHÁDKOVÁ A BYLINKOVÁ.

SNÍDANĚ S BABIČKOU

KDYŽ JSEM U BABIČKY, RÁNO VŽDY UVAŘÍ ČAJ. SEDNEME SI KE STOLU A SNÍDÁME. „BABI, CO V TOM ČAJI VŠECHNO JE?“ PTÁM SE. „JENOM SAMÉ ZDRAVÍ,“ ODPOVÍ MI BABIČKA.

„TO ZDRAVÍ TAK VONÍ, BABI!“ USMÍVÁM SE NA BABIČKU A POVÍDÁM JÍ: „BUDEŠ MI ZASE ČÍST, BABI?“ A POUŠTÍM SE DO HLEDÁNÍ KNÍŽKY, KTEROU MÁME ROZEČTENOU. „A NECHCEŠ MI UŽ ČÍST TY? RÁDA BYCH SI TĚ TAKÉ POSLECHLA!“ POVÍDÁ BABIČKA. „KDYŽ TO NENÍ ONO! POSLOUCHÁM RÁDA TVŮJ HLAS, JSI JAKO POHÁDKOVÁ BABIČKA A JEŠTĚ S VŮNÍ BYLINEK!“ ŘÍKÁM A PODÁVÁM JÍ KNÍŽKU.

„POHÁDKOVÁ NEBO BYLINKOVÁ, TO JE UŽ JEDNO,“ USMÍVÁ SE BABIČKA, OTVÍRÁ KNÍŽKU A POUŠTÍ SE DO ČTENÍ. NAŠE SPOLEČNÉ CHVILKY MÁM MOC RÁDA. BABIČKA JE V TU CHVÍLI TOTIŽ JEN MOJE!

VYHLEDEJ A OZNAČ MÍSTO, KDE SE DOČTEME ...

... PROČ HOLČIČKA CHCE, ABY JÍ BABIČKA ČETLA.

Práce s textem:

Snídaně s babičkou

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení ve dvojici/skupině)
- KKU (umění se učit / čtenářské strategie, smysl učení, propojení s reálným světem)
- KOS (budování a udržování zdravých vztahů)

CÍLE HODINY

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž předvídá děj na základě obrázku.
- Ž tvořivě pracuje s textem/poslechem.
- Ž vnímá smysl ve čtení a sdílení čtenářských zážitků.
- Ž rozvíjí slovní zásobu.
- Ž rozvíjí své čtenářské a komunikační dovednosti.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 32
- elektronická interaktivní učebnice
- školní sešit s pomocnou linkou
- pracovní list Pětílístek o bylinkové babičce ke stažení

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s obrázkem

(2.–15. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: pracovní učebnice str. 32, školní sešit s pomocnou linkou

Před čtením:

U si se Ž prohlíží obrázek k příběhu.

Pozorně si prohlédni uvedený obrázek. Popiš ho a pokus se odhadnout, o čem by mohl příběh vyprávět. Svá tvrzení zdůvodni.

Jazykový úkol:

Vymysli větu k obrázku. Urči počet slov, která jsi použil/a. Urči nejdelší a nejkratší slovo. Urči počet a délku slabik u slova. Zapiš větu do sešitu.

TIP Ž tvoří věty k obrázku a mohou je i zapisovat. Tvorba komiksu: O čem si zrovna babička s holčičkou povídá a proč?

Pracovní činnosti: náčrtek babiččina domu, kresba činností, které spolu mohou rády dělat; návrh obrázkového příběhu, pohádky

Český jazyk: Pohádka, příběh, který společně čtou nebo by mohly číst.

Mediální výchova: audiopohádka – vlastní tvorba a podpora třídní audioknihovny

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Forma: v lavici

Pomůcky: pracovní učebnice str. 32

U

Cvičení 2

Práce s textem

Přečti si vyprávění o babičce po jednotlivých částech a vysvětli, proč babičce říkají pohádková a bylinková.

TIP Způsob práce s textem volí U na základě vyhodnocení možností a potřeb jednotlivých Ž. Může přitom zvolit z různých variant, jak s textem pracovat:

Začlenění poslechu nebo fázování příběhu jako součásti společné četby.

Individuální četba částí příběhu, po níž si Ž ve dvojicích shrnou, co se z textu dozvěděli, a ověří si hlavní dějovou linii.

Společné čtení s následným shrnutím přečteného obsahu. **Tvorba otázek k textu ze strany Ž**, které slouží k rekapitulaci a upevnění porozumění přečtenému.

Aktivita po čtení

Vyhledej a barevně označ místo, kde se dočteme následující informace.

PROČ HOLČIČKA CHCE, ABY JÍ BABIČKA ČETLA?

Dále je možné zadat Ž vyhledat v textu ještě odpověď na tuto otázku:

PROČ SE BYLINKY UŽÍVAJÍ?

Jazykový úkol: Urči počet slov ve větách. Jak poznáme, že se jedná o otázku?

TIP Napiš vzkaz/poděkování pro babičku: *Napiš, co by jí nejraději vzkázala holčička, za co by jí ráda poděkovala.*

Další otázky k diskuzi se Ž: Máte rádi, když vám někdo předčítá? Pokud ano, které příběhy nebo která témata vás při poslechu nejvíce baví?

Možnosti následné aktivity: Vzájemné sdílení zážitků z poslechu nebo četby knih mezi Ž. Inspirace pro realizaci čtenářských aktivit: Dýchánek s knihou, Čtenářská dílna, Čtenářské místo (Učitel zvolí formu dle časových a prostorových možností.).

Se Ž si je dále možné povídat o bylinkách. **Motivační otázky k otevření tématu:** Co si představíš, když se řekne bylinky? K čemu lidé bylinky používají? Proč to dělají? Znáš některé konkrétní bylinky? Které a na co se používají?

Možnosti navazujících činností: Diskuze nad osobními zkušenostmi s bylinkami (z domova, zahrady, od babičky...), tvorba přehledové tabulky nebo „bylinkové knihy“ – název, vzhled, využití.

Člověk a jeho svět: péče o zdraví, bylinky a zahrada

Pracovní činnosti a polytechnická výchova: sázení bylinek, tvorba třídního koutku přírody a jeho podpora, výroba dárku pro babičku

Výtvarná a filmová výchova: kresba rostliny, bylinky

Český jazyk: tvorba knihy o bylinkách, tvorba třídního herbáře, čtení a poslech knih: Jana Burešová: Bylinkové pohádky

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Pomůcky: pracovní list Pětílístek o bylinkové babičce ke stažení

R

Průběh: Ž shrnou informace získané z přečteného textu a zhodnotí, co se jim v průběhu učební jednotky dařilo a co nikoli, na co by se měli zaměřit.

Doplň pětílístek o bylinkové babičce. Dobrovolně svůj pětílístek sdílej.

Práce s texty:

Povídám, povídám pohádku, Dvakrát sedm pohádek

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení ve dvojici/skupině)
- KKU (umění se učit / čtenářské strategie, smysl učení, propojení s reálným světem)
- KOS (budování a udržování zdravých vztahů)
- KOB (jazyk jako součást kultury a identity)

CÍLE HODINY

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž tvořivě pracuje s textem/poslechem.
- Ž rozvíjí své čtenářské a pisatelské dovednosti.
- Ž vnímá rozdíl mezi prózou a poezií.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 33
- elektronická interaktivní učebnice
- obrázky z pohádek v elektronické verzi
- volné lístky k zápisu vět

Pozdrav

(1. min)

E

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodinu.

Práce s obrázky z pohádek

(2.–15. min)

Forma: v kruhu, v lavici

Pomůcky: obrázky z různých pohádek v elektronické verzi

Průběh: Ž popisují pohádky a snaží se určit, ze kterých pohádek obrázky jsou. *Pozorně si prohlédni uvedené obrázky a urči, ze které pohádky obrázek je.*

Jazykový úkol: Vymysli větu k obrázku a zapiš ji. Urči počet slov ve větě. Barevně označ nejkratší slovo.

Skupinový úkol: Ž si vyberou obrázek a z nabízených vět, které sami Ž vytvořili, vyhledávají vhodné věty k obrázku. Věty mohou případně zapisovat do sešitu.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

U

Cvičení 1

Přečti si básničku a označ místo, kde zjistíme, co všechno děti dostaly.

Práce s básní:

Jak poznáme, že se jedná o básničku?

Označ v básni slova, která se rýmují.

Možné otázky k textu básničky:

1. Co přeskočil pes?
2. Co teče struhou? Objasni, kudy teče voda. Co je to strouha? Slyšel někdo z vás někdy slovo strouha? Slovo **strouha** znamená úzký kanálek nebo žlábek, kterým teče voda. Takový kanálek může být třeba u cesty nebo na zahradě. Když se řekne, že **voda teče struhou**, znamená to, že voda proudí právě tímto úzkým místem.
3. Na čem spaly děti? K čemu se dříve pec používala? Dříve lidé neměli topení jako dnes. Místo toho měli

v domě pec. Byla postavená z cihel nebo kamene a dávala teplo do celé místnosti. Na peci se nejen vařilo jídlo, ale také se na ní spalo nebo odpočívalo. Děti si na ní rády hrály a v noci tam bylo krásně teplo.

4. *Místo, kde jsme zjistili, co všechno děti dostaly, bylo zrovna v této části básničky. Co ještě mohly děti dostat, pokud by to nebyl chleba?*

Co dříve jedly děti

Děti v minulosti nejedly tolik různých jídel jako dnes. Jídla byla jednodušší a často stejná dokola – hlavně u chudších rodin.

Chléb – lidé jedli hlavně tmavý chléb. Bílý byl jen pro bohaté. Brambory, hrách, kaše – brambory, hrachové a ovesné kaše byly velmi běžné.

Polévky – polévka byla často hlavní jídlo dne.

Mléko, máslo, sýr – děti pily mléko, pokud ho měly.

Maso – maso bylo drahé. Chudí ho měli málo, častěji jedli slaninu.

Nové potraviny – později začali lidé jíst i kukuřici, rajčata a papriky.

Sladké – cukr byl drahý. Místo něj se používal med. Sladké dobroty si mohli dovolit hlavně bohatí.

Nápoje – chudí pili hlavně vodu (někdy nebyla čistá). Bohatší lidé pili kávu, čaj nebo čokoládu.

V zimě bylo málo čerstvých potravin, lidé jedli hlavně to, co si dopředu uskladnili.

Cvičení 2

Přečti dvě ukázky z pohádek a urči jejich názvy.

(Řešení: O Perníkové chaloupce, O Palečkovi)

Pokusíte se nyní dané pohádky převyprávět společně?

Kterou pohádku máš nejraději? Vyprávěj ji ostatním.

Ž mohou vždy postupně vyprávět část pohádky, kterou mají rádi, a ostatní odhadují, o kterou pohádku se jedná. Ž sdílejí názvy pohádek a zapisují je. Vyprávění je možné zadat také jako domácí úkol.

František Hrubín – Dvakrát sedm pohádek: pracovní list ke stažení

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Průběh: Ž sdílí své čtenářské zážitky a znalost pohádek.

Ústní forma PĚTILÍSTKU:

Jaká je pohádka? Co všechno dělá? Vytvoř o pohádce větu o čtyřech slovech. Jak jinak říci pohádka?

Poslední slovo patří mně:

Pohádka je..., protože...

1. PŘEČTI BÁSNIČKU A OZNAČ MÍSTO, KDE JSI ZJISTIL/A, CO DĚTI DOSTALY.

POVÍDÁM, POVÍDÁM POHÁDKU

KAREL JAROMÍR ERBEN

POVÍDÁM, POVÍDÁM POHÁDKU,
ŽE PES PŘESKOČIL HROMÁDKU.

POVÍDÁM, POVÍDÁM DRUHOU,
ŽE TEČE VODA STRUHOU.

POVÍDÁM, POVÍDÁM TŘETÍ,
ŽE SPALY NA PECI DĚTI,

A KDYŽ SE VYSPALY,
KRAJÍC CHLEBA DOSTALY.

KTEROU POHÁDKU MÁŠ NEJRADĚJI? VYPRÁVĚJ JI OSTATNÍM.

2. K UKÁZKÁM DOPLŇ NÁZVY POHÁDEK.

DVAKRÁT SEDM POHÁDEK

FRANTIŠEK HRUBÍN

„VIDĚLS TAKÉ MAŘENKU?“
„JAKPAK BY NE, HOLENKU!
VIDĚL JSEM JI, S JENÍKEM
KRMILI SE PERNÍKEM.“

Z POHÁDKY

NEROSTL A ZŮSTAL TAK.
Z MAKOVICE SNÍDÁ MÁK,
JEDEN MÁČEK, DRUHÝ, TŘETÍ,
A MÁ PO SNÍDANI, DĚTI,
TOLIK MÁLO JÍ.

JAK SI HRAJE? NEMÁ S KÝM.
PEJSEK VRČÍ: „JÁ TĚ SNÍM!“
KOČKA SI HO S MYŠKOU PLETE.
POZOR, ŽE HO ZAŠLÁPNETE!
JE TO CHUDINKA.

Z POHÁDKY

1. DOPLŇ RÝMY. VYUŽIJ OBRÁZKOVOU NÁPOVĚDU.

ZE KTERÝCH STRÁNEK
ČERTÍK ČÍHÁ?
POHÁDKOVÁ JE TO

PŘI PSANÍ
TVÁ SLUŽKA
BÝVÁ ČERNÁ

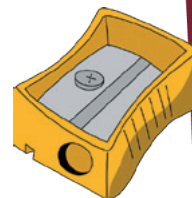
KNIHA

TUŽKA

KDO PAPIRU
STŘIHNE RŮŽKY?
JSOU TO JISTĚ OSTRÉ

TUŽKA SE PŘIOSTRÍ,
NEŽ JE MOC KRÁTKÁ,
POMOCÍ OSTRÉHO

NŮŽKY

OŘEZÁVÁTKA

2. VYMYSLI DVOJICE SLOV, KTERÁ SE RÝMUJÍ. ZAPIŠ JE.

3. PŘEČTI A OBJASNI: TO RÁNO CESTOU ZE ŠKOLY
VYSÍLÁME KOUŘEM SIGNÁLY.

ZIMA VŠAK NENÍ JENOM SAMÝ SMÍCH,
ZIMA I KRUTOU UMÍ BÝT.
ZA NEHTY VLEZE, POD ČEPICI, DO RUKÁVŮ,
NEJVÍCE NAPOVÍDÁ TOHO K RÁNU.
TO RÁNO CESTOU DO ŠKOLY,
VYSÍLÁME KOUŘEM SIGNÁLY.

Malý spisovatel, Básníkův koutek

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (řešení jazykových úkolů)
- KRP (řešení rébusů, tvorba rýmů)
- KKK (tvoření vět)
- KOS (spolupráce s ostatními)
- KOB (jazyk jako součást kultury a identity)

CÍLE HODINY

- Ž rozliší na základě textů, co je báseň a co není.
- Ž vysvětlí, co je rým a jak jej pozná.
- Ž vyhledává, tvoří a zapisuje slova, která se rýmují.
- Ž tvoří krátké věty a počítá slova ve větách.
- Ž se zapojuje do práce s jazykem hravou formou.
- Ž rozvíjí porozumění mluvenému i psanému slovu.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 34
- elektronická interaktivní učebnice
- karty se slovy, která se rýmují (ke stažení)
- PL ke stažení

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s kartami se slovy

(2.–15. min)

Forma: v kruhu, v lavici

Pomůcky: karty se slovy, která se rýmují (ke stažení)

Průběh: Ž vyhledává dvojice slov, které se rýmují. *Pozorně si přečti slova uvedená na kartách a vyhledej dvojice slov, které se rýmují. Nejprve vysvětlí, jak taková slova poznáme.* Možné vysvětlení: Slova se rýmují, když mají na konci stejný nebo velmi podobný zvuk. Rým často najdeme v básničkách nebo písničkách. Pomáhá nám, aby se text dobře pamatoval a hezky zněl.

Dvojice slov: (ke stažení nebo v elektronické podobě)

Např.:

KOČKA – ČOČKA

PES – LES

STROM – HROM

NOS – KOS

MRAK – VLAK

HAD – SAD

LIŠKA – MYŠKA

MÍČ – KLÍČ

ČEPIČKA – SLEPIČKA

ŽIDLE – VIDLE

STROMEČEK – ZVONEČEK

TUŽKA – HRUŠKA

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

U

Cvičení 1

Čti a doplň rýmy. Využít můžeš obrázkovou nápovědu.

Označ barevně slova, která se rýmují.

Varianty zadání navazující práce:

1. Napiš nad slova počet písmen ve slově.
2. Označ nejdelší a nejkratší slovo.
3. Vymysli s dvojicí slov věty a zapiš je do sešitu.

Cvičení 2

Vymysli dvojice slov, které se rýmují, a zapiš je.

Diferenciace↓: Pokud Ž nic nenapadá, mohou využít slova z karet, se kterými pracovali v úvodu hodiny.

Varianty zadání navazující práce:

1. Napiš nad slova počet písmen ve slově.
2. Označ nejdelší a nejkratší slovo.
3. Vymysli s dvojicí slov věty a zapiš je do sešitu.

Cvičení 3

Přečti si básničku a objasni, co to znamená: TO RÁNO CESTOU ZE ŠKOLY VYSÍLÁME KOUŘEM SIGNÁLY.

Co je tím kouřovým signálem? Proč ho dokážeme vysílat? Víš, kdo vysílal kouřové signály a proč?

Možné vysvětlení:

Dříve lidé neměli telefony ani internet. Když chtěli někomu na dálku něco důležitého říct, poslali kouřové signály. Udělali oheň, přikryli ho třeba dekou a pak odkryli. Tak vznikl kouř, který stoupal vzhůru. Počet a tvar oblaků měl určitý význam – lidé se dopředu domluvili, co který kouř znamená. Používali je například indiáni v Americe, lidé v Číně, Řecku, Africe i Austrálii.

K čemu kouřové signály sloužily? Varovaly před nebezpečím (např. nepřítel, požár), zvaly ostatní ke schůzce, oznamovaly vítězství nebo návrat z lovu, ukazovaly cestu.

Dnes místo kouře používáme: telefon, internet, televizi, semaforey, sirény...

Varianty zadání navazující práce:

1. Vyhledej znaménko označující konec věty a barevně ho označ.
2. Napiš za věty počet slov.
3. Vymysli se slovy věty a zapiš je do sešitu.
4. Aktivita: Najdeš mě? Kdo jsem?

Např.

- Jsem v prvním řádku a přede mnou je slovo SAMÝCH. Kdo jsem?

- Jsem ve druhém řádku a za mnou je slovo UMÍ. Kdo jsem?

- Jsem ve třetím řádku mezi slovy POD a DO. Kdo jsem?

+ další možnosti tvoření hádanek přímo Ž.

Vyber si 2 věty z básničky a zapiš je do sešitu. Důležitá je následná kontrola napsaných vět učitelem.

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

R

Průběh: Ž vzájemně sdílí a reflektují získané informace.

Malý spisovatel

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení ve dvojici/skupině)
- KKU (porozumění úkolu, samostatná práce se zadáním, vytváření spojení mezi učivem a osobní zkušeností)
- KOS (budování a udržování zdravých vztahů, rozvíjení sociálních dovedností)
- KPP (hygiena psaní, psaní do řádků, úprava, správné sezení)

CÍLE HODINY

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž rozvíjí pisatelské dovednosti.
- Ž rozvíjí schopnost sdílet a reflektovat vlastní práci.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 35
- elektronická interaktivní učebnice
- karty se slovy
- reflexní karty

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce se slovy

(2.–15. min)

Forma: v kruhu, ve skupinách

Pomůcky: slova v pracovní učebnici, cv. 4

Cvičení 4

Pozorně si přečti uvedená slova a objasni jejich význam.

Jazykový úkol: Zapiš ke slovům počet slabik. Označ slova s dlouhou slabikou.

Varianty zadání navazující práce:

Vymysli se slovy věty. Zapiš věty do sešitu.

Zapiš do sešitu nejdelší slovo a vymysli s ním větu.

Větu zapiš do sešitu a za větu zapiš počet použitých slov.

Práce ve skupinách: Popište společně obrázek.

Návodné otázky: Co na obrázku vidíte? Kdo je na obrázku a co se tam děje? Kde se asi situace odehrává? Jakou souvislost mohou mít napsaná slova s obrázkem?

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

U

Cvičení 5

Koho si představíš, když se řekne MALÝ SPISOVATEL?

Kdo je to vůbec spisovatel? Co dělá? Co je jeho práce?

Představ si, že jsi nyní MALÝM SPISOVATELEM / MALOU SPISOVATELKOU zrovna ty. Vyber si jednu z možností:

Napiš 3–5 vět k obrázku.

Napiš krátký příběh týkající se obrázku – může mít začátek, prostředek a konec.

Pokud budeš potřebovat více prostoru, použij sešit nebo volný list papíru.

Diferenciace ↓: Vypište na tabuli i další slova, která se vztahují k obrázku. Ž mohou klíčová slova sami vyjmenovávat. Nechte nejprve Ž zkusit si říci jednoduché věty o obrázku, např.: Hrnek padá., Holčička tahá ubrus. apod. Případně nabídněte Ž rovnou věty k doplnění, např. Na obrázku je _____. _____ padá. _____ tahá ubrus. Kluk _____.

Ž mohou psát pouze jednu větu k obrázku, např. Hrnek padá. Holčička tahá ubrus. Ž mohou pracovat nejprve ve dvojici, až pak samostatně. Vysvětlete Ž, že raději jen jedna nebo méně vět, postupně mohou přidávat. Oceňujte obsah a nápad, nejen správný pravopis.

TŘÍDNÍ AUTORSKÉ SETKÁNÍ – SDÍLENÍ AUTORSKÝCH PRACÍ

Nyní se spisovatelé setkají na autorském setkání a proběhne sdílení vlastních autorských prací. Společně budete číst a představovat své práce.

Varianta: ve dvojici / ve skupině

Dvojice: Vyber si někoho, s kým se chceš podělit o výsledek své práce. Jedná se o situaci bezpečnou pro Ž, většínou si vyberou ke sdílení někoho, ke komu mají větší důvěru než k ostatním.

Skupina: Vytvořte skupiny a dodržte daná kritéria (dle volby U např. podle počtu účastníků při AUTORSKÉM SETKÁNÍ, pomocí losování apod.).

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: kruh, lavice (dle možností)

Reflexe AUTORSKÉHO SETKÁNÍ: Ocenil/a bys někoho?

Pokud ano, koho a proč? Co bylo pro tebe obtížné? Co by ti mohlo příště pomoci nebo co bys příště udělal/a jinak?

Proč? Co pro tebe bylo nové?

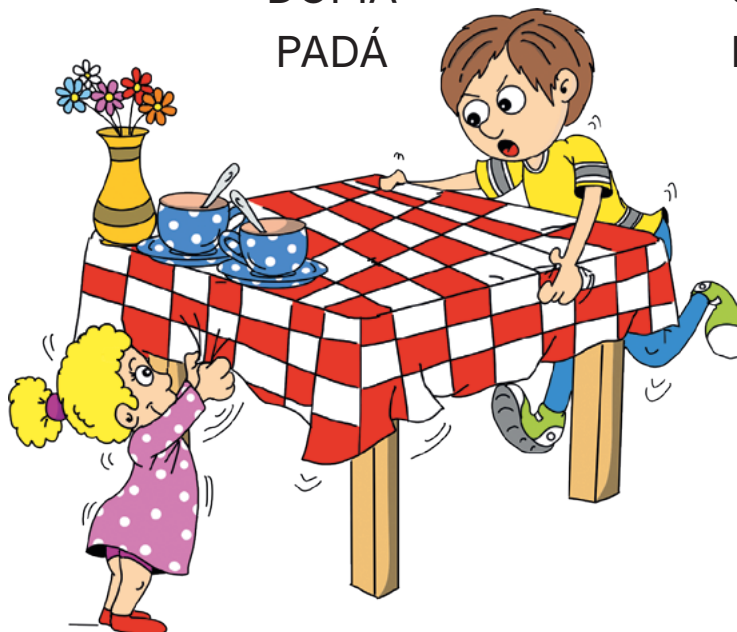

4. PŘEČTI SI SLOVA A POPIŠ OBRÁZEK.

SESTŘIČKA TAHÁ

DOMA
PADÁ

STŮL KŘIČÍ

5. TVOŘ VĚTY K OBRÁZKU NEBO NAPIŠ KRÁTKÉ VYPRÁVĚNÍ.

[illegible]

1. PŘEČTI SI BÁSNIČKY. ZJISTI, JAK AUTOŘI POPISUJÍ
METELICI A FUJAVICI.

PRVNÍ SNÍH

VÁCLAV ČTVRTEK

POTKAL MRAZÍK METELICI, DO TANCE SE DALI,
NÁRUČ PEŘÍ NAD VESNICÍ PŘI TOM ROZSYPALI.
PADÁ PEŘÍ PO PEŘÍČKU, UŽ JICH ZÁVĚJ LEŽÍ,
JENÍK VOLÁ NA ANIČKU: ZIMA JE TU, SNĚŽÍ!

FUJAVICE

LJUBA ŠTÍPLOVÁ

FUJAVICE, METELICE
TŘESOU PLOTEM ZRÁNA,
KDE BÝVALA SLUNEČNICE,
SEDÍ ZKŘEHLÁ VRÁNA.
JINOVATKA KEŘE ZDOBÍ,
MRAZÍK ZASKLIL KALUŽE,
SÝKORKA SE NA NĚJ ZLOBÍ,
ŽE SE NAPÍT NEMŮŽE.

(Environmentální výchova v MŠ)

VYSVĚTLI, JAKÉ JE POČASÍ, KDYŽ JE VENKU FUJAVICE A METELICE.

VYSVĚTLI PODTRŽENÁ SLOVNÍ SPOJENÍ.

2. ZAPIŠ JEDNO ZE SLOV: METELICE, FUJAVICE.
VYMYSLI SE SLOVEM VĚTU.

Práce s básničkami:

První sníh, Fujavice

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (řešení jazykových úkolů)
- KKK (tvoření vět)
- KOS (spolupráce s ostatními)
- KOB (jazyk jako součást kultury a identity)

CÍLE HODINY

- Ž rozliší na základě textů, co je báseň a co není.
- Ž vysvětlí, co je rým a jak jej pozná.
- Ž rozvíjí své čtenářské a pisatelské dovednosti.
- Ž se zapojuje do práce s jazykem hravou formou.
- Ž rozvíjí porozumění mluvenému i psanému slovu.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 36
- elektronická interaktivní učebnice
- ukázky poezie/prózy (ke stažení, v elektronické podobě)

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodinu.

E

Práce s texty (poezie, próza)

(2.–15. min)

Forma: v kruhu, v lavici

Pomůcky: ukázky poezie/prózy (ke stažení, v elektronické podobě)

Průběh: U zobrazí v elektronické verzi ukázky textů a čte je. **Pozorně poslouchej a urči, zda se jedná o básničku, či nikoliv.**

Varianty zadání navazující práce:

1. Jak by se mohla ukázka textu jmenovat? Pokus se vymyslet název.
2. Shrň, o čem text vypráví.
3. Opíš text a navrhní jeho případné pokračování.
4. Vyhledej nejdelší a nejkratší slova.

Práce v pracovní učebnici

(16.–34. min)

U

Cvičení 1

Přečti si básničky a zjisti, jak autoři popisují metelici a fujavici.

Možné řešení:

Báseň První sníh: Básník popisuje zimní počasí radostně a hravě, jako by byla metelice veselá tanečnice, která zaspává krajinu sněhem (metelice tančí s mrazíkem – je veselá, sníh padá jako períčko – jemně).

Báseň Fujavice: Tady je fujavice popsána jako drsné, studené počasí, které trápí zvířata, a všude mrzne (fujavice a metelice třesou plotem – vítr je velmi silný, vrána je ztuhlá zimou a sýkorka se nemůže napít, protože jsou zamrzlé kaluže).

Vysvětlí, jaké je počasí, když je venku fujavice a metelice.

Možné řešení:

Metelice: Silně sněží, padá hodně vloček, někdy je to i veselější – tanec sněhu.

Fujavice: Vítr fouká, sníh se honí sem a tam, je zima a mráz, venku to fičí a je zima.

Při obojím je obtížné vidět, padá sníh a fouká do očí a všechno zamrzá.

Vysvětlí podtržená slovní spojení.

Možné řešení:

NÁRUČ PEŘÍ NAD VESNICÍ PŘI TOM ROZSYPALI: Na nebi vypadá sníh jako perí a padá dolů – jako kdyby někdo rozsypal polštář se sněhem.

JINOVATKA KEŘE ZDOBÍ: Keře jsou pokryté bílou jínovatkou – jemná námraza jako ozdoba.

MRAŽÍK ZASKLIL KALUŽE: Kaluže zamrzly, mají na sobě led jako sklo.

Varianty zadání navazující práce:

1. Opíš podtržená slovní spojení do sešitu.
2. Rozděľ slova na slabiky.
3. Označ nejkratší a nejdelší slovo.
4. Označ slova, která se rýmují.

Cvičení 2

Zapiš jedno ze slov: METELICE, FUJAVICE. Vymysli se slovem větou.

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

R

Průběh: Ž se učí ohodnotit svoji práci, pracovat se získá novými informacemi. Ž vyjádří, co pochopili z básni, sdílí svůj pocit z aktivity, uvědomí si, co pro ně bylo nové, těžké nebo zajímavé. U klade Ž otázky, např. *Která básnička se vám líbila více? Proč? Máte rádi, když je v zimě takové počasí? Co máte na zimu rádi? Co na ní naopak rádi nemáte?*

Dokončí větu:

Nejvíce se mi dnes líbilo, že...

Z básně jsem si zapamatoval/a, že...

Překvapilo mě, že fujavice/metelice...

Některá slova byla pro mě těžká, např. ...

Chtěl/a bych taky napsat básničku o...

Práce s básní:

Lék pro mlsného mravence

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (řešení jazykových úkolů)
- K KK (tvoření vět)
- K OS (spolupráce s ostatními)
- K OB (jazyk jako součást kultury a identity)

CÍLE HODINY

- Ž rozliší na základě textů, co je báseň a co není.
- Ž vysvětlí, co je rým a jak jej pozná.
- Ž rozvíjí své čtenářské a pisatelské dovednosti.
- Ž se zapojuje do práce s jazykem hravou formou.
- Ž rozvíjí porozumění mluvenému i psanému slovu.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 37
- elektronická interaktivní učebnice
- karty se slovy v elektronické verzi a ke stažení

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodině.

E

Práce s klíčovými slovy (2.–15. min)

Forma: v kruhu, v lavici

Pomůcky: karty se slovy v elektronické verzi a ke stažení

Průběh: U zobrazí klíčová slova z básničky v elektronické verzi, případně je poskytne Ž na kartách. **Přečti uvedená slova. Objasni význam slov. Zamysli se nad tím, o čem by se mohlo v básni vyprávět. Jakou souvislost slova mají?**
Klíčová slova: CUKR, CUKŘENKA, MRAVENEK, LÉKAŘ, MSLÁNÍ, VÝLET, MELOUN

Varianty zadání navazující práce

1. Opiš slova (a případně k nim nakresli obrázky).
2. Rozděľ slova na slabiky, urči počet a délku slabik.
3. Tvoř se slovy věty.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

Forma: společná práce v lavici, v kruhu

Pomůcky: pracovní učebnice str. 37

U

Cvičení 1

U vyzve Ž: *Prohlédni si obrázek k básničce a pokus se doplnit nápis na nádobu. Přečti si nápis. Už znáš i některá slova, která se objeví v textu. O čem asi bude básnička?*
Přečti si báseň a zjisti, který lék předepsal lékař mravencovi.

TIP Při otázce *O čem asi bude básnička?* – nenavádějte Ž k hodnocení postavy podle vzhledu (např. tlustý mravenec), ale k popisu situace (*má rád sladké, rád mlsá, ale nic se nemá přehánět*).
Při čtení básně dbejte na neutrální tón hlasu a zdůraznění řešení (doporučení lékaře).

Cvičení 2

Označ v básni slova, která se rýmují.

Diferenciace ↓: Připomeňte Ž, co je to rým. Měli by ho být již schopni poznat podle informací z předchozích hodin.
Naveďte je a vysvětlíte, že to jsou slova, která stejně nebo

podobně znějí. Uveďte příklady. Ž mohou další příklady rýmů vymýšlet.

Varianty zadání navazující práce:

1. Opiš slova, věty do sešitu.
2. Rozděľ slova na slabiky, urči počet a délku slabik.
3. Vytvoř se slovy věty.
4. Zkus se básničku naučit nazpaměť.
5. Aktivita: Najdeš mě? Kdo jsem?

Např.

– *Jsem v prvním řádku a přede mnou je slovo JSEM. Kdo jsem?*

– *Jsem v pátém řádku a za mnou je slovo MOŽNÁ. Kdo jsem?*

– *Jsem v posledním řádku mezi slovy NIM a DIETU. Kdo jsem?*

+ další možnosti tvoření vět přímo Ž

Cvičení 3

Zamysli se nad tím, co všechno řekl mravencovi lékař. Napiš dvě zásady zdravého mravence. Co bys mu doporučil/a? Proč?

Diferenciace ↓ ↑: Zkuste nejdříve Ž navést na to, jak zásady/rady formulovat. Dbejte na to, aby doporučení byla formulována pozitivně: místo *Nesmíš jíst sladkosti* raději: *Zkus jíst víc ovoce nebo si pohrát venku*. Pokud Ž píše zásady sami, pomozte jim otázkami: *Co bys poradil/a kamarádovi/kamarádce, aby byl zdravý / byla zdravá a měl/a radost? Jak pečujeme o zdraví my všichni?*

Člověk a jeho svět: péče o zdraví (co nám dělá dobře – když spíme, jíme, hýbeme se), wellbeing (jak se cítím, když se o sebe starám – klid, dost energie, radost), návštěva lékaře (co dělá, jak nám pomáhá)

Téma zdravého životního stylu (strava, pohyb, lékař, zdravotní potíže) je v textu zastoupeno pomocí postavy **mravence, který „moc mlsá“** a dostává doporučení od lékaře.

Téma může u dětí **evokovat vlastní zkušenost** (např. návštěva lékaře, tělesné rozdíly, zkušenost se změnou stravy) – proto je vhodné volit **citlivý a respektující jazyk**, vyvarovat se moralizování nebo zesměšňování.

1. Zaměření na zdraví, ne na vzhled

Vždy mluvme o **zdraví, pohodě a pocitu**, ne o váze, tloušťce nebo vzhledu.

Vyhýbejme se výrokům typu: *Je tlustý, měl by méně jíst*. – místo toho formulujeme: *Cítil se unavený a nechtělo se mu hýbat, lékař mu doporučil více ovoce a pohyb*.

2. Zobecňujte, nehodnoťte jednotlivce

Používejme obecná pravidla pro každého, např.:

Zdravé tělo potřebuje odpočinek, pestrou stravu a pohyb. Každý někdy rád mlsá, ale všeho moc škodí.

3. Pracujte s postavou mravence jako se zástupcem – ne zrcadlem dětí.

Mravenec je vtipná a zveličená postava – **není nutné se s ní ztotožňovat**.

Vyprávějme o něm jako o hrdinovi příběhu, kterému chceme pomoci – děti se učí radit a přemýšlet, **ne hodnotit**.

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: kruh, lavice (dle možností)

R

Ž zhodnotí, co se jim v průběhu učební jednotky dařilo a co nikoli, na co by se měli zaměřit. *Co se mi dnes podařilo? Z čeho mám dobrý pocit? Co bych případně udělal jinak? Pokud něco takového je, co a proč? Zaujalo mě něco? Oceň/a bych někoho za jeho práci? Pokud ano, koho a proč?*

Poslední slovo patří mně:

Dnešní hodina pro mě byla...

1. PŘEČTI SI BÁSEŇ A ZJISTI, JAKÝ LÉK PŘEDEPSAL LÉKAŘ MRAVENCOVI.

LÉK PRO MLSNÉHO MRAVENCE

LUDVÍK STŘEDA

PŘISTIHL JSEM MRAVENCE,
LÍZAL CUKR V CUKŘENCE.
NA MLSÁNÍ DOPLATIL.
KULATIL SE, KULATIL.

JAKO MELOUN, MOŽNÁ VÍC.
KDYŽ VYROSTL Z NOHAVIC,
KDYŽ MU MÁLEM PRASKLY TVÁŘE,
OCITL SE U LÉKAŘE.

LÉKAŘ SPUSTIL Z ČELA BRÝLE,
NAPSAL MU LÉK PRO OTYLÉ:
STO PADESÁT VÝLETŮ,
K NIM OVOCNOU DIETU.

(Proč pláčou světlušky)

2. OZNAČ V BÁSNÍ SLOVA, KTERÁ SE RÝMUJÍ.

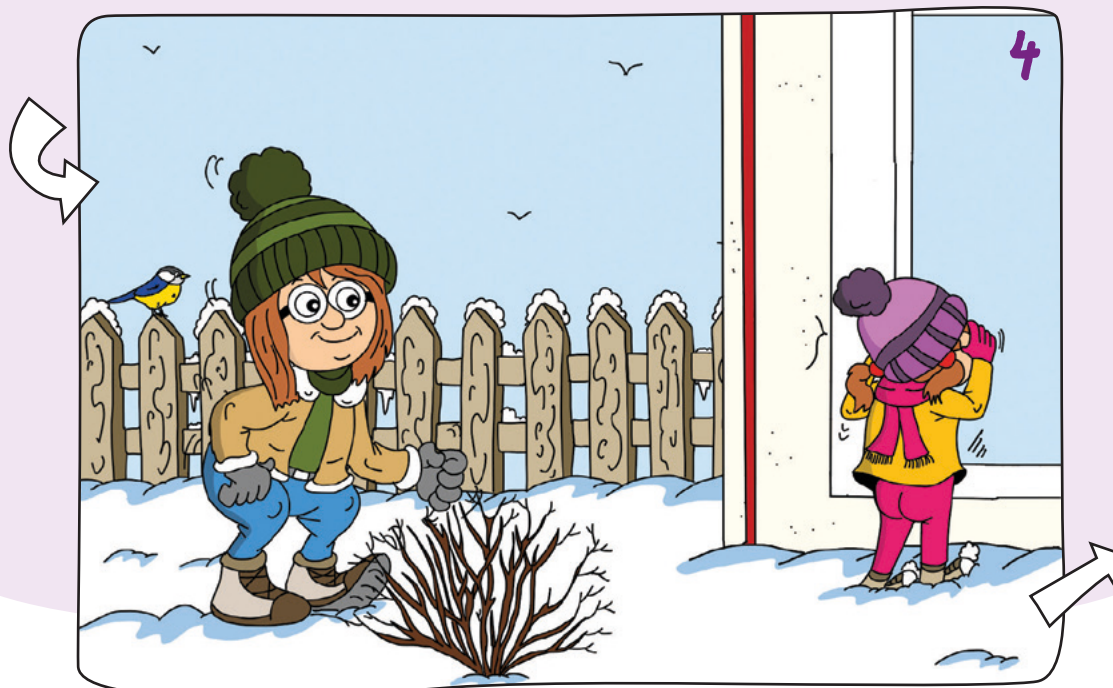
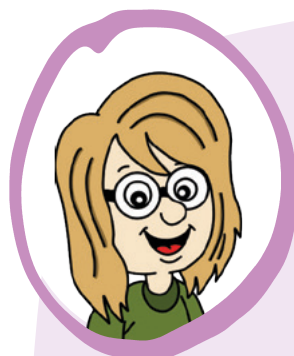
3. ZAPIŠ 2 ZÁSADY ZDRAVÉHO MRAVENCE. CO BYS MU DOPORUČIL/A?

ZÁSADY ZDRAVÉHO MRAVENCE

NO TAK HALÓ, JÁ JSEM TADY!

1. POMOCÍ OBRÁZKŮ VYPRÁVĚJ PŘÍBĚH O LUCIANOVÍ A ANNIE.

Práce s obrázkovým příběhem Lucian a Annie:

NO TAK HALÓ, JÁ JSEM TADY!

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení ve dvojici/skupině)
- KKU (popis obrázků, čtenářské strategie, umění se učit, smysl učení, propojení s reálným světem)
- KOS (budování a udržování zdravých vztahů, vlastní wellbeing)
- KRP (řešení problematických situací)

CÍLE HODINY

- Ž se učí spolupracovat ve dvojici/skupině.
- Ž předvidá a vypráví příběh pomocí obrázků.
- Ž vyvozuje informace na základě obrázku a textu.
- Ž formuluje otázky k ději i postavám.
- Ž rozliší postavy příběhu a tvoří o nich věty.
- Ž tvořivě pracuje s textem/poslechem.
- Ž rozvíjí své čtenářské a pisatelské dovednosti.
- Ž reflektuje svou práci a emoce prostřednictvím pětílístku.

POMŮCKY

- pracovní učebnice str. 38–39
- elektronická interaktivní učebnice
- klíčová slova/věty
- pracovní list MAPA PŘÍBĚHU v elektronické podobě a ke stažení
- pracovní list PĚTILÍSTEK v elektronické podobě a ke stažení

Pozdrav

(1. min)

Ž sedí s U v kruhu a přivítají se společně na hodinu.

E

Práce s klíčovými slovy

(2.–15. min)

Cíl: Ž vnímá smysl ve čtení a sdílení čtenářských zážitků, rozvíjí své čtenářské a komunikační dovednosti

Forma: v kruhu

Pomůcky: klíčová slova / věta **NO TAK HALÓ, JÁ JSEM TADY!**

Průběh: U předloží Ž např. v el. podobě úvodní název obrázkového příběhu: **NO TAK HALÓ, JÁ JSEM TADY!**

Práce s textem: aktivita před čtením

Přečti si větu/nadpis a zamysli se nad jejím významem. Kdy někdo takovou větu může říci a proč?

TIP U navede Ž k tomu, že se většinou jedná o situaci, kdy na sebe chce někdo upozornit. *Kdy se snažíme na sebe upozornit? Ve kterých situacích? Proč to vlastně děláme? Co nás k tomu vede? Jak se v takových chvílích cítíme? Co děláme, když nás nikdo neposlouchá?*

Jazykový úkol:

Urči počet slov ve větě.

Pracovní učebnice

(16.–34. min)

U

Cvičení 1

Práce s textem: aktivita při čtení

Pomocí obrázků vyprávěj příběh o Lucianovi a Annie.

Varianty zadání práce:

- 1. skupinový úkol:** Každá skupina dostane jen jeden obrázek příběhu, společně obrázek popisují a tvoří k obrázku vhodné věty. Věty zapisují na volný list, volné karty – jedna věta, jeden list. Následně se s větami může pracovat tak, že se přiřazují ke správnému obrázku.
- 2. samostatná práce:** Výběr obrázku a zápis vět k obrázku, ostatní mohou při čtení vět odhadovat, o který obrázek se jedná.
- 3. pracovní list: MAPA PŘÍBĚHU** (ke stažení, v elektronické podobě) – dějové pole – kdo, kde, co se děje, jak to dopadlo...

Ž si mohou příběh poslechnout v elektronické verzi učebnice a zjistit, zda jejich návrhy a představy odpovídají výslednému příběhu.

Cvičení 2

Práce s textem: aktivita po čtení

Na co by ses chtěl/a nyní zeptat? Napadá tě k příběhu nějaká otázka? Pokud ano, otázku zapiš.

Jazykový úkol: Jak poznáme, že se jedná o otázku? Urči počet slov ve větách.

Navazující činnosti s příběhem: shrnutí obrázkového příběhu

1. Zamysli se nad tím, co si mohli Annie a Lucian na obrázku 5 a 6 říkat. Proč si to myslíš? Podle čeho tak usuzuješ?
2. Zdůvodni název příběhu. Proč se asi tak jmenuje? Kdo tu větu mohl v příběhu říci? Proč ji řekl?
3. Jak by mohl případně příběh pokračovat? Co kdyby se v příběhu nějaká situace stala jinak, co by to bylo a jaký by to mělo důsledek? Jak by příběh pokračoval?

Cvičení 3

Vyber si jednu z hlavních postav. Napiš pro ni krátký vzkaz.

Diferenciace↓: Pomozte Ž s vytvořením začátku věty.

Sdílení vlastní tvorby: v libovolné dvojici, dobrovolně v rámci celé učební skupiny, třídy

Případné ocenění ostatních: Co mě na práci druhého zaujalo? Překvapilo? Ocenil/a bych někoho? Pokud ano, za co a proč?

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: v lavici, kruhu

Pomůcky: Pracovní list: Pětílístek o Lucianovi a Annie

Průběh: Ž se učí shrnout informace získané z přečteného textu, Ž zhodnotí, co se jim v průběhu učební jednotky dařilo a co nikoli, na co by se měli zaměřit.

Doplň pětílístek o Lucianovi nebo Annie. Sdílej dobrovolně svůj pětílístek.

Co se mi dařilo? Co mě překvapilo? Z čeho jsem měl/a příjemný pocit? Na co bych se měl/a zaměřit? Co bych potřeboval/a změnit? Co nebo kdo mi v tom pomůže?

R